Sociologi 10. semester – Forår 2018

HVOR BOR DU?

Stedet som en differentieringsmekanisme

Udarbejdet af:

Kristina Elmo Kristensen

&

Louise Bong Kibsgaard Ladefoged

I samarbejde med:

Aalborg Kommune

Vejleder: Stine Thidemann Faber

Antal anslag: 218.256

FORORD

Dette speciale har til formål at stille skarpt på den symbolske fortælling der knytter sig til stedet. Med dette menes der de konnotationer eller forestillinger et sted repræsenterer.

Der tages afsæt i et kvalitativt casestudie af tre kvarterer i Aalborg, henholdsvis Østre Havn, Gug og Danmarksgadekvarteret. Det empiriske materiale bygger på 20 interviews med beboere i de tre kvarterer.
Teoretisk anvendes Bourdieu og hans begrebsapparat samt anden forskning som supplement til at belyse problemstilingen.

Der skal der lyde en stor tak til vores informanter for at dele deres fortællinger og åbne deres hjem for os. Også tak til By- og Landsskabsforvaltningen i Aalborg Kommune for det gode samarbejde, og sidst med ikke mindst skal der også lyde en tak til vores vejleder Stine Thidemann Faber for altid kyndig vejledning og sparring.

God læselyst.

Kristina Elmo Kristensen & Louise Bong Kibsgaard Ladefoged
Forår 2018
Aalborg Universitet

Kortet illustrerer de tre kvarterers placering i Aalborg

INDHOLDSFORTEGNELSE

Kapitel 1: Indledning **1**

Fortæl mig hvor du bor 2
Undersøgelsens problemstilling 3
Stedets betydning i et socialt hierarki 4
En by-sociologisk indføring i feltet 5
Fortællinger uden for sociologiens verden 7
Aalborg – en by i transformation 9
Et sociologisk blik efterspørges
- samarbejde med Aalborg Kommune 10

Kapitel 2: Teoretisk fundament **13**

Bourdieu som teoretisk ankermand 14
Det sociale hierarki 15
Kapitalformer og habitus 16
Smag og afsmag 18
Stedet i et klasseperspektiv 21

Kapitel 3: Anden forskning og nøglebegreber **23**

Stedet i forskellige skalaer 24
Boligkarriere, orienteringer og divergerende stedsfortællinger 24
Stedet som en del af livsfortællingen 26
Stedets forskellige dimensioner 27
Divergerende symbolske fortællinger og mediernes magt 28
Designede stedsidentiteter 29

Kapitel 4: Metode **31**

Videnskabsteoretiske refleksioner 32
Det kvalitative casestudie som forskningsstrategi 34
Det semi-strukturerede interview 35
Med egen krop i felten 38
Rekruttering af informanter 39
Præsentation af informanter 41
Tilrettelæggelse af undersøgelsen 43
Analytisk fremgangsmåde 44

Kapitel 5: Østre Havn **47**

Med Limfjorden som nabo 50
Et haneskridt så er du inde i byen 52
Seniorliv på første parket 54
At flytte ind i et nyetableret kvarter – illusion vs. virkelighed 56
Udviklernes rolle i fortællingen om Østre Havn 58
Kort opsummering 60

Kapitel 6: Gug **61**

En bydel med familielivet i centrum 64
Social kapital som en tryghedsfaktor 67
En by i byen 69
Skolen som social markør 70
En socialt differentieret bydel 72
Kort opsummering 75

Kapitel 7: Danmarksgadekvarteret **77**

En livsstil med en høj kulturel kapital 80
Grønttorvet som pejlemærke 82

Kvarterets historiske ophav som en værdi 85
Mangfoldighed og etnisk diversitet 86
Kort opsummering 88

Kapitel 8: Konstruktion og reproduktion af stedets fortælling 89

Stedets særlige kvaliteter som fundament for konstruktionen 90
Afsmag som en del af konstruktionen 93
Når fortællingen reproduceres 95

Kapitel 9: Symbolske skillelinjer 97

Hvorfor er det svært at tale om den symbolske dimension? 98
Symbolske skillelinjer
- er det bare et spørgsmål om klasse? 100
At ønske sig en højere social status 101
At legitimere sin sociale position 104
Hvordan italesættes de symbolske skillelinjer? 106
Fortællinger som symbolske skillelinjer 109
Stedet som en differentieringsmekanisme 110

Kapitel 10: Konklusion 113

Litteraturliste 119

Abstract 129

Bilag 133

Bilag 1: Interviewguides 134
Bilag 2: Oversigt over informanter 138
Bilag 3: Kort over kvarterer i Aalborg 140
Bilag 4-18: Transskriberinger af interviews 141

KAPITEL 1

INDLEDNING

FORTÆL MIG HVOR DU BOR

"Hvor bor du?"

Et tilsyneladende banalt spørgsmål, som mennesker ofte spørger hinanden om og ligeledes bliver spurgt om utallige gange i løbet af livet. Alt efter konteksten svares der med udgangspunkt i forskellige skalaer. Hvis du er i udlandet, vil du typisk svare: "jeg bor i Danmark". Hvorimod du ved et middagsselskab udenbys fx vil svare: "jeg bor i Aalborg", og befinder du dig i Aalborg og din kollega spørger dig, vil du med stor sandsynlighed henvise til et specifikt kvarter og fx svare: "jeg bor i Midtbyen".

Hvor du er bosat har nemlig en betydning i forhold til hvordan omverden typificerer dig. Den amerikanske professor i urbane studier Richard Florida advokerer ligefrem for at spørgsmålet om, hvor du bor, har afløst spørgsmålet om, hvad du laver (Stender 2015: 40). Det vil sige at stedet, ifølge Florida, har fået så stor en betydning, at det har afløst din position på arbejdsmarkedet som markør ved et første møde. Det skyldes, at der er knyttet forskellige forestillinger til geografiske lokationer.

Som eksempel er danskerne i de seneste år blevet forbundet med at være et af verdens lykkeligste folkefærd, og så er vi helt vilde med hygge – et fænomen, der ligefrem internationalt er skrevet bøger om. Fokuserer man på Aalborg, er der ligeledes nogle karakteristika, som er forbundet med byen. Selvom Aalborgs fortælling i disse år gennemgår en transformation fra at være en industriby til en kultur- og vidensby, er det ofte fest-mekkaet Jomfru Ane Gade og den årligt tilbagevendende kulturbegivenhed Aalborg Karneval, byen forbindes med.

Disse forestillinger tager alle udspring i en fortælling, der knytter sig til specifikke steder, som ikke favner den fulde objektive sandhed om stederne. Der bor skam også ulykkelige mennesker i Danmark, der ikke sidder og hygger sig i stearinlysets skær, ligesom Aalborg er langt mere end en gade, hvor man kan feste til den lyse morgen.

Hvorfor et det vigtigt at vide, hvor folk bor og hvilke fortællinger der knytter sig til byer og bydele, fristes man til at spørge? Fælles for ovenstående er, at svaret ikke kun specificerer en geografisk lokalitet, men også fortæller noget om, hvem du er.

Bostedet kan selvfølgelig ikke sige noget om dine personlige karakteristika, men det kan sige noget om dine præferencer og livsstil, og dermed give modtageren en anledning til at typificere dig, ud fra de forestillinger vedkommende har om landet, byen eller bydelen. Disse forestillinger tager udspring i de fortællinger, der knytter sig til stederne.

At stedets fortælling er relevant ses også i det tiltagende fokus, der er på placebranding i en byudviklingskontekst. Stedets identitet og fortælling er således en faktor, der aktivt arbejdes med på nationalt plan og i byer, når specifikke områder skal fornyes, eller helt nye bydele skal rodfæstes. I dag er det ikke kun de fysiske rammer, der skal opfylde ens krav til, hvor man ønsker at bosætte sig. De sværere identificerbare kvaliteter ved et sted har i lige så høj grad en betydning for hvor man vælger at bosætte sig fx den fortælling eller den særlige identitet, der knyttes til stedet. (Stender 2015: 39).

Det er netop stedernes fortælling, som er udgangspunktet for denne undersøgelse med fokus på de symbolske skillelinjer der italesættes. Der kan være i form at socioøkonomiske forskelle, fysiske skel, eller andre forestillingsmæssige skillelinjer der knytter sig til steder (Faber et al. 2008: 138).

UNDERSØGELSENS PROBLEMSTILLING

Med afsæt i ovenstående ønskes der, med udgangspunkt i tre forskellige kvarterer i Aalborg, at undersøge:

Hvilken fortælling knytter sig til de tre kvarterer? Hvordan konstrueres og reproduceres geografiske og sociale forskelle i fortællingerne? Og hvilke symbolske skillelinjer træder frem?

Problemstillingen undersøges med afsæt i Bourdieu, som den teoretiske ankermand. Som supplement til hans teoretiske værktøjskasse anvendes anden forskning og nøglebegreber. Empirisk er vores fundament forankret i den kvalitative tilgang, hvor det semi-strukturerede interview med beboere i de tre kvarterer er den bærende metode.

STEDETS BETYDNING I ET SOCIALT HIERARKI

Med afsæt i ovenstående er stedet en faktor, der målrettet arbejdes med og som i et sociologisk perspektiv er relevant, da det har en betydning i en social kontekst. Der tegner sig et billede af, at stedet ikke bare er et sted, og at dets fortælling har en betydning for, hvor vi ønsker at bosætte os. I en byudviklingskontekst er der samtidig en øget bevidsthed om stedsidentiteten og fortællingens rolle, både for en by som helhed, men også i forbindelse med urbane omdannelsesprojekter. Der vil derfor med rette kunne spørges ind til, at når stedet har en tilsyneladende vigtig position i nutidens samfund, må det vel også betyde, at nogle steder bliver tilskrevet en højere værdi end andre?

Den franske sociolog Pierre Bourdieus arbejde stiller netop skarpt på dominans- og magtforholdet, der tegner sig i samfundet mellem forskellige sociale grupperinger. Bourdieu italesætter, at livsstilspræferencer fungerer som markører i et socialt hierarki via de valg og fravalg, der tages bl.a. i forhold til valg af bosted og boligtype, da der er indlejret en fordeling af social anerkendelse samt nedvurdering i disse valg (Prieur & Skjøtt-Larsen 2016: 281-286). Han taler ligefrem om, at fordelingen af social, økonomisk og kulturel kapital fungerer som en differentieringsmekanisme (Prieur & Skjøtt-Larsen 2016: 291). Bourdieu anses som relevant at inddrage, da han netop opererer med livsstilspræferencer som markør i et socialt hierarki. I forlængelse heraf kan der argumenteres for, at stedet kan fungere som en livsstilspræference, der kan anvendes på lige fod med hvilken bog, der ligger på dit natbord, hvad du vælger at servere for dine gæster lørdag aften, og om du foretrækker at tage på charterferie til Gran Canaria eller hellere vil pakke rygsækken og tage på trekking i Nepal.

Med inspiration i Bourdieus arbejde har den britiske professor i sociologi Mike Savage udviklet begrebet *elective belonging*, hvori han argumenterer for at stedet og den fortælling, der knytter sig dertil, kan have en betydning og fungere som en livsstilsmarkør. Stedet kan dermed blive en del af den livsfortælling, man ønsker at blive identificeret med, gennem de konnotationer, der knytter sig til det sted, man

bor (Savage et al. 2005: 28). Det er dermed de symbolske betydninger, der betinger en tilknytning til stedet man bor (Savage et al. 2005: 207).

I 'Det skjulte klassesamfund' fra 2012 danner Bourdieu ligeledes fundamentet for en undersøgelse af, hvordan forskellige livsstile og smagspræferencer afspejles i en nutidig kontekst med henblik på at stille skarpt på om der til stadighed med rette kan tales om et klassesamfund i en dansk kontekst (Faber et al. 2012). I undersøgelsen omtales stedet, som en markør, der anvendes til at tilskrive sig selv et socialt tilhørsforhold. Dette kommer blandt andet til syne ved at italesætte, hvor man ikke kan se sig selv bo i forhold til ens livsstil (Faber et al. 2012: 111). Her spiller forestillingen og de konnotationer, der knyttes til stedet en rolle for, hvilken fortælling man tilskriver stedet. Med dette udgangspunkt tegner der sig et billede af, at der til nogle steder tilskrives en fortælling eller identitet, man ikke ønsker at blive forbundet med. Disse fortællinger medfører at steder indgår i et socialt hierarki. Som eksempel er det i en aalborgensisk kontekst ofte bydelene Hasseris og Aalborg Øst, der bliver fremhævet som to geografisk sociale modpoler, der begge bærer en meget tydelig fortælling. Selvom stedernes objektive kvaliteter er mere nuancerede, eksisterer der i fortællingen om de to steder en konsensus om, at Hasseris er stedet for de 'rige og fine' og Aalborg Øst er de 'socialt udsattes højborg'.

EN BY-SOCIOLOGISK INDFØRING I FELTET

I studier af steder arbejdes der både teoretisk og forskningsmæssigt inden for en by-sociologisk kontekst. Dette afsnit har til formål at give en kort indføring i dette felts spændvidde fra struktur til aktør, for dermed at indplacere hvor denne undersøgelse befinder sig i et by-sociologisk teoretisk og forskningsmæssigt felt.
Med udgangspunkt i et strukturelt niveau er debatten om udkantsdanmark et emne, der i flere år har været en fast bestanddel i den offentlige debat, og ligeledes har en politisk bevågenhed. Den tiltagende urbanisering har medført, at områder i Danmark er blevet affolket, hvilket har affødt en både geografisk og social ulighed. Et område der blandt andet forskes i er til- og fraflytningsmønstre, hvor mobilitetsforskning er en gren inden for det by-sociologiske felt.

Mobilitet, som en geografisk bevægelse, er udfoldet af blandt andet adjungeret professor Hans Skifter Andersen fra Statens Byggeforskningsinstitut. Han har forsket i geografisk mobilitet i 'Når teltpælene rykkes op' fra 2010. Andersens kvantitative forskning undersøger betydningen af at flytte fra et sted til et andet med en vis geografisk afstand, og hvad der får mennesker til at tage dette skridt. Det sker som oftest, når der er flere fordele end ulemper forbundet med flytningen. En af de faktorer der gør, at det kan være en udfordring at flytte er, at der skabes en tilknytning til det sted, man bor (Andersen 2010: 5-6).

Stedstilknytning er ligeledes et centralt omdrejningspunkt i by-sociologisk forskning. I forbindelse med undersøgelsen af stedstilknytning, tages der ofte udgangspunkt i tre forskellige kapaciteter – det fysiske, det sociale og det symbolske (Watt & Smets 2011: 7). Denne sondring kan ses som pejlemærke i et komplekst felt, der kan være svært at navigere i. Dette speciale har særligt fokus på at undersøge det symbolske via de fortællinger, der knytter sig til stedet.
Med fokus på begrebet stedsforståelse har Birgitte Mazanti, i sin Ph.d.-afhandling "Fortællinger fra et sted", undersøgt forholdet mellem borgernes forståelse for det sted, de bor og den stedsforståelse, der kommer til udtryk gennem de planpolitiske diskurser (Mazanti 2002). Afhandlingen tager afsæt i både et indefra- og udefra-perspektiv på den stedsforståelse, der er dominerende i et boligsocialt område med fokus på, at undersøge spændingsfeltet mellem disse to perspektiver.
Lektor i sociologi Anja Jørgensen og kollegaer fra Aalborg Universitet har forsket i tilknytningen til stedet med fokus på de sociale relationer, der knytter sig til stedet i "Zones of belonging" fra 2016. Med udgangspunkt i kvalitative interviews konkluderer de, at graden af stedtilknytning er afhængig af det sociale niveau i kvarteret (Jørgensen et al. 2016).

Denne by-sociologiske indføring har til formål at vise, at der indenfor dette felt er udført forskning om steder i forskellige perspektiver. Nærværende undersøgelse adskiller sig ved at se på den symbolske dimension ved stedet – stedets fortælling. Mazanti fokuserer ligeledes på den symbolske dimension, men mere præcist på spændingsfeltet mellem borgerne og eksterne interessenters forståelse af stedet,

hvor der i dette speciale ikke fokuseres på spændingsfeltet, men på både interne og eksterne borgeres forståelse af stedet.

FORTÆLLINGER UDEN FOR SOCIOLOGIENS VERDEN

Uden for sociologiens verden er fortællinger om stedet ligeledes et felt, der er ved at tilegne sig en opmærksomhed.

I takt med, at det fysiske og sociale element er blevet en fast bestanddel i byplanlægningen, er der ligeledes åbnet op for, at den fortælling, der knytter sig til et sted, også har vundet indpas i en byplanlægningskontekst. Som følge af den stigende urbanisering er områder i byerne, der ikke tidligere har været offentlige tilgængelige eller anvendt til beboelse, blevet eftertragtede kvadratmeter for at kunne efterleve den stigende efterspørgsel på boliger i byerne. I flere af disse omdannelsesprojekter er der, udover et fokus på det fysiske og sociale, opstået en bevidsthed om, at stedsidentitet tilfører særlige kvaliteter, der bliver mere og mere efterspurgte. Her anvendes der ofte et historisk greb i arbejdet med at tilføre et område en identitet og en fortælling, der knytter sig til noget særegent (Indenrigs- og Socialministeriet 2009: 8-10).

Der kan argumenters for, at byplanlægningen over tid er blevet en mere og mere kompleks størrelse, hvor der stilles større og større krav til de kvaliteter, et sted skal repræsentere. De fysiske rammer skal være kvalificerede og rumme både økonomiske og kulturelle interesser samtidig med, at det sociale liv skal have de bedst mulige betingelser. Og som sidste skud på stammen er der også en symbolsk dimension forankret i en fortælling, der skal gøre det enkelte sted eller bydel særegent, så fortællingen kan være med til at understøtte en bestemt livsstil. Stedets fortælling er funderet i de svært definerbare og ofte særegne konnotationer, der knytter sig til stedet. Konnotationer der kan bygge på ofte indlejrede forestillinger om et sted og som bliver reproduceret i fortællingen, når den bliver viderebragt. Det er denne fortælling, der er det centrale undersøgelsesfelt i dette speciale.

Den danske arkitekt Jan Gehl italesætter, at der tidligere har været tradition for, at byplanlægning har nedprioriteret de sociale faktorer. Hovedfokus var i stedet på at

udvikle de fysiske rammer, som blandt andet infrastrukturen samt de enkelte bygningers funktion. Dermed var der ikke efterladt meget opmærksomhed til byens rum og sociale funktioner. I takt med den stigende grad af urbanisering er der med tiden i en byplanlægningsmæssig kontekst kommet mere og mere fokus på menneskers trivsel og det sociale livs betingelser i byen (Gehl 2010: 13, 16). Gehl er fortaler for, at mennesket forbliver en central faktor i byplanlægningen. Det vil sige, at fokus fastholdes på levevilkår, at byerne udvikles så det sociale liv får de bedst mulige betingelser, samt at en grundlæggende respekt for mennesket holdes i hævd (Gehl 2010: 239).

Inden for de mere humanistiske fagområder har antropolog Marie Stender i sin ph.d.-afhandling "Nye steder med liv og sjæl?", taget udgangspunkt i begrebet stedsidentitet. Stender undersøger, i hvilken grad et steds identitet kan designes. Ifølge afhandlingen bosætter man sig ikke kun i fysiske rammer, men i lige så høj grad i en fortælling, som man, som beboer, kan reproducere, hvilket er i overensstemmelse med tankegangen bag dette speciale. Stenders afhandling tager udgangspunkt i tre relativt nye områder i København og fremhæver det tvetydige ved, at man i nye byggerier forsøger at designe sjæl, liv og historie (Stender 2014).
Tanken om, at stedsidentitet skabes gennem mere end blot de fysiske rammer er også tanken bag Susanne Overgaard og Per Fischer Nielsens undersøgelse. De har undersøgt stedsidentitet i forbindelse med KASK projektet, der er et samarbejde mellem Danmark, Norge og Sverige. Projektet, "Stedsidentitet – en analyse af 4 skandinaviske landsbyer", har fokus på landsbyudvikling i de tre nævnte lande. Undersøgelsens formål er at gøre op med tendensen til at tænke landsbyen som en enhed med stærk fælles identitet, men forsøger derimod at tilgå landsbyen uden forudfattede forståelser (Overgaard & Nielsen - årstal ukendt). Undersøgelsen tager udgangspunkt i stedsidentitet som noget, der bliver skabt i de menneskelige relationer og de meninger og betydninger, der tillægges stedet.

Der findes en række undersøgelser, der gennem en stedsidentitetsanalyse forsøger at komme med idéer til videreudvikling af de undersøgte områder, hvilket primært er fundet inden for andre fagområder. En undersøgelse, der netop undersøger

stedsidentitet med udvikling i sigte, er Hanne Kathrin Vies norske masteropgave fra 2014, "Stedsidentitet i forstaden: et casestudie av Indre Arna". Formålet med undersøgelsen er at identificere, hvilke strategier der kan bruges til at videreudvikle og forstærke de positive særtræk, som knytter sig til undersøgelsesfeltet, Indre Arna (Vie 2014). Vie finder frem til, at byen skal kunne rumme forskellige livsstilspræferencer, hvorfor man bør arbejde strategisk med flere identiteter til byen (Vie 2014: 76). Ph.d. i Medieteknologi, Arkitektur og Design Jacob Bjerre Mikkelsen har ligeledes arbejdet med stedsidentiteter i sin afhandling fra 2017. Afhandlingen undersøger, hvilke potentialer vandet i Limfjorden har som bindeled mellem byerne langs Limfjorden. Stedsidentitet bliver undersøgt i forhold til havneomdannelser, hvor målet med afhandlingen blandt andet er at udvikle nye koncepter og designideer, der kan styrke sammenhængskraften på tværs af fjorden (Mikkelsen 2017).

Formålet med at inddrage forskning med så bred en faglig spændvidde er at tydeliggøre, at dette forskningsfelt kan indskrive sig inden for forskellige faglige traditioner. I dette brede felt kan der argumenters for, at et sociologisk indspark er aktuelt.

AALBORG – EN BY I TRANSFORMATION

Specialet tager udgangspunkt i Aalborg. Aalborg er en by, der siden 1970'erne har gennemgået en markant transformation. Fra at være en by med store rygende skorstene og et havneområde med larmende industri, er det i dag en by, hvor skorstenene stort set er væk, og havneområdet er omdannet til en gennemdesignet havnefront med et musikhus, lejligheder i millionklassen, arkitekttegnede ungdomsboliger, Aalborg Universitet og en promenade, hvor alle byens borgere kan færdes. De tidligere industrigrunde omdannes til nye bydele, som fx Eternitten, Godsbanen og Østre Havn. Og grunden hvor det hedengangne Aalborg Akvavit havde sin produktion omdannes i fremtiden til et kulturelt epicenter med international kunst og arkitektur (Nielsen 2017: 362-363).

Aalborg er en by, der ikke kun har undergået en markant fysisk transformation, men i lige så høj grad en kulturel, social, økonomisk og symbolsk forandring. Byen, der tidligere blev udråbet til at være "en gammel havneluder" (Villesen & Lavrsen 2005), er i dag i højere grad en ung studerende, der suger til sig af viden, kultur og oplevelser. Som Dagbladet Politiken så poetisk formulerer sig, så er byen en "gammel havneluder der er gået i udbrud" (Vuorela & Hjort 2014). Den rejse Aalborg har været på fra at være en industriby til i dag at være en videns- og kulturby, er i lige så høj grad en fortælling om en klasserejse. Dermed ikke sagt, at Aalborg har glemt sit oprindelige ophav, hvilket byens ubesejrede socialdemokratiske dominans kan bevidne.

Denne transformation gør Aalborg interessant som udgangspunkt for dette speciale. Blandt andet fordi der i denne nye fortælling også kan argumenteres for, at der er indlejret en kamp om definitionsretten på fortællingen. Er Aalborgs transformation produktet af en brandingstrategi baseret på diskurser, der hylder de globale værdier og glemmer nogle af de gamle arbejderklasseværdier, Aalborg oprindeligt er så solidt funderet i? For hvordan og hos hvem skabes fortællingen? Og hvad tænker beboerne i Aalborgs forskellige kvarterer selv om de steder, de bor, og de steder, de ikke bor, og hvilke symbolske skillelinjer findes i fortællingerne?

ET SOCIOLOGISK BLIK EFTERSPØRGES – SAMARBEJDE MED AALBORG KOMMUNE

I udviklingen af byen har Aalborg Kommune spillet en central rolle, hvor By- og Landsskabsforvaltningen er den forvaltningsgren, der beskæftiger sig med den strategiske udvikling og planlægning af de fysiske rammer. Det er herunder strategierne for nye områder og omdannelse af gamle områder skabes. Forvaltningen har udarbejdet en vision for, hvordan Aalborg skal udvikle sig som by frem til 2025 – 'Fysisk Vision 2025'. Formålet med visionen er at udvikle en fælles ramme for byudviklingen, så byen udvikles bedst muligt. I denne vision beskriver kommunen, at *"byen skal være for mennesker. Den skal have kvaliteter, som både beboere, studerende, turister, kunder og ansatte i byens virksomheder kan nyde godt af"*

(aalborgkommune.dk A). Blandt andet heri ses By- og Landskabsforvaltningens interesse i menneskerne i byen og det faktum, at byen skal være for dem.
Som der beskrives i 'Fysisk Vision 2025' arbejdes der målrettet med det sociale liv i byudviklingen i samspil med byens fysiske rammer. Derudover er der ligeledes et øget fokus på stedets fortælling og identitet som en dimension i byudviklingen. Fokus i denne forbindelse har hovedsageligt været at kvalificere, hvilke bydele der har brug for en ændret fortælling, og i hvilke områder den eksisterende fortælling bør styrkes og reproduceres. Formålet med denne tilgang har været at sætte fokus på netop den kraft, der ligger i fortællingen, og hvordan der aktivt kan arbejdes med dette. I en ny bydel som Østre Havn, hvor industrien har haft til huse, er der i strategien med at omdanne område til et boligområde bevidst arbejdet med denne tilgang med en form for 'mental byomdannelse'. Denne er igangsat via midlertidige aktiviteter samt en fastholdelse af gamle bygninger for derigennem at tilføre den nye bydel en identitet og en fortælling (Andersen 2016: 101).

By- og Landskabsforvaltningen har et ønske om at videreudvikle arbejdet med by- og bydelsfortællinger med det specifikke formål at opkvalificere en viden omkring, hvordan fortællinger om steder skabes for at kunne bruge denne viden i den fremtidige byplanlægning. Med dette udgangspunkt har vi indgået et samarbejde med forvaltningen med henblik på - med et sociologisk blik – at dykke ned i dette felt for dermed at blive klogere på fortællingernes opståen, og om der kan ses nogen gennemgående træk, der kan give anvisninger til brug i en fremtidig byudvikling.
Aalborg som by er, som tidligere nævnt, aktuel på grund af den forandring, den har undergået. Det er dog ikke byen som helhed, der vil danne udgangspunkt for dette speciale, da det er viden på bydelsniveau, der efterspørges af forvaltningen. Vi har vurderet, at det, at tage udgangspunkt i tre forskellige kvarterer, vil give en mulighed for at opnå en mere nuanceret og anvendelig viden til forvaltningen. Der er derfor, i samarbejde med forvaltningen, udvalgt tre kvarterer i Aalborg. I udvælgelsen af disse er der taget udgangspunkt i konkrete behov fra forvaltningens side samt grundige overvejelser om at udvælge kvarterer, der er meningsgivende i

en forskningsmæssig kontekst. Disse kvarterer er: Østre Havn, Gug og Danmarksgadekvarteret, der alle vil blive præsenteret senere i specialet.

KAPITEL 2

TEORETISK FUNDAMENT

Den franske sociologi Pierre Bourdieu er valgt som den teoretiske ankermand i denne undersøgelse, da hans bredt anerkendte sociologiske arbejde anses som relevant for denne undersøgelse. Stedet er, som sagt, ikke bare et sted, men stedet og den fortælling der knytter sig dertil har i den grad også en betydning for indplacering i et socialt hierarki. Og hvem er bedre til at belyse dette teoretisk end Bourdieu? Blandt andet fordi Bourdieu med sit teoretiske begrebsapparat belyser forskellige differentieringsmekanismer i et socialt rum med fokus på den symbolske dimension.

BOURDIEU SOM TEORETISK ANKERMAND

Bourdieus bidrag til det sociologiske begrebskatalog rækker langt. Han er anerkendt i adskillige sammenhænge, og hans teoretiske arbejde anvendes i vid udstrækning. En årsag hertil er blandt andet, at Bourdieu har for vane at anvende let genkendelige eksempler til at illustrere pointerne fra sine teorier, som fx valg af partner, madvaner og andre livsstilsbetingede valg. Denne tilgang vil videreføres i følgende præsentation med stedet som omdrejningspunkt. Dog eksisterer der i dette speciale ikke en dogmatisk anvendelse af Bourdieu, da anden forskning og teoretiske nøglebegreber ligeledes inddrages.

Bourdieu beskriver og diskuterer ikke sine begreber for sig selv, men anvender dem i relation til sin forskning, hvilket medfører, at begreberne ikke bliver løsrevet fra en empirisk virkelighed (Bourdieu 1994: 16). Dette er med til at give teorierne en dybde, og illustrerer det faktum, som Bourdieu italesætter; at teori og empiri bør smelte sammen (Bourdieu & Wacquant 1996: 41)

Bourdieu opfordrer sine læsere til at applicere de teoretiske perspektiver, han frembringer på andre områder, hvilket er denne undersøgelses hensigt ved netop at anvende teorien med fokus på betydningen af stedet (Bourdieu 1995: 43). Stedet har som sagt fået en flerdimensionel funktion og fungerer ikke kun som rammesættende for en geografisk lokation eller et socialt liv – den er i lige så høj grad blevet et udtryk for en livsform (Tonboe 1993: 246).

I sit arbejde beskæftiger Bourdieu sig med, hvordan samfundsmæssige magtstrukturer skabes, og hvordan de reproduceres, hvilket foregår via forskellige

klasser. Ifølge Bourdieu er det indiskutabelt, at klasser fortsat eksisterer, og de er derfor stadig aktuelt at forholde sig videnskabeligt til. Han argumenterer for, at hvis man benægter eksistensen af klasser, benægter man, at der findes forskelle (Bourdieu 1995: 41). Det er dog ikke samfundsklasser i den oprindelige forstand, Bourdieu er fortaler for at arbejde med, men derimod sociale rum, som skal forstås som rum der definerer hinanden gennem forskellene (Bourdieu 1995: 42). Bourdieus forskning trækker netop på en relationel forståelse, der stiller skarpt på forskellige magtforhold (Prieur & Sestoft 2006: 223). Denne tilgang er relevant for denne undersøgelse, da det enkelte steds fortælling ikke kan isoleres fra omverden og derfor uvilkårligt vil indgå og indplacere sig i relation til andre steder. Bourdieu tages derfor med ud i tre kvarterer i Aalborg for at undersøge disse steder med udgangspunkt i hans teoretiske værktøjskasse.

DET SOCIALE HIERARKI

Bourdieus hovedværk fra 1979 "La Distinction" er en empirisk forankret undersøgelse af smagen og afsmagen og den måde hvorpå disse anvendes til at skabe distinktioner mellem forskellige samfundsklasser (Bourdieu 1995). Med andre ord handler den om de livsstilspræferencer, der dyrkes i de enkelte samfundsklasser, og hvordan disse indlejrer sig i et socialt hierarki. Ser man på den enkelte borger kan de livsstilsrelaterede valg, der tages ved første øjekast virke autonome, men ifølge Bourdieu indplacerer de sig i et socialt hierarki (Prieur & Skjøtt-Larsen 2016: 285).

Så om bogen på dit natbord er af Dostojevskij eller Danielle Steel, om du foretrækker flæskesteg eller østers, eller om du bor i et parcelhus i Gug eller en lejlighed i Østre Havn knytter sig til livsstilsorienterede valg, der kan indplaceres i et socialt hierarki. Dog skal der pointeres, at disse valg også er et produkt af sociale logikker baseret på strukturelle betingelser – herunder økonomiske rammer og samfundsmæssige diskurs.

Hvilke valg man træffer, og hvor disse indplacerer sig i det sociale hierarki, er betinget af det sociale rum man tilhører. De sociale rum kan anskues som en model af den sociale virkelighed, og modellen giver et billede af den sociale struktur.

Rummet består af en mangfoldighed af differentierende mekanismer, som skaber afstand, ulighed og dominans og som former klasser (Rosenlund & Prieur 2006: 125). De sociale rum indplacerer sig i et socialt hierarki på baggrund af forskellene (Bourdieu 1995: 33). De strukturer, der findes, bliver den enkelte oplært i gennem opvæksten, hvilket medvirker til, at strukturen bliver reproduceret. Udfaldet, når strukturerne er indlejret i den enkelte, er, at vedkommende får en *sense of one's place*, hvilket medfører, at man distancerer sig fra de ting, der ikke passer ind til det sociale rum, man tilhører, hvilket ligeledes er med til at reproducere strukturerne (Bourdieu 1995: 225).

En naturlig konsekvens heraf er, at de, der befinder sig inden for samme sociale rum, vil have lettere ved at mødes, da de færdes de samme steder. Ydermere belyser Bourdieu at udfaldet af mødet mellem to fra det samme sociale rum er mere ligevægtigt, da de begge kender feltets uskrevne regler (Bourdieu 1995: 40).

KAPITALFORMER OG HABITUS

Et individs position i det sociale rum afhænger af vedkommendes mængde af ressourcer. Til at forklare dette anvender Bourdieu en række kapitalformer. Det sociale rum er et flerdimensionelt system, der er influeret af tre primære differentieringsfaktorer i form af en *økonomisk kapital*, *kulturel kapital* (Bourdieu 1994: 21*)* og *social kapital* (Bourdieu 1986: 51). Den *symbolske kapital* konstitueres når disse tre kapitalformer tillægges en symbolsk værdi.

Kapitalformerne henviser til forskellige ressourcer, som er afgørende for indplaceringen i et socialt hierarki alt efter mængden af kapitalvolumen. Værdien af kapitalen afhænger af i hvilket socialt rum, man anvender kapitalen, og deraf er værdien af kapitalen relationel. Det vil sige, at denne tilgang adskiller sig fra den mere traditionelle lineære hierarkiske tænkning (Prieur & Skjøtt-Larsen 2016: 291-292; Faber et al. 2012: 77).

Bourdieu italesætter, at alt efter hvilket økonomisk fundament man har, om man indgår i sociale netværk, samt hvilken form for uddannelse man har, så indplacerer man sig forskelligt i det sociale rum. Da alle disse faktorer ligeledes afspejles i

livsstilen via forskellige til- og fravalg. Med afsæt i stedet og den livsstil der kan være knyttet dertil, vil stedet også kunne anvendes som en differentieringsfaktor.

Habitus kan beskrives som værende kapitalernes kropsliggjorte form, da der til enhver klasse knytter sig en habitus, som er blevet til af de sociale betingelser. Det vil sige at habitus på en gang er differentieret og differentierende (Bourdieu 1995: 36). Alle de valg som uvilkårligt tages er, ifølge Bourdieu, rodfæstet i habitus. Den måde vi agerer på og de forskellige livsstils- og smagspræferencer, vi foretrækker, er ikke tilfældige, men bygger på et kropsligt indlejret erfaringsbaseret system. Bourdieu definerer selv habitus som værende:

> *"Et system af dispositioner, dvs. af permanente måder at være på, måder at "registre", handle og tænke, eller et system af varige (snarere end parmanente) mønstre eller skemata eller strukturer for perception, tænkning og handling"* (Bourdieu 2008: 73).

Habitus kan dermed også beskrives som det, der er medvirkende til at definere, hvem man er, og hvordan man agerer. Det vil sige en form for kompas, der sætter retningen for, hvordan der handles i forskellige situationer (Prieur & Skjøtt-Larsen 2016: 286).

De valg, vi træffer, er forankret i vores habitus, dette er gældende for både tilvalg og fravalg. Nogle valg er ikke tilgængelige ud fra et økonomisk hensyn, mens andre valg fravælges bevidst for dermed at skabe en disidentifikation til noget, der kan konnotere en livsstil der ønskes at vise en afsmag for. Dermed er det vigtigt at pointere, at livsstilspræferencerne ikke kun kan aflæses i tilvalg, men i lige så høj grad i de fravalg, der tages (Prieur & Skjøtt-Larsen 2016: 285). Stedet er i denne kontekst relevant at inddrage, da det på samme måde som andre livsstilsrelaterede valg fungerer som en social markør. Stedet knytter sig derfor i lige så høj grad, som valg af litteratur og madvaner, til livstilspræferencer og indgår også i et socialt hierarki (Faber et al. 2012: 101). Om du bor i Midtbyen, Hasseris eller Vejgård er ikke samme side af én sag, hverken i forhold til fysiske, sociale, økonomiske, kulturelle og symbolske skel.

SMAG OG AFSMAG

Livsstilspræferencer bliver som nævnt vægtet forskelligt og får tildelt forskellig værdi. I den forbindelse tales der ofte om, hvad der anses som værende god og dårlig smag. Der eksisterer en form for konsensus om, at det, der italesættes som værende god smag, tilfalder de højere sociale klassers præferencer, og på samme måde tildeles den dårlige smag de lavere klassers smagspræferencer. Som eksempel anses klassisk musik eller jazz som en musikgenre, der italesættes som god smag, hvor dansktopmusik får betegnelsen som dårlig smag. Det er funderet i, at der er knyttet en højere kulturel kapital til at høre klassisk musik, og dansktop konnoterer en lavere kulturel kapital (Faber et al. 2012: 121, 140-141). Ifølge Bourdieu beror dette dominansforhold, hvor de højere sociale klasser, som i hans terminologi bliver betegnet som de dominerende, og de lavere sociale klasser der i samme terminologi betegnes som de dominerede, på forskellige livsstilspræferencer.

Når der tales om *smag*, kan der ligeledes tales om *afsmag*. Afsmagen i forbindelse med livsstilspræferencer er lige så vigtig af inddrage, da der i afsmagen også kan afspejles et socialt tilhørsforhold. Det kan til tider være lettere at italesætte, hvad man ikke kan lide, eller hvad man tager afstand fra, frem for at italesætte hvad man godt kan lide. Det vil sige, at i denne negation afspejles livsstilspræferencerne og dermed et socialt klassetilhørsforhold i lige så høj grad (Faber et al. 2012: 143, 146).

Man kan stille sig undrende over for dette dominansforholds eksistens, der definerer, hvad der anses som værende god eller dårlig smag. For hvorfor brydes dette hierarki ikke fremfor at blive reproduceret? Bourdieu forklarer denne mekanisme ved at introducere begrebet *symbolsk vold*. Ifølge ham eksisterer der en konsensus på tværs af sociale klasser om, at det er de socialt højest rangeredes livsstilspræferencer, der har den højeste symbolske værdi. Al kapital udgør en symbolsk vold, når den anerkendes uafhængig af hvilken form, det antager (Bourdieu 2013: 42). Det er ikke kun de dominerende sociale klasser, der er med til at opretholde denne sondring, men i lige så høj grad de dominerede sociale klasser qua nedvurderingen af egne livsstilspræferencer (Prieur & Skjøtt-Larsen 2016: 287f).

I forlængelse heraf har Bourdieu italesat *valget af det nødvendige*, som er en måde hvorfra man kan se den specifikke virkning af habitus. Det var et fænomen han

fandt hos underklassen (Bourdieu 1995: 186). Valget af det nødvendige er den smag man kan tillade sig at have indenfor sin økonomiske, kulturelle og sociale kapital – det er dermed de fornuftige valg, som kapitalvolumen tillader den enkelte at have. Bourdieu forklarer det således:

> *"I habitus' grunnleggende disposisjoner ligger en tilpassing til de objektive mulighetene, og denne tilpassingen står bak alle disse virkelighetsnære valg som gjennom det at en gir avkall på symbolske gevinster en uansett ikke vil ha tilgang til rediserer vaner, handlinger eller gjenstander til deres rent tekniske funksjoner: en «ordentlig» hårklipp, «en helt enkel, liten kjole», «solide» møbler osv"* (Bourdieu 1995: 193).

Der kan dog diskuteres, om det altid forholder sig således, for eksisterer der ikke også en grad af autonomi, hvor præmissen ikke købes? Hvor nogle livsstilspræferencer, der anses af de dominerende klasser som dårlig smag, men som de dominerede klasser alligevel tager til sig og tilskriver en værdi?

I en Aalborgensisk kontekst er det som sagt bydelene Hasseris og Aalborg Øst, der har de tydeligst definerede fortællinger. De indplacerer sig i henholdsvis toppen og i bunden af det sociale hierarki, både hvad angår fysiske, socioøkonomiske, kulturelle og symbolske faktorer. Når social- og sundhedsassistenten udtaler, at hun ikke kan se sig selv høre hjemme i Hasseris sammen med de veluddannede og velhavende, men hellere vil bo i sit eget kvarter, der konnoterer arbejderklasse, kan det være et udtryk for, at der netop sker en stedslig nedvurdering og hierarkiet opretholdes via fortællingen om stederne (Faber et al. 2012: 110-111). På den anden side kan der argumenters for, at social- og sundhedsassistenten knytter nogle konnotationer til arbejderklassen, der repræsenterer værdier, hun rent faktisk ønsker at blive identificeret med, hvormed nedvurderingen af egen sociale position dermed ikke er intakt. Arbejderklassen kan konnotere værdier i en nutidig kontekst, som er efterstræbelsesværdigt, og derfor ønskes at blive identificeret med, selvom man ikke tilhører denne klasse. Vores informant Elisabeth, der er flyttet fra Hasseris til Østre Havn, er et eksempel på dette. Hun trækker på nogle kulturelleværdier fra arbejderklassen, som hun gerne vil identificeres med:

"Jeg kommer fra sådan en gammel arbejder, socialdemokratisk kultur. Mine forældre er godt nok akademikere, men min far er vokset op, og det har været en meget stærk del af min identitet den der socialdemokratiske tilgang. Og så synes jeg det var sjovt at komme herud til Ø-gaderne [kvarter ved siden af Østre Havn]" (Bilag 6: 9)

Stederne kan knyttes til Bourdieus feltforståelse, der beskriver de *felter*, der repræsenter forskellige sfærer. Til hvert felt er der en *doxa* tilknyttet i form af uskrevne regler og selvfølgeligheder, der knytter sig til feltet (Bourdieu 2005: 183). Doxa viser sig i de situationer, hvor der sker en forhandling om feltet. Ifølge Bourdieu er dette medvirkende til at skabe en dynamik i felterne (Järvinen 2013: 378-379). Dermed er det ikke kun mellem stederne, der sker en forhandling om indplacering i et sociale hierarki, internt kan der også opstå situationer, hvor det enkelte kvarter oplever en forhandling om stedets fortælling.

Denne dynamik kan ligeledes være betinget af en modmagt. Det kan fx være funderet i en disidentifikation med stedets bebeboere, der også knytter sig til stedets fortælling. I den forbindelse har den franske professor i sociologi Michèle Lamont forholdt sig kritisk til Bourdieu. Hun argumenterer for, at det ikke kun er det økonomiske, sociale og kulturelle, der har en betydning for de symbolske grænsedragninger der laves. Men, at der ligeledes eksister en moralsk dimension, der også er medvirkende til at skabe en identifikation eller disidentifikation til fx et sted. Det moralske beror på forskellige personlige egenskaber, så som at være ærlig, dannet eller sober (Faber 2008: 59). Hvorfor denne kritik anses som relevant at inddrage er, at der i det empiriske materiale, iblandt nogle af informanterne, eksisterer en forestilling om, at beboerne specifikke steder har personlige egenskaber, der kan knyttes til en moralsk dimension. Som fx at personer med en høj økonomisk kapital ikke er venlige mennesker eller ligefrem kriminelle. Bente fra Gug kommer med følgende udsagn, der knytter sig til Lamonts pointe, da snakken falder på Hasseris: *"Jeg har jo været ude at besøge dem, ha ha. Han kom så i fængsel, det er tit de rige, der havner i spjældet, ha ha."* (Bilag 13: 23). Der tegner sig et billede af, at fortællingen til et sted også kan være baseret på forestillinger om beboerne og deres moralske karakteristika.

STEDET I ET KLASSEPERSPEKTIV

Bourdieu opfatter stedet ud fra en todeling og beskriver det således:

> *"Stedet kan i en absolutt forstand defineres som det punktet i det fysiske rommet hvor en aktør eller en ting befinner seg - «finner sted», eksisterer. Dette vil si enten som lokalitet, eller, fra et relasjonelt punkt, som posisjon, en rang i en orden"* (Bourdieu 1996: 150).

Ud fra denne beskrivelse behandler vores undersøgelse begge aspekter – både den fysiske lokation og positionen i hierarkiet. Det sociale rum kan findes i det fysiske rum, men det vil være i en tilsløret udgave, og de ulige mængder af kapital viser sig i fordelingen af goder og ressourcer på tværs af beboerne (Bourdieu 1996: 151).

At det sociale rum har en tendens til at manifestere sig i det fysiske rum, har den konsekvens, at man som ofte bosætter sig med andre fra den sociale klasse, man kan identificere sig med, og dermed sker der en geografisk fordeling af klasser. Ifølge Bourdieu er det ikke kun funderet i et spørgsmål om økonomisk formåen. Det er i lige så høj grad et spørgsmål om at kunne identificere sig med en livsstil og smag. Dette er i lige så høj grad med til at skabe en tilknytning til stedet (Ljunggren et al. 2017: 362-363). Oplevelsen af at 'føle sig hjemme' er, ifølge Bourdieu, funderet i habitus, og det har dermed en forbindelse til ens klassetilhørsforhold, da man føler sig knyttet til et sted socialt og geografisk (Ljunggren et al. 2017: 362-363). Det, at man bosætter sig med andre fra den sociale klasse, som man identificerer sig med, er medvirkende til, at man reproducerer og dermed opretholder en socio-geografisk ulighed (Ljunggren et al. 2017: 364).

Bourdieu italesætter ligeledes, at steder er differentieret, blandt andet fordi de er afhængige af de ressourcer, de bliver tilført. Som eksempel tiltrækker en handelsgade med eksklusive butikker flere i samme liga, samt borgere der tilhører en social klasse, der er matchende – og vice versa i områder med få ressourcer, hvorfor det fysiske rum i høj grad er et sted, hvor symbolsk vold udøves (Bourdieu 1996: 153). Forskellige grader af ressourcer har derfor en betydning for stedernes fortælling, og den værdi stedet og dets aktører tilskrives (Bourdieu 1999: 124-125).

Ljunggren og kollegaer argumenterer for, at der er et behov for en klasse-diskussion, hvor fokus ikke blot er på den sociale baggrund, men også på de socio-geografiske skel, som spiller en væsentlig rolle i reproduktionen af de sociale forskelle (Ljunggren et al. 2017:362). Den tilgang, som de tager afsæt i, anser diskussionen om klasse som et diskussionspunkt i analysen, der ikke kan udelades, da udgangspunktet for undersøgelsen i høj grad er relateret til blandt andet livsstil. Med dette afsæt anses det derfor som relevant at inddrage et klasseperspektiv i en analyse af fortællinger om steder. Hvilket leder hen til at undersøge stedet som en differentieringsmekanisme, der kan indplaceres i et socialt hierarki.

Stedet som et isoleret fysisk begreb, indplacerer sig ikke i et hierarki, men det er når de forskellige kapitalværdier, der knytter sig til fortællingen appliceres på stedet, at en hierarkisk sondring tager form. Stedet skal dermed ikke forstås som en kapital i sig selv, men derimod medvirkende til at skabe en typificering af mennesker på baggrund af de kapitalværdier, der konnoterer til stedets fortælling, på baggrund af hvor de er opvokset eller bosat. Jesper, der er bosat i Gug med sin familie, italesætter dette:

> *"Altså, jeg synes, det er logisk, at det kommer fordi sådan er mennesker, og sådan er vi som mennesker. Det er en del af at være menneske, det er at placere os selv i et eller andet hierarki. [...] Det simplificerer vores måde at være i samfundet på, hvor hører du til. [...] Altså, hvor bor du henne? Hvor er du vokset op? Jamen det siger jo noget om hvem, hvad er det du kommer af, hvad er din baggrund. Og så kan vi sådan spore os ind på, hvad er det for en type menneske, vi er overfor"* (Bilag 11: 25).

De fortællinger, der knytter sig til det sted man er opvokset eller bosat, bliver dermed til en del af den personlige livsfortælling. Dermed afspejler stedets fortælling ikke blot det specifikke fysiske sted, men de symbolske karakteristika der kendetegner stedet bliver overført til de personer, der bor i området. Det kan fx være i form af nogle særlige forestillinger om beboerne i Hasseris og Aalborg Øst – blot for at bruge et velkendt eksempel på stedet som differentieringsmekanisme.

KAPITEL 3

ANDEN FORSKNING OG NØGLEBEGREBER

Dette kapitel har til formål at præsentere anden forskning samt nøglebegreber, der alle relaterer sig til problemstillingen. De er udvalgt med det formål at supplere Bourdieus begrebsapparat i den empiriske bearbejdning og anvendes dermed også til at belyse og udfolde problemstillingen yderligere for at skabe et så solidt fundament for analysen som muligt. Fælles for al forskningen præsenteret nedenfor er, at de alle relaterer sig til stedet i en symbolsk kontekst.

STEDET I FORSKELLIGE SKALAER

Ifølge den britiske professor i geografi Doreen Massey er der adskillige måder at definere et sted på, da det kan have mange forskellige identiteter og repræsentationer. Det, der gør Masseys perspektiv relevant i forhold til vores undersøgelse, er, at hun italesætter, at disse er influeret af de forskellige måder beboerne tænker steder på (Massey 1995: 50). Med afsæt i Masseys pointe er det dermed vigtigt at forholde sig til fx hvilken skala fortællingen indgår i. Et eksempel på dette kan være, at der bliver talt om stedet med afsæt i forskellige skalaer, hvilket kan være afsæt for divergerende fortællinger. Fx hvis en informant konstruerer en fortælling der er lokalt forankret og en anden informant konstruerer en fortælling om det samme sted, som tager afsæt i et mere internationalt orienteret perspektiv.

Hvorfor dette anses som vigtigt er, at der i det empiriske materiale er erfaret, at når der spørges ind til stedet, er der divergerende måder at tale som stedet på og det sættes ind i forskellige kontekster. Udgangspunktet spænder fra gaden ved siden af til helt andre verdensdele. Med denne viden in mente anser vi det for relevant, at der i analysearbejdet er en opmærksom på dette.

BOLIGKARRIERE, ORIENTERINGER OG DIVERGERENDE STEDSFORTÆLLINGER

Stedsidentiteten eller fortællingen, der knytter sig til steder, er blandt andet betinget af de forskellige boligformer, et sted kan tilbyde. Der eksisterer forskellige boligpræferencer, der knytter sig til et normativt livsforløb. Dette har den

nuværende direktør for Statens Byggeforskningsinstitut Thorkild Ærø forsket i. I sin ph.d.-afhandling fra 2002, har han netop undersøgt danskernes boligpræferencer med fokus på, hvad der er styrende for disse præferencer og valg af bolig (Ærø 2002). Afhandlingen er en kvantitativ empirisk forankret undersøgelse, der tager afsæt i Aarhus.

Det, der gør Ærøs afhandling interessant i vores kontekst, er det fokus han har på boligpræferencer, og de valg der knytter sig hertil. Ærø italesætter, at der, udover et mere strukturelt syn på, hvad der anses som efterstræbelsesværdigt samt den personlige økonomiske ramme, eksisterer et livsforløb, der har en betydning for boligpræferencer og dermed valg af bolig. Han italesætter, at der eksisterer et normativt livsforløb, hvor valget af fx ungdomsboligen, familieboligen og seniorboligen alle repræsenterer forskellige faser i et livsforløb. Det vil sige, at boligpræferencerne ændres alt efter, hvor man befinder sig i det, man kunne fristes til at kalde *boligkarrieren* (Ærø 2002: 12).

I forbindelse med vores undersøgelse kan denne sondring ses som relevant at inddrage i analysearbejdet med henblik på de forskellige typer af boliger, der er repræsenteret i de tre kvarterer, der udgør undersøgelsesfeltet. Dog skal der tages højde for, at Ærøs afhandling er fra 2002, og der sidenhen kan være sket en forandring, blandt andet i forhold til de normative rammer for familieformer og bosætningspræferencer. Hvorfor Ærø ses som relevant skyldes, at selve tilgangen med at tale om et livsforløb og en boligkarriere er interessant og anvendelig i en analytisk bearbejdning af stedets fortælling.

Ærø anvender i sit empiriske arbejde en teoretisk ramme, der er funderet i forskellige teoretiske perspektiver, hvor Bourdieu er en af de teoretiske bidragsydere. I denne sondrer Ærø mellem forskellige principper af boligvalg, han betegner som en *førmoderne orientering, en moderne orientering* og *en senmoderne orientering* (Ærø 2002: 51). Det, der kendetegner den førmoderne orientering, er, at man kun føler sig hjemme ét specifikt sted, og dermed er der ikke et refleksivt valg forbundet til det sted, man bosætter sig, da det anses som den eneste mulighed (Ærø 2002: 51). Derimod ligger der et refleksivt valg bag den moderne orientering, der beror på at vælge den rette bolig og det rette sted. I en livsstilskontekst er

valget, i Bourdieus terminologi, betinget af den kapitalvolumen, der besiddes på forskellige felter, hvilket er med til at bestemme, hvor man vælger at bosætte sig. Valget har derfor en betydning for den position i et socialt hierarki et sted kan medvirke til at tilskrive (Ærø 2002: 53). Slutteligt er der den senmoderne orientering, hvor der hverken tages aktive valg eller fravalg. Stedet har ikke en betydning, da der ikke haves en tilknytning til et sted, men i stedet leves der et liv, hvor man er i konstant bevægelse og derfor ikke tillægger stedet en større værdi (Ærø 2002: 56).

Ærø konkluderer, at der eksisterer tydelige boligpræferencer, i forhold til boligtyper. Det, der er interessant for vores undersøgelse, er imidlertid, at han derudover også konkluderer, at steder medvirker til at tilskrive en position, der er betinget af det område, man bor i, da steder indplacer sig i et socialt hierarki. Dette er kræfter, der ifølge Ærø er stærke, da forestillinger om steder, man ikke selv er bosat i lider under en negation, der tager udspring i en uvidenhed. Dette bliver tydeliggjort, da der er en diskrepans i opfattelsen af steder i forhold til dem, der bor der og omverden. Ikke desto mindre spiller denne negation en stor rolle i den tildeling steder får i et socialt hierarki, da den uvilkårligt påvirker tilskrivningen af steders fortællinger (Ærø 2002: 161).

STEDET SOM EN DEL AF LIVSFORTÆLLINGEN

Den britiske professor i sociologi Mike Savage, hvis arbejde udspringer fra en bourdieusk tradition, har med fokus på stedstilknytning undersøgt de konnotationer, der knytter sig til stedet. Savage' begreb er empirisk funderet i en undersøgelse af fire middelklasse-forstæder til den engelske industriby Manchester (Savage et al. 2005: 15).

På baggrund af undersøgelsen fandt Savage ud af, at tilknytningen til det sted, man har bosat sig, ikke udelukkende er funderet i stærke sociale bånd eller en familiær historik, men at tilknytningen også beror på stedets særlige karakter. Dette kan knyttes til Ærøs begreb om den moderne orientering. Savage forklarer tilknytning ved at belyse, at stedets særlige karakter ikke blot er en geografisk placering, men også knytter sig til de forestillinger og fortællinger stedet repræsenterer. Med dette

udgangspunkt har Savage udviklet begrebet *elective belonging,* der i en dansk kontekst kan betegnes som et selvvalgt tilhørsforhold. Begrebet har til formål at italesætte, at stedets fortælling er et centralt element i en stedtilknytning, da stedets fortælling kan afspejle en specifik livsstil, som man ønsker at blive identificeret med (Savage et al. 2005: 207). Det vil sige, at det sted, hvor man er bosat, kan fungere som en komponent i livsfortællingen. Dermed opstår der en refleksivitet omkring ens bosted på baggrund af de konnotationer, der knytter sig til dette sted, da det som sagt kan medvirke til at tilskrive en specifik identitet eller livsstil (Savage et al. 2005: 29).

Savage har som nævnt undersøgt forskellige middelklasse forstæder. Selvom Savage tager afsæt i middelklassen, er det dermed ikke et udtryk for, at det udelukkende er denne sociale klasse der besidder et selektiv tilhørsforhold. Der er dele af befolkningen der ikke har de samme økonomiske ressourcer som middelklassen, og som derfor ikke har samme brede vifte af valgmuligheder, i forhold hvor man ønsker at bosætte sig. Men det udelukker vel ikke, at der eksisterer en refleksivitet om, hvor man ønsker at bosætte sig? Der hvor klasseforskellen kommer til syne i denne kontekst er, at der er nogle samfundslag, der har lettere adgang til at tale om, at de har bosat sig som de har med udgangspunkt i et selektivt tilhørsforhold. Og det er ud fra dette perspektiv, at Savage anses som relevant i denne undersøgelse. Det at forholde sig refleksivt til det sted, man er bosat eksisterer i alle samfundsklasser, men der er nogle klasser, som fx middelklassen, der har privilegier der medfører, at det er lettere at italesætte.

STEDETS FORSKELLIGE DIMENSIONER

Den britiske sociolog Paul Watt og hollandske sociolog Peer Smets tager udgangspunkt i en tredeling til forståelsen af et sted, og i særdeleshed i forbindelse med stedstilknytning (Watt & Smets 2011: 7). De italesætter, at stedstilknytningen er funderet i tre dimensioner, henholdsvis den fysiske, sociale og symbolske. Den fysiske dimension er det, at det er et lokalt forankret sted og en fysisk lokation, som folk vælger at bosætte sig i. Størrelsen af disse afgrænsede områder kan variere.

Den fysiske lokation har en betydning for beboerne, men er ikke universel, da den afhænger af den enkelte (Watt & Smets 2011: 8).

Den sociale dimension er funderet i de sociale relationer og fællesskaber, der eksisterer lokalt. Denne er særlig stærk, når der er noget på spil for beboerne i området, og de vælger at stå sammen omkring det ved enten at beskytte eller definere det udadtil (Watt & Smets 2011: 8). Den tredje og sidste dimension er den symbolske, og det er som sagt herfra denne undersøgelse tager sit udspring. Den symbolske dimension er kendetegnet ved de konnotationer, der knytter sig til stedet fx i form den fortælling eller det omdømme, stedet kan have.

Disse tre dimensioner udgør tilsammen forståelsen af stedet og er dermed tæt forbundet og kan derfor være svære at differentiere fra hinanden.

DIVERGERENDE SYMBOLSKE FORTÆLLINGER OG MEDIERNES MAGT

Hvis vi for en stund bevæger os over Atlanten, har amerikanske Cassandra L. Seacrease-Dickson i sin ph.d.-afhandling fra Department of Communication and Culture ved Indiana University, undersøgt den symbolske betydning der knytter sig til et sted, med fokus på de modstridende symbolikker et sted kan repræsentere (Seacrease-Dickson 2012: ix). Seacrease-Dickson belyser, at et sted kan have flere forskellige symbolske fortællinger. Disse kan blandt andet ændre sig over tid. Steders repræsentationer – eller fortællinger for at blive i vores terminologi – kan være modstridende, men som ofte er der én specifik fortælling, der er dominerende (Seacrease-Dickson 2012: ix).

Seacrease-Dicksons afhandling tager udgangspunkt i ét specifikt sted, øen Alcatraz, der ligger ud for San Franciscos kyst, og er berømt og berygtet for sit sagnomspundne fængsel. Med udgangspunkt i tre tematikker som er indespærring, befrielse og fritid, er formålet at italesætte de udfordringer, der kan være forbundet med at knytte én specifik fortælling til et sted, der repræsenterer flere forskellige symbolske betydninger (Seacrease-Dickson 2012: ix).

De tre Aalborgensiske kvarterer, der udgør fundamentet i vores undersøgelse, er selvfølgelig svære at sammenligne med et sted som Alcatraz, der har en stærk fortælling både nationalt og internationalt og historisk set en helt anden baggrund. Det, der imidlertid anses som relevant er Seacrease-Dicksons empiriske fund, hvor hun konkluderer:

- At der kan være knyttet flere forskellige fortællinger til et sted, der ikke nødvendigvis er homologe
- At fortællingerne ændrer sig over tid
- At de er betinget af flere forskellige faktorer, som fx det historiske samt den måde stedet bliver fremstillet og reproduceret på i diverse medier (Seacrease-Dickson 2012: 185-186).

Disse pointer anses som relevante at tage med videre i undersøgelsen. Seacrease-Dickson introducerer dermed et helt nyt perspektiv, der italesætter mediernes rolle i en symbolsk kontekst. Hun konkluderer, at de symbolske fortællinger er påvirket af den måde, stederne omtales på i forskellige medier. Det vil sige, at den måde fx nyhedsmedierne omtaler et sted, har en betydning for et steds fortælling, og de symbolikker der knytter sig til det. Det kan tilmed være medvirkende til at reproducere og forstærke et steds fortælling.

DESIGNEDE STEDSIDENTITETER

Den danske antropolog Marie Stenders undersøger i sin ph.d.-afhandling fra 2014 stedsidentiteter ved nyetablerede steder (Stender 2014). Stender har undersøgt, hvad der sker med steder, hvor man forsøger at genskrive stedets identitet, hvorfor hun også arbejder med, hvad der skaber identitet. Afhandlingen tager afsæt i, hvordan tre nye områder i en dansk kontekst har udviklet sig i spændingsfeltet mellem at være et blankt lærred og et ønske om identitet og historie.

Stenders undersøgelse har både blik for, hvordan beboerne og professionelle aktører skaber stedernes identitet. Hertil konkluderer hun, at steder ikke kan designes, da det ender med at blive noget andet eller en modificering af den intenderede designede identitet (Stender 2014: 273). Med afsæt i Watt og Smets

tredeling af stedet med hhv. den fysiske, sociale og symbolske dimension, er det i Stenders undersøgelse ikke nok med designede områder, hvor det fysiske er på plads. Der er brug for det sociale og et levende liv i området, hvoraf det symbolske skabes. Yderligere konkluderer hun ud af, at stedsidentiteten skabes socialt og idet stedet skiller sig ud fra andre steder (Stender 2014: 31, 268).

Yderligere arbejder Stender med begrebet *designed communities*. Begrebet referer til, at stederne er designet til at indeholde et socialt liv, og det er de designede fortællinger om stederne, som beboerne kan tage med videre i deres fortælling om stedet. Det vil sige en form for designet stedsidentitet eller branding – et begreb der ofte anvendes i en byudviklingskontekst. Stender konkluderer, at de designede fortællinger ikke nødvendigvis bæres videre, som de er tiltænkt i designet. Hun konkluderer blandt andet, at stedets identitet ikke blot skabes gennem det designede fysiske rum, men i høj grad også skabes gennem beboerne, hvor iblandt forhandlinger og fortællinger om stedet foregår. Dermed kan der opstå en divergens mellem den tiltænkte designede fortælling og den, der reelt opstår på stedet af beboerne (Stender 2014: 157). Med et Bourdieusk udgangspunkt, kan der argumenteres for, at disse forhandlinger netop skabes i et socialt rum, der er betinget af stedets repræsentationer i form af forskellige livsstilspræferencer.

Stenders perspektiv anses som værende aktuel i denne undersøgelse, da hun netop italesætter, at en ændring af steders symbolske værdi er betinget af det sociale liv, der skabes i et kvarter. Branding i en byudviklingskontekst handler ikke udelukkede om de fysiske rammer og et flot fysisk udtryk. Men i lige så høj grad om, at det sociale liv og dets betingelser er vigtige faktorer for at skabe et kvarter, der er velfungerende, hvilket også har en betydning for den symbolske dimension. I kraft af vores samarbejde med Aalborg Kommune, anses dette som et perspektiv, der er relevant at italesætte især i forbindelse med vores undersøgelse af kvarteret Østre Havn, der er et område, der er nyudviklet som beboelseskvarter.

KAPITEL 4

METODE

Med dette kapitel er ønsket at give en indføring i undersøgelsens metodiske tilgang for at gøre undersøgelsen så transparent som muligt. Formålet er, at øge forståelsen for undersøgelsens metodiske fundament og videnskabsteoretiske tilgang samt give en indføring i selve indsamlingen af det empiriske materiale. Slutteligt vil kapitlet skabe en forbindelse mellem de metodiske overvejelser og den efterfølgende analyse ved at præsentere undersøgelsens analysestrategi.

VIDENSKABSTEORETISKE REFLEKSIONER

Indledningsvis introduceres de videnskabsteoretiske refleksioner, der ligger til grund for undersøgelsen, da vi eksplicit ønsker at klarlægge, hvilket perspektiv vi undersøger problemstillingen ud fra, da forskning er konstrueret med afsæt i videnskabsteoretiske refleksioner (Juul & Pedersen 2012: 13).

Med Bourdieu som undersøgelsens teoretiske ankermand virker det oplagt at kaste et blik på hans videnskabsteoretiske positionering. Bourdieu anvender betegnelsen *konstruktivistisk strukturalisme.* Årsagen til, at han angiver denne placering mellem det konstruktivistiske og det strukturalistiske er, at han ønsker at bevæge sig væk fra den rene strukturalisme, da det ikke indtænker et handlende og vælgende subjekt (Järvinen 2007: 363). I et forsøg på at distancere sig fra strukturalismen anvender han dermed en kombination af forskellige videnskabsteoretiske retninger, da én retning ikke anses som dækkende. Bourdieu argumenterer således, at der på den ene side eksisterer nogle objektive strukturer, der er uafhængige af aktørernes bevidsthed, mens der på den anden side er noget konstruktivistisk, idet disse sociale strukturer skal produceres, reproduceres og er foranderlige.

Med afsæt i Bourdieus videnskabsteoretiske tilgang søges der også i denne undersøgelse at tillægge individet selvbestemmelse. Da der tages udgangspunkt i de fortællinger, som informanterne selv konstruerer og reproducerer.

Med dette udgangspunkt lægger undersøgelsens videnskabsteoretiske positionering sig dermed op af den socialkonstruktivistiske tradition, hvilket afspejles i måden, hvorpå vi anskuer *stedet*. Vi ser ikke blot stedet som en fysisk lokation, men som noget der er foranderligt, og som afhænger af tid og sted.

Det kan forekomme besynderligt at tale om det ontologiske, når man bevæger sig inden for socialkonstruktivismen, da denne tradition sætter det ontologiske i parentes – der findes ikke én sandhed, men sandheden opfattes som perspektivistisk (Pedersen 2012: 188). Denne tankegang kan overføres til vores undersøgelsesfænomener, da hverken *stedsfortællinger* eller *sociale hierarkier* eksisterer objektivt. Da disse netop er uhåndgribelige fænomener, som vi ikke objektivt kan gå ud at finde. Derimod er det menneskeskabte fænomener, som bliver skabt gennem menneskelig interaktion.

Den viden vi tilegner os er historisk og konstrueret ud fra forskellige magtinteresser – deri er den også foranderlig (Juul & Pedersen 2012: 17). Derfor er vi opmærksomme på, at den viden, vi indfanger, ikke er konstant. Fortællingerne om stederne og deres indplacering i det sociale hierarki kan være foranderlig, hvilket er et interessant aspekt af problemstillingen – hvad er det, der konstruerer fortællingerne? I dette spørgsmål er der indlejret et element af en magtrelation i forhold til, hvad der har definitionsretten over stedets fortælling, hvilket igen leder tilbage til det faktum, at vores viden er foranderlig og historisk betinget.

Virkeligheden inden for den socialkonstruktivistiske tradition kan ikke være sand eller falsk, og den afhænger af individets historiske og kulturelle kontekst. Virkeligheden bør dermed forstås som en social konstruktion. Og netop inden for socialkonstruktivismen kan virkeligheden studeres ved at identificere magt, interesser og forforståelser hos informanten og dermed sætte spørgsmålstegn ved alt der anses som det selvfølgelige. Ved hjælp af disse elementer kan der opnås en indsigt i informanternes sandhedsopfattelser, hvilket vil sige den virkelighed der er skabt, reproduceret og deri sandhed for en periode (Pedersen 2012: 190). Disse sandheder kan blive determinerende, når de bliver omdannet til strukturelle rammer – enten via hverdagslivet eller via politiske beslutninger. Vi forsøger at indfange disse sandheder omkring stedernes fortælling, og indplacerer stederne i relation til hinanden ved brug af den kvalitative metode.

DET KVALITATIVE CASESTUDIE SOM FORSKNINGSSTRATEGI

Som tidligere nævnt tager denne undersøgelse udgangspunkt i tre kvarterer i Aalborg; Østre Havn, Gug og Danmarksgadekvarteret. Disse tre områder repræsenterer de tre cases, som udgør undersøgelsens empiriske fundament. Årsagen til, at det netop er disse cases, der er udvalgt bunder i flere forskellige faktorer. For det første har forvaltningen et eksplicit ønske om at få en større viden om Østre Havn og den fortælling, der er ved at blive skabt, da det er et nyt boligområde, der stadig er under udvikling. Derudover har forvaltningen også et ønske om at få kortlagt en viden om Danmarksgadekvarteret. Selvom det er et ældre veletableret kvarter, og der allerede fra forvaltningens side haves en viden om kvarteret, er fortællinger ikke noget, der er arbejdet målrettet med i dette kvarter. Denne undersøgelse kan være med til at give et supplerende perspektiv til den viden, der allerede haves. Gug er et område vi har udvalgt på baggrund af bebyggelsen i området, der primært består af enfamilieshuse. At denne boligform er interessant i denne undersøgelse er funderet i et ønske om at tage afsæt i områder, der differentierer sig fra hinanden i form af placering, historie, bebyggelsesform og heraf boligkarriere – for at få et bredere fundament for undersøgelsen.

Casene er centrum for undersøgelsen, hvorfor vores måde at anskue casene på er via det kliniske casestudie (de Vaus 2001: 223). Vi anvender vores teoretiske perspektiver til at forstå casene, og formålet er, at opnå en indsigt i de konstruerede fortællinger, der knytter sig til de tre forskellige cases. Casestudiet giver, ifølge den amerikanske socialforsker Robert K. Yin, mulighed for at udarbejde en empirisk analyse, der undersøger et fænomen i en social kontekst (Antoft & Salomonsen 2012: 32). Da det er umuligt at afdække casen fuldstændig som fænomen, er det derfor vigtigt, at der eksisterer et specifikt fokus for undersøgelsen, hvor det i denne undersøgelse som sagt, er den symbolske dimension ved stedet der er omdrejningspunktet (Bryman 2016: 61; de Vaus 2001: 225).

Et casestudie kan være funderet i både kvantitativ og kvalitative data. I den forbindelse anser vi den kvalitative metode som den ideelle for denne undersøgelse, da den giver mulighed for at gå i dybden med et fænomen samt udfolde nuancer, der ikke lader sig gøre på samme måde i et kvantitativt studium (Antoft et al. 2012:

11). Bryman italesætter det således:

"The qualitative researcher seeks close involvement with the people being investigated, so that he or she can genuinely understand their world through their eyes" (Bryman 2016: 401).

Når den symbolske dimension, der ønskes afdækket, netop er et flydende begreb, der kan forstås og fortolkes på adskillige måder af informanterne, anses en kvalitativ tilgang som den bedst anvendelige tilgang.

I undersøgelsen arbejder vi ud fra en analytisk generaliserbarhed, hvor Bourdieus teoretiske værktøjskasse samt den præsenterede forskning og nøglebegreber sammenlignes med de empiriske fund. Det vil sige, at selve generaliseringen sker i processen, hvor man sammenholder det teoretiske og den anden forskning med de empiriske fund (Antoft & Salomonsen 2012: 49). Den danske professor ved Institut for Planlægning, Aalborg Universitet, Bent Flyvbjerg advokerer ligeledes for, at den viden, der opnås via casestudier, også kan medvirke til at belyse generelle fænomener. Det skyldes, at det ikke kun er den formelle generalisering, der er medvirkende til at tilvejebringe videnskab, da al viden, uanset metodisk ophav, indgår i en akkumuleret viden om et fænomen (Flyvbjerg 2010: 469-472).

Med dette in mente argumenterer vi således for, at den viden undersøgelsen tilvejebringer kan være anvendelig i en bredere kontekst end de tre kvarterer, der udgør casene, da de fund, der gøres, har mulighed for at appliceres på lignende cases. Derudover har fundene fra denne undersøgelse også mulighed for at blive anvendt på et mere overordnet plan, da de kan være med til at belyse, hvordan symbolske skillelinjer har en betydning for vores måde at strukturere os på.

DET SEMI-STRUKTUREREDE INTERVIEW

Interviewet, der udgør den bærende metode til at indsamle det empiriske materiale, anses i vores tilfælde som den bedst anvendelige kvalitative metode, da muligheden for at uddybe og forklare er essentiel for at skabe en fælles meningsdannelse mellem forskningsfeltet og forskeren.

Interviewet som metode har netop den styrke, at der i samtalen eksisterer mulighed for at udfolde og forklare den mening, der knytter sig til det, der søges en forståelse for. Som Kvale og Brinkmann advokerer for: *"Hvis du gerne vil vide, hvordan folk forstår deres verden og deres liv, hvorfor så ikke tale med dem?"* (Kvale & Brinkmann 2009: 15). Det essentielle hertil er, at interviewet er en samtale mellem to eller flere parter. Der foregår dermed en interaktion mellem forsker og informant. Ifølge Bourdieu er dette et forhold, man bør være opmærksom på grund af den symbolske vold, som kan fremkomme ved mødet mellem forsker og informant (Bourdieu 1999: 608). Hvordan vi oplevede dette udspille sig i praksis vil blive uddybet i næste afsnit.

Epistemologisk forholder vi os til interviewet som en kilde til viden. Formålet er at få afdækket den viden, informanten besidder for efterfølgende at anvende denne viden i en analyse (Kvale & Brinkmann 2009: 68-69). Dette stiller krav til informanterne om, at de er i stand til at udtale sig på baggrund af en bevidsthed, der knytter sig til forskellige værdisæt. Hvormed interviewet anvendes som en intellektualiserende metode.

Den interviewguide, der er udarbejdet forud for interviewene (Se bilag 1), er inddelt i forskellige tematikker, der har til formål at dække undersøgelsesfeltet på bedste vis. Disse tematikker er udarbejdet med udgangspunkt i flere af de præsenterede teoretiske perspektiver, forskning og nøglebegreber. Eksempelvis Watts og Smets tredeling af stedet, hvorfor der til den symbolske dimension er udarbejdet spørgsmål, der har til formål at eksplicere dette. Da det symbolske som sagt kan være svært at identificere, kan det derfor også være tilsvarende vanskeligt at spørge ind til - og ikke mindst at svare på. Derfor har vi med Bourdieu in mente udarbejdet spørgsmål, hvor det er negationen via afsmagen, der kommer i fokus. Det vil sige, at vi fx har spurgt ind til, hvor man *ikke* vil bo, hvis man skulle flytte, hvad man *ikke* forbinder sit kvarter med, hvem der *ikke* bor i kvarterer og lignende spørgsmål. Dette har vist sig at være en god tilgang, da det hos nogle informanter var svært at italesætte præcist, hvor de gerne ville bo, men derimod viste det sig at være lettere at italesætte, hvor de derimod ikke havde lyst til at bosætte sig.

På trods af et på forhånd defineret teoretisk udgangspunkt befinder vi os metodologisk i en vekselvirkning mellem det induktive og det deduktive. Vi forholder os åbne for nye perspektiver samtidig med, at vi går ud i felten med et teoretisk defineret fundament. Interviewet udføres derfor som semi-struktureret, da vi ønsker at give informanten mulighed for at afvige fra vores interviewguide, hvis dette falder naturligt, mens der på den anden side eksisterer en teoretisk ramme, der tages udgangspunkt i.

En interessant refleksion hertil er, at vi efter udførelsen af interviewene er blevet opmærksomme på vores egen måde at tilgå og italesætte emner, der har vist sig der kan være svære at tale om. Forud for interviewene havde vi en forventning og idé om, at det at tilgå interviewene med nysgerrighed og åbenhed over for informanternes udsagn ville være mere eller mindre uproblematisk. I en proces som denne bliver man altid klogere. Vi har efterfølgende gjort os den erfaring, at det ikke kun er informanterne dette i nogle tilfælde har været svært for – men, at vi som interviewer også til tider har haft vanskeligt ved det. Det at spørge ind til emner, der kan være forbundet med sociale forskelle og andre former for skillelinjer, er svære at tale om upåagtet, om man er informant eller interviewer (Faber 2008: 87-88). I kraft af, at vi har været inviteret indenfor i informanternes hjem, har det også eksisteret et naturligt ønske om ikke at fremstå som uhøflige eller ligefrem 'snagende'. Et eksempel herpå er følgende citat af informanten Maria fra Gug:

"Men faktisk da vi flyttede herover, det der var helt vildt vigtigt for os, det var, at vi skulle bo på sydsiden af Byplanvejen, fordi hvis vi ikke gjorde, så kom vores børn ikke på Gug Skole, så kom de på Byplanvejen, og det ville vi bare ikke have. Fordi at vi vidste, at Hellevangen og alt det der, jeg havde en bekendt, der var sundhedsplejerske […] hun fortalte om problematikker, der var i forhold til familier, der boede i Hellevangen. Altså, det er jo helt vildt fordomsfuldt, det er jeg godt klar over, nu er det vores børn, og de skal bare have det bedste af det bedste […] Alle børn på Gug Skole har sikkert en livsfilosofi, som vi har, så det er det rigtige altså (Bilag 11: 9).

Maria italesætter sociale skel og skillelinjer i forbindelse med, hvilke ønsker hun har for, sine børns skolegang. I bagklogskabens lys ville det have været relevant at spørge ind til den *livsfilosofi*, hun italesætter. Dette får vi midlertidigt ikke gjort i situationen, til trods for en intention om at være åbne og spørgende. Hvilket er et eksempel på, at det også til tider har været svært for os at forsøge at indfange et emne, der kan være vanskelige at italesætte.

MED EGEN KROP I FELTEN

Vi har prioriteret – så vidt det har været muligt – at afholde interviewene i informanternes hjem. Hensigten med at være kropsligt situeret i den sociale verden som undersøges, er at opnå en større indsigt i og viden om undersøgelsesfeltet. Bourdieu belyser ligeledes, at man også lærer via en kropslig erfaring, hvor det, der ønskes undersøgt, også bliver en del af en mere kropslig erfaringsbaseret viden (Bourdieu 1999: 613, Wacquant 2004: viii). Det, at vi har opholdt os i informanternes hjem, har medført, at vi har fået et blik ind i deres liv og de rammer de har skabt. Det har også betydet, at vi har kunne opnå et mere nuanceret billede af informanterne. Ifølge Bourdieu må man erkende, at *"understanding and explaning are one"* (Bourdieu 1999: 613). Deraf giver det mening at være situeret i den sociale verden, man undersøger, for at kunne forstå og efterfølgende forklare den. Derudover har det i selve interviewsituationen været meningsgivende for vores informanter og os, at vi alle har opholdt os i den bolig i det kvarter, som er omdrejningspunktet for interviewet. Fx når informanterne i Østre Havn og Gug italesætter deres glæde ved deres udsigt, har de kunne vise os den. Det faktum, at vi fysisk har været ude i felten og erfaret tingene på egen krop, har givet os en bedre forståelse for områderne og informanternes udsagn. Ligeledes har det givet os en viden om, hvordan informanterne bor og hvor forskellige de tre kvarters fysiske fremtoning er.

På baggrund af nogle af informanternes beskrivelser har det ligeledes givet os en nysgerrighed efter at undersøge nogle af stederne yderligere. Eksempelvis nævnte en informant følgende om Østre Havn:

"Det tog rigtig lang tid før det blev sat nogle bænke op, og dem der er sat op de er ikke til at sidde på. Der er for høje og der er ingen ryglæn." (Bilag 6: 4)

Kritikken af bænkene i Østre Havn bevirkede, at vi selv tog ned og satte os på dem for at få en bedre forståelse af italesættelsen og opleve det på egen krop.

I selve interviewsituationen indgår vi i en social interaktion med informanterne, som anses som relevant at reflektere over. Både vores og informanternes positioner i det sociale rum har betydning i interviewsituationen. Som forsker indtræder man i felten med en række karakteristika, som kan påvirke den empiri, man får indsamlet, herunder køn, etnicitet, alder og uddannelsesniveau (Fangen 2010: 146-147). Vi har ikke umiddelbart en opfattelse af, at vores fysiske fremtoning har haft nogen særlig betydning for interviewsituationen. Ligeledes har vi heller ikke oplevet, at vores uddannelsesniveau har fungeret som en hæmsko under interviewet. Dette kan skyldes, at vores informanter har haft en uddannelse på niveau med vores eller i andre tilfælde en alder og livserfaring, der givet dem en autoritet, som vi ikke på samme måde besidder. At vi ikke umiddelbart vurderer, at vores personlige karakteristika har haft en betydning for interviewsituationen tydeliggøres ved, at informanterne ikke har vist interesse for, hvor vi er bosat. De få, der her spurgte ind til det, gjorde det efter interviewet når vi har været på vej ud af døren. Vi oplevede dermed ikke at blive set som værende beboere i Aalborg. Forstået på den måde, at der fra informanternes side ikke er blevet spurgt ind til det, og de har derfor ikke har haft et evt. hensyn at tage i forhold til hvor vi er bosat, som evt. ville kunne påvirke deres udtalelser om forskellige kvarterer.

REKRUTTERING AF INFORMANTER

I kraft af vores samarbejde med By- og Landskabsforvaltningen i Aalborg Kommune har forvaltningen fungeret som gatekeeper og været behjælpelig med at få adgang til felten i form af kontakter blandt andet i samråd og ejerforeninger. Vi er opmærksomme på, at vi ved at anvende forvaltningen som gatekeeper kan risikere, at komme i kontakt med informanter, som forvaltningen har en særlig agenda med, at vi taler med (Kristiansen & Krogstrup 1999: 107). Dette vurderer vi

dog ikke er tilfældet ved vores informanter, da vi har fået adgang til mange forskellige kontakter og herfra selv har kunnet udvælge, hvem vi ønskede at kontakte. Yderligere har vi, med forvaltningens godkendelse, i Østre Havn husstandsomdelt breve, for at få kontakt til beboerne, da dette kvarter viste sig at være svært at få informanter via forvaltningens kontakter.

Derudover har vi benyttet os af snowballing, hvor vi har spurgt vores informanter om de har kunnet hjælpe os med flere informanter enten i deres eget kvarter eller i et af de andre to kvarterer (Bryman 2016: 415). Alt dette har tilsammen givet os mulighed for at få kontakt til beboere i Østre Havn, Gug og Danmarksgade-kvarteret. I forhold til en geografisk fordeling af informanter i de tre kvarterer har det ikke været en faktor, vi har søgt målrettet, da det har været for svært i forhold til rekruttering af informanter. Det eneste område, vi har fravalgt at søge informanter i, er det østligste område i Gug, der er et område der er under udvikling med nybyggede huse. Med den begrundelse, at det er et område, der endnu ikke er veletableret. Så vi ikke ville ende med to nyetablerede områder.

Interviewene har, som tidligere beskrevet, så vidt det har været muligt, været afholdt hjemme hos informanterne. Hvis der har været et ønske fra informanternes side om, at det blev afholdt et andet sted, har interviewene været afholdt på biblioteker i Aalborg.

Det har i nogle tilfælde været tydeligt, at der har været en opmærksomhed omkring det, at vi har indgået et samarbejde med By- og Landskabsforvaltningen i Aalborg. Vores gatekeeper i form af forvaltningen har dermed haft en betydning, og nogle informanter har italesat en agenda i forhold til at levere et specifikt budskab til forvaltningen. Dermed har det i nogle tilfælde været tydeligt, at vi har en gatekeeper og et samarbejde med en organisation, der anses som en vigtig aktør i forhold til byudviklingen i Aalborg. Dette har i nogle tilfælde bevirket, at det har været en udfordring at holde interviewet 'på rette spor' og på samme tid et udtryk for, at det sted informanterne bor ligger dem på sinde.

PRÆSENTATION AF INFORMANTER

I dette afsnit afgrænses feltet, og der redegøres for baggrunden for de forskellige udvælgelseskriterier, som informanterne er fundet ud fra, henholdsvis klasse og alder. Indledningsvis gives der en indføring i den definition af *den brede middelklasse*, som denne undersøgelse tager afsæt i.

Der er mange forskellige måder at tale om klasser på, og diskussion om disses eksistens, i en dansk kontekst, er mangfoldige. Afsættet i denne undersøgelse er ikke at diskutere eksistensen af sociale klasser i Danmark, ej heller hvordan de i så fald skal defineres. Det er et felt, der kunne danne grundlag for en selvstændig undersøgelse. Derimod tages der afsæt i en allerede defineret opdeling af sociale klasser. Arbejderbevægelsens Erhvervsråd har i 2012 udarbejdet en inddeling af sociale klasser i Danmark, hvor der tages udgangspunkt i fem forskellige klasser (Sabiers & Larsen 2014: 2-3):

- *Overklassen* – Selvstændige, topledere og personer med en lang videregående uddannelse med en indkomst, der er mindst tre gange så høj som medianindkomsten.
- *Den højere middelklasse* – Selvstændige, topledere og personer med kort videregående uddannelse og en mellemlang videregående uddannelse med en indkomst, der er to-tre gange medianindkomsten samt alle med en lang videregående uddannelse.
- *Middelklassen* – Selvstændige, topledere og andre med en kort videregående uddannelse eller mellemlang videregående uddannelse med en indkomst, der er en-to gange medianindkomsten.
- *Arbejderklassen* – Personer med en erhvervsfaglig uddannelse, personer med en gymnasial uddannelse eller ufaglærte, som ikke er en del af de andre klasser.
- *Underklassen* – Personer uden for arbejdsmarkedet.

Dermed er det udelukkende den socioøkonomiske faktor, der er de afgørende parametre for indplaceringen i de fem forskellige sociale klasser. I denne undersøgelse er det som sagt den brede middelklasse, der tages udgangspunkt i. For at imødekomme denne definition er kategorierne den højere middelklasse og

middelklassen slået sammen. Hvorfor det er informanter med både korte, mellemlange og lange uddannelser samt en indkomst, der spænder fra en-tre gange medianindkomsten, der danner grundlag for definitionen af den brede middelklasse. I enkelte tilfælde har det ikke være muligt at opfylde disse krav i forhold til uddannelsesniveauet. Det er gældende for informanterne Nikolaj og ægteparret Bente og Otto, der dog anses at have en økonomisk eller kulturel kapital, der opvejer uddannelsesniveauet.

Udover informanternes klassetilhørsforhold er der også lavet en aldersmæssig afgrænsning, hvor alle informanter under 30 år er fravalgt. Argumentet for dette er, at en stor andel af unge under 30 år i Aalborg er studerende. I kraft af deres status som studerende, er de i forhold til deres bosted i det, man vil kalde transit, da de efter endt uddannelse kan være på vej videre. Eksempelvis får de – hvis de søger almene ungdomsboliger – tildelt en ungdomsbolig et sted der beror på en administrativ beslutning frem for et aktivt valg af den studerende. Og de skal efter endt uddannelse fraflytte denne ungdomsbolig.

Årsagen til, at vi laver en afgrænsning ved alder og klassetilhørsforhold skyldes, at vi ønsker et element, som er konstant mellem de tre kvarterer. Da undersøgelsen har en komparativ dimension, idet vi anvender udsagn på tværs af casene, har vi valgt at holde fast ved en konstant variabel, i form af de valgte udvælgelseskriterier, for på den måde at kunne lægge et blik på tværs af stederne.

Vi har interviewet 18 personer fordelt på 15 husstande, og der er i alt afholdt 20 interviews. Fem af husstandene er blevet interviewet to gange, da der har været afholdt to interviewrunder. Dette uddybes senere i kapitlet.

På næste side er der en præsentation af hvordan informanterne i de tre kvarterer fordeler sig. Præsentationen indeholder informanternes pseudonym, alder i 10-års interval, samt deres uddannelsesniveau. For yderligere informationer over informanterne, se bilag 2.

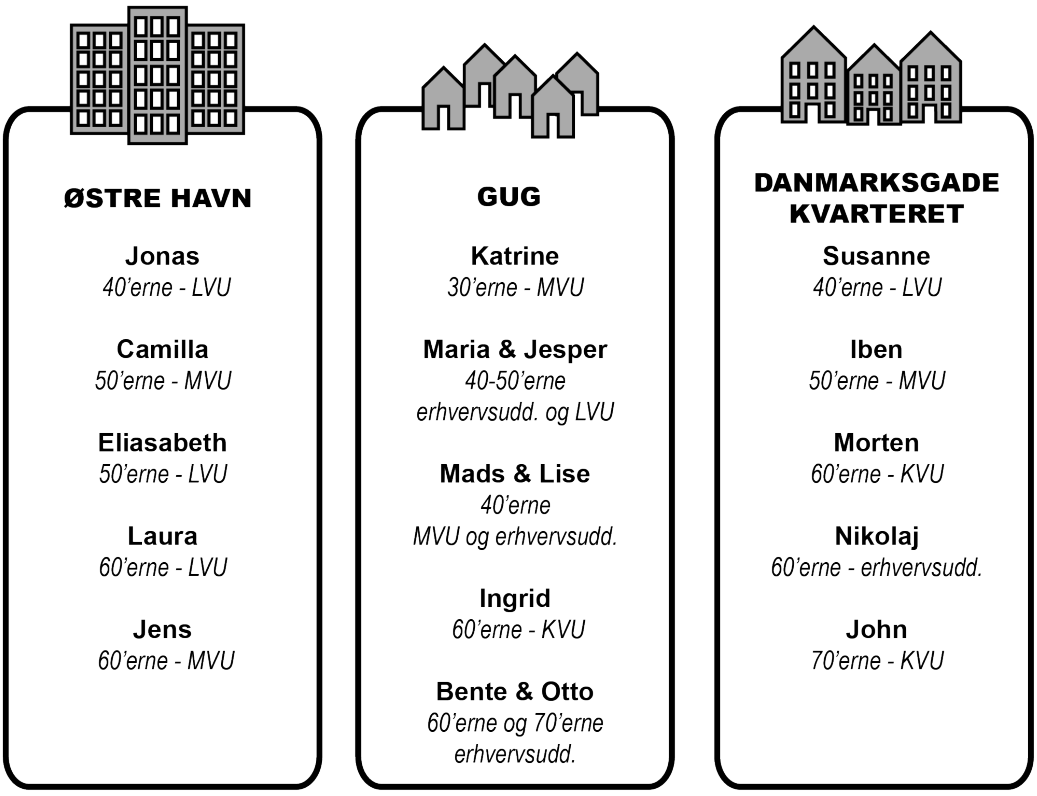

TILRETTELÆGGELSE AF UNDERSØGELSEN

Undersøgelsen er lavet i to tempi, hvor den første del af undersøgelsen tog form i december 2017 – det vil sige inden selve specialesemesterets begyndelse i februar 2018. Da specialesamarbejde blev indgået i efteråret 2017, var forvaltningen allerede på dette tidspunkt interesseret i at få en indledningsvis viden om Østre Havn og Danmarksgadekvarteret. Derfor afholdte vi fem interviews med beboere i Østre Havn og Danmarksgadekvarteret, der har fungeret som et foreløbigt videns grundlag til forvaltningen samt som pilot-interviews til selve undersøgelsen. Der blev udarbejdet en interviewguide ud fra den problemstilling og viden, vi havde på daværende tidspunkt (Se bilag 1). Denne første del har dermed fungeret som et forstudie, der var med til at give os en viden, der har kunne medvirke til at tydeliggøre problemfeltet og undersøgelsens retning.

I løbet af foråret 2018 er de resterende 15 interviews gennemført, hvor der til disse interviews er udarbejdet en revideret interviewguide med et skarpere fokus (Se bilag 1). Derfor blev de fem informanter, vi havde interviewet i december 2017, geninterviewet i foråret 2018.

Det at afholde interviews i to omgange har været en værdifuld proces for os. Pilot-interviewene har medvirket til at skabe et solidt fundament for den videre arbejdsproces, og geninterviewene viste sig ligeledes at være fuldt ud berettigede, da vi fik ny og brugbar viden.

Under interviewene har vi begge været til stede. Selvom alle interviews er blevet optaget – naturligvis med informanternes samtykke – har det alligevel været prioritet højt med begges tilstedeværelse. Dette for at opnå så stor en viden om, samt indsigt i, feltet, da der i den efterfølgende transskription er elementer, der går tabt som ikke kan rekonstrueres på skrift. Som fx stemme, personlige udtryk, informantens udstråling med videre (Kvale & Brinkmann 2009: 200). Derudover er det også en betragtelig del af det indtryk, vi har fået af informanterne, at vi som sagt i det fleste tilfælde har fået mulighed for at opholde os i deres hjem under interviewet.

Efterfølgende er alle interviews transskriberet af os begge to, og i samme ombæring er alle informanter anonymiseret. Informanterne er alle adspurgt, om de har et specifikt ønske om at blive anonymiseret. Hvor enkelte informanter er blevet anonymiseret på baggrund af deres ønske herom, og de andre informanter har fået tildelt et pseudonym.

ANALYTISK FREMGANGSMÅDE

Med et afsæt i ovenstående gennemgang af den metodiske tilgang bag undersøgelsen virker det naturligt forud for analysen at give et indblik i hvordan det empiriske materiale bliver behandlet, og hvordan vi forholder os til det i analysen.

I en feltanalyse advokerer Bourdieu for, at anvende en praktisk-teoretisk tilgang. Denne tilgang tager udspring i, at hans teoretiske begrebsapparat skal ses som en

værktøjskasse og ikke som én teori, der er direkte applicerbar. I stedet forholder man sig, med udgangspunkt i Bourdieus teoretiske begreber og selve undersøgelsesfeltet, refleksivt til begge dele. For dermed helt konkret at søge at rekonstruere begreberne i forhold til den konkrete undersøgelse (Larsen 2012: 200-202).

Bourdieu anbefaler, at denne praktisk-teoretiske tilgang konkretiseres i det han omtaler som et forskningsprogram. Et sådan program består af forskellige momenter, der beskriver, hvordan man griber sin analyse an. Indledningsvis handler det om at *tegne et billede* af kvartererne med henblik for at *forstå* området for afslutningsvis at søge en *forklaring* (Larsen 2012: 203). Med udgangspunkt i denne tilgang kan der argumenters for, at denne undersøgelses problemstilling læner sig op ad denne tilgang, da vi netop søger at *forstå* betydningen af de fortællinger, der knytter sig til de tre kvarterer. Dette gøres ved at identificere fortællingerne, for dernæst at finde en *forklaring* på, hvordan disse er opstået og slutteligt at *undersøge,* hvilke symbolske skillelinjer der træder frem.

Med dette udgangspunkt er vores analysestrategi indledningsvis at udarbejde en analyse af hvert kvarter med henblik på at kortlægge den fortælling, der knytter sig hertil. Dernæst vil der, med udgangspunkt i relevante tematikker, udarbejdes analyser på tværs af de tre kvarterer blandt andet med henblik på at undersøge, hvad der konstruerer og reproducerer fortællingerne, og hvordan symbolske skillelinjer kommer til syne i interviewene. I analysen af de symbolske skillelinjer anvendes der blandt andet display. Dette er en måde, hvorpå man kan fremstille kvalitative data i en kompakt version i form af en liste over temaer inden for samme kategori, eksempelvis arkitektoniske skillelinjer (Dahler-Larsen 2008: 41). Vores display er baseret på data i sin oprindelige form, idet der er anvendt citater der er taget direkte fra det transskriberede materiale. Tematikkerne er fundet i en vekselvirkning mellem det empiriske materiale og vores teoretiske fundament (Dahler-Larsen 2008: 41).

Illustrationen på næste side har til formål at tydeliggøre dette.

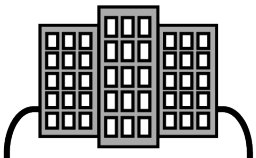

ØSTRE HAVN

Med Limfjorden som nabo

Et haneskridt så er du inde i byen

Seniorliv på første parket

At flytte ind i et nyetableret kvarter – illusion vs. virkelighed

Udviklernes rolle i fortællingen om Østre Havn

GUG

En bydel med familieliv i centrum

Social kapital som en tryghedsfaktor

En by i byen

Skolen som social markør

En socialt differentieret bydel

DANMARKSGADE KVARTERET

En livsstil med en høj kulturel kapital

Grønttorvet som pejlemærke

Kvarterets historiske ophav som en værdi

Mangfoldighed og etnisk diversitet

KONSTRUKTION OG REPRODUKTION AF STEDETS FORTÆLLING

Stedets særlige kvaliteter som fundmanet for konstruktionen
Afsmag som en del af konstruktionen
Når fortællingen reproduceres

SYMBOLSKE SKILLELINJER

Hvorfor er det svært at tale om den symbolske dimension
Symbolske skillelinjer – er det bare et spørgsmål om klasse?
At ønske sig en højere social status
Et legitimere sin sociale position
Hvordan italesættes de symbolske skillelinjer
Fortællinger som symbolske skillelinjer
Stedet som en differentieringsmekanisme

KAPITEL 5

ØSTRE HAVN

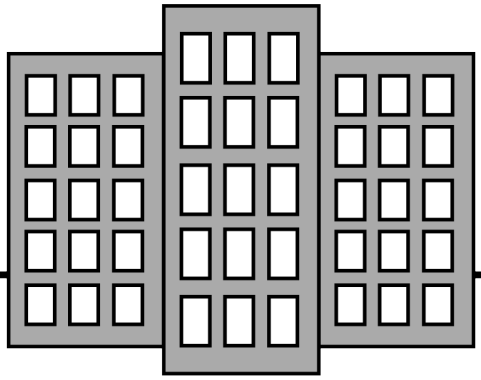

ØSTRE HAVN

Antal indbyggere: 906

Alder: 79% er mellem 17-29 år,
5% er mellem 50-59 år

Husstandsindkomst: 49% under 141.000 kr., 12% 141.000 kr. – 183.000 kr., 12% 252.000-413.000 kr.

Uddannelse: 23% erhvervsfaglig, 20% gymnasial udd., 13% MVU

Boligtype og størrelse: 100% etageboliger. 75 % er boliger i str. 41-60 m2 (ungdomsboliger), 5% lejligheder mellem 101-115 m^2 og 5% lejligheder over 180 m^2

Herkomst: 81% er af dansk herkomst,
12% ikke-vestlig indvandrer,
12% ikke-vestlig efterkommere

Børn: 96% har ingen børn, 4% har 1 barn, 0,5% har to børn

Kilde: Geomatic – adgang via Aalborg Kommune

Østre Havn er et af de kvarterer, der tidligere har huset noget af den industri, som er en del af Aalborgs historie. Det område der tidligere husede korn- og foderstof siloer og det hedengangne Aalborg Værft, er nu blevet et byomdannelsesområde. Dette er et område, der stadig er under udvikling og hensigten er, at et fortættet urbant byliv skal slå sine rødder her.

Den første lokalplan blev vedtaget i 2012, hvorefter byggeriet blev igangsat. Østre Havn er centralt placeret i forlængelse af Aalborg Havnefront med Limfjorden, Musikkens Hus og Nordkraft som nabo. Bebyggelsesformen er høje voluminøse bygninger, som fungerer som byens skyline og skaber variation ved siden af de lave havnebygninger (aalborgkommuneplan.dk A; aalborgkommune.dk B).

Østre Havn anno 2018 (fotograferet fra øst)

(Foto: Eget foto)

Østre Havn før byomdannelsen (fotograferet fra nord)

(Foto: Poul Rasmussen, kulturnataalborg.dk)

MED LIMFJORDEN SOM NABO

Østre Havns beliggenhed med Limfjorden som nærmeste nabo er, ifølge de adspurgte beboerne, et aktiv for området og den tilfører en herlighedsværdi der er afgørende for deres tilfredshed med at bo i kvarteret. Laura, der er gift og har tre udeboende børn, opsummerer det på følgende måde:

"[...] Jeg ved godt hvorfor jeg er så glad for at bo her. Det er fordi fjorden er her. Fjorden og så himlen, der spejler sig i fjorden. Man siger, H. C. Andersen sagde, at selv en vandpyt kan spejle himlen, men tænk når man har en hel fjord der kan spejle himlen" (Bilag 8: 13).

Elisabeth, som tidligere har boet 24 år i Hasseris med mand og fire børn, beskriver det at bo ved fjorden med denne udsigt ligeså positivt som Laura, og italesætter derudover, at det faktisk kommer bag på hende, at det har fået så stor en værdi for hende:

"Jeg synes også, det er fantastik når jeg kører om morgenen, og når jeg kommer hjem om eftermiddagen, at kører ned omkring fjorden og få den der forandring, der hele tiden er i landskabet. Det der med, at den ene dag er det helt spejlblankt og så den næste dag er det store tunge bølger, og nu har der jo været is. Og det overrasker mig faktisk, for jeg havde egentligt aldrig tænkt, at det havde en betydning for mig, det der med at have udsigt" (Bilag 6: 15-16).

Denne beliggenhed, som alle adspurgte beboere i Østre Havn tilskriver en høj værdi, har haft en stor betydning for deres beslutning om at flytte til netop dette kvarter. Det er også den faktor, de fremhæver som det mest positive ved stedet. Beliggenhed er som bekendt et forhold, der i et økonomisk perspektiv har en betydning, da den rette beliggenhed og vandudsigt er to faktorer, der i en økonomisk skala tilskrives en høj værdi. Hvilket også betyder, at de ejerlejligheder, der ligger i Østre Havn, befinder sig i den ende af boligmarkedet, der i ejendomsmæglersprog italesættes som eksklusivt liebhaveri.

Med afsæt i Bourdieu kan der argumenters for, at der mellem disse to tilsyneladende forskellige værdier – herlighedsværdien og den økonomiske værdi – eksisterer en form for eufemisme, hvor herlighedsværdien dækker over den økonomiske kapital, som Østre Havn betinger. Ved eufemisme menes en tilbageholden og undvigende italesættelse, hvor beboerne i Østre Havn ikke direkte italesætter den økonomiske kapital (Bourdieu 2005: 177). Denne form for italesættelse sker typisk, når man taler om tabubelagte emner (Jensen 2002: 35). Østre Havns beliggenhed medfører som sagt, at boligpriserne er så høje, at det økonomisk ekskluderer store dele af befolkningen fra at bosætte sig der. Hvorfor stedet kommer til at repræsentere en høj økonomisk kapital. Bourdieu italesætter, at det fysiske rum har en tendens til at manifestere sig i det sociale rum, og dermed kommer stedet til at fungere som en differentieringsmekanisme i det sociale rum. Den herlighedsværdi, som de tilskriver Østre Havn, bliver dermed en del af den fortælling, de skaber om kvarteret, hvor den økonomiske kapital træder i baggrunden.

Det er dog ikke alle informanter i Østre Havn der gør brug af denne eufemisme, og de italesætter derimod mere eksplicit den høje økonomisk kapital. Som fx Camilla, der siger, at *"det er mere velhavere, det kan man også se når man ser på bilparken nede i kælderen"* (Bilag 5: 11). Informanterne fra Gug og Danmarksgadekvarteret anvender heller ikke eufemismer når de italesætter den økonomiske kapital i Østre Havn, og som John fra Danmarksgadekvarteret italesætter, at Østre Havn primært er for *"de nye IT-millionærer og spekulanter"* (Bilag 18: 21).

Som tidligere beskrevet af Ærø (jf. kapitel 3) tilskrives positionen i et socialt hierarki på baggrund af stedets position i hierarkiet. Ved at anvende den føromtalte eufemisme for den økonomiske kapital i Østre Havn er fokus dermed på herlighedsværdien fremfor det økonomiske forhold, hvilket er med til at positionere Østre Havn i et sociale hierarki. Dette kan være funderet i en bevidsthed om, at en høj økonomisk kapital for nogen kan konnotere negativt. Da der i en dansk kontekst eksisterer et lighedsprincip, hvorfor man ikke har et ønske om at udstille sine økonomiske privilegier.

ET HANESKRIDT SÅ ER DU INDE I BYEN

Som tidligere beskrevet i kapitel 2 mener Bourdieu, at det er svært at arbejde med stedet uden at italesætte livsstilen, da de to hænger uløseligt sammen. Livsstilen spiller en væsentlig rolle for, hvor den enkelte vælger at bosætte sig, og heraf også for indplaceringen i det sociale rum.

I Østre Havn eksisterer der blandt informanterne et tydeligt ønske om at bo tæt på byen, og de italesætter alle, at de aktivt bruger byen og dens tilbud. Jonas, der er i starten af 40'erne og er den yngste informant i kvarteret, italesætter det på denne måde:

"Altså, jeg synes det positive er, at det beliggenhedsmæssigt er meget bynært, tæt på centrum. Og jeg synes det er fedt, at man ligger lige ved siden af Musikkens Hus, og en lørdag eller søndag hvor man ikke gider at lave morgenmad, så fiser man lige over på Musikkens Spisehus og får en brunch, ikk" (Bilag 4: 5).

Jens, der fornyeligt er gået på efterløn, italesætter ligeledes, at byens kulturtilbud er noget han aktivt benytter sig af:

"Og jeg synes, for mit eget vedkommende, at den kombination med lejlighed her i byen tæt på de store kulturattraktioner, Musikkens Hus og Nordkraft og hovedbiblioteket. Der er sgu nok at tage fat på, hvis det er det man vil, ikke også? Man kan være frivillig alle mulige mærkelige steder, både på Skråen og Biffen, og jeg ved satme ikke. Nej indtil videre er jeg ikke kommet til at kede mig endnu" (Bilag 7: 34).

Laura fortæller, at blot *"et haneskridt ud ad døren så er du oppe i byen"* (Bilag 8: 18). Hun bor i Østre Havn med sin mand og italesætter det som et privilegie at bo lige ved siden af Musikkens Hus. Da det er et sted, der betyder meget for dem, og de går til cirka 40 klassiske koncerter om året der (Bilag 8: 15).

At det er Musikkens Hus der fremhæves, kan udspringe af et ønske om at tilskrive stedet en kulturel kapital, og et ønske om at intellektualisere over deres kulturforbrug. De fremhæver ligeledes Nordkraft og Aalborg Hovedbiblioteket som værende kulturinstitutioner de tillægger værdi at bo i nærheden af. Internt

tilskrives den kulturelle kapital via beboerne og deres høje uddannelsesniveau samt aktive kulturforbrug, og eksternt via de konnotationer, der knytter sig til Musikkens Hus, da det er en prestigefuld og dyrt finansieret kulturinstitution, der har været med til at sætte Aalborg på det kulturelle landkort.

Jonas, der tidligere har udtrykt sin tilfredshed ved at bo så centralt og som positivt fremhæver det at have Musikkens Hus som nabo, er usikker på hvorvidt Østre Havn forbliver det hippe område. Med Bourdieus begreber kan det betyde, at Jonas ikke mener, at Østre Havn tilskrives en høj nok kulturel kapital. Han mener, at kvarteret kulturelt bliver udkonkurreret af et nyt boligområde langs havnen, der er under udvikling:

"Men jeg tror, der bliver hård konkurrence fra Spritten i forhold til det her.
Jeg tror det bliver mere hipt at bo i Spritten end her, ja.
Og det tror jeg bliver på grund af det kulturudbud og den attraktion, der er derovre"
(Bilag 4: 23).

Han italesætter dermed, at et område som Spritten, der som nævnt i indledningen, huser det hedengangne Aalborg Akvavit, kommer til at fremstå mere attraktivt end Østre Havn. Jonas overvejer ligefrem at flytte i en af de nye lejligheder ved Spritten, *"da der sker også rigtig mange spændende ting dernede, kulturelt og der kommer måske nogle fede lejligheder dernede*" (Bilag 4: 15). Det kan være et udtryk for, at Jonas søger en højere symbolsk kapital end hvad han synes Østre Havn konnoterer. Dette kan være funderet i en søgen efter en form for autencitet.

Med autencitet menes der noget oprindeligt eller ægte, som for eksempel de gamle fabriksbygninger ved Spritten repræsenterer. I en nutidig moderne livsstil tillægges det af nogle en høj symbolsk værdi. Af samme grund er Elisabeth og hendes mand flyttet til Østre Havn da de havde en forestilling om at komme til at bo i et kvarter, der har den her *"råhed og den der kant, som mange jo er flyttet herned, fordi vi gerne vil bo på havnen, ikk. Nu er vi kommet til at bo i sådan et småkedeligt forstadskvarter, dog med udsigt, men vi bor ikke på havnen"* (Bilag 6: 11). Den råhed og kant, de har søgt i kvarteret, konnoterer en anden tid, hvor det var arbejderklassen og industrien, der huserede i kvarteret, hvormed det igen er en autencitet, der efterspørges. Det er også en af de primære årsager til, at Jens og hans kone har valgt at bosætte sig i området, da

kvarteret bærer på en historie, der bevidner om Aalborgs historiske ophav (Bilag 7: 2). Den autencitet, der efterspørges, uanset om det er med afsæt i et historisk- eller klasseperspektiv, repræsenterer en værdi for Jonas, Elisabeth og Jens. Det tyder dog på, at deres forhåbninger om, at Østre Havn konnoterer denne autencitet ikke er blevet indfriet.

Som Seacrease-Dickson (jf. kapitel 3) har undersøgt kan et sted have forskellige symbolske fortællinger, og disse kan ændres over tid. Man kan derfor stille spørgsmålstegn ved, om en fortælling om Østre Havn, der konnoterer det gamle Aalborg, kan blive rodfæstet over tid, eller om den historiske del af fortællingen om Østre Havn allerede er udvisket? Elisabeth udtrykker, at det i hendes optik er for sent, da potentialet for at tilskrive det element til fortællingen ikke er indløst som følge af, at kvarteret ikke har bibeholdt den 'råhed og kant', der kunne være med til at bevidne om fordums tid.

SENIORLIV PÅ FØRSTE PARKET

Hvem er det, der har valgt at bosætte sig i det nye kvarter? Aldersmæssigt tegner der sig et billede af, at det er et område, der tiltrækker det ældre segment. Ifølge informanterne er det hovedsageligt beboere fra cirka 50 år og opefter der bor i området, og derudover unge studerende der bor i ungdomsboligerne. Alle vores informanter, undtagen Jonas, har tidligere boet i hus, og efter at børnene er flyttet hjemmefra, har der været et ønske at komme tættere ind til byen. Derudover er der nogle af dem der har et sommerhus så de beholder muligheden for at få nogle af de kvaliteter, der er ved at være husejer, som fx en have. Jens beskriver det således:

"Men der havde vi så lige købt det der fritidshus ved Skagen, og så blev jeg ret hurtigt overtalt, for det der med at have et hus i Hasseris og have et fritidshus. Det er ikke fordi jeg ikke vil havearbejde begge steder, men jeg kunne godt se, at oplevelsen for mig i mit liv bliver større for mig ved at have en lejlighed […] Og så er der stadigvæk have og ting der skal vedligeholdes oppe i sommerhuset " (Bilag 7: 36).

Der tegner sig et billede af, at det er 'modellen' både blandt informanterne, men også i blandt de andre beboere i Østre Havn. Elisabeth fortæller blandt andet *"... når de ikke gider have deres store hus, så køber de en lejlighed her, og så har de deres sommerhus oppe i Blokhus eller Løkken eller hvor de nu har"* (Bilag 6: 12).
Som Ærø (jf. kapitel 3) beskriver så eksisterer der et normativt livsforløb, der knytter sig til forskellige faser i boligkarrieren, hvortil der knytter sig forskellige boligpræferencer. Med dette afsæt er Østre Havn et kvarter der henvender sig de faser af boligkarrieren hvor det er ungdomsboligen og seniorboligen der er efterspurgt. Udover boligkarrieren har Ærø også undersøgt forskellige motiver for hvorfor man bosætter sig hvor man nu gør. Her italesætter han blandt andet den moderne orientering, der er funderet i et refleksivt valg, hvor bostedet skal opfylde specifikke ønsker og behov. Som tidligere beskrevet italesætter Savage (jf. kapitel 3) også dette refleksive valg som et selvvalgt tilhørsforhold. Dette beror på, at det sted man er bosat, afspejler en specifik livsstil man gerne vil identificeres med. Med afsæt i ovenstående tegner der sig, med udgangspunkt i både Ærø og Savage, et billede af at vores informanter repræsenterer disse to tilgange.

Som tidligere nævnt er Østre Havn et sted hvor et højt økonomisk kapitel er present. Adspurgt om, hvem der bor i Østre Havn, er der en implicit og eksplicit italesættelse af, at det er beboere med en høj økonomisk kapital, hvilket vi også tidligere har været inde på. Camilla, der er i starten af 50'erne, udtaler sig således:

> *"Det er velhaverne, der trækker ind til byen, og når de trækker ind til byen*
> *så vil de ikke gemmes nede i en ganske almindelig ældreblok i Aalborg.*
> *De forventer også nogle andre faciliteter i lejligheden og bedre og finere toiletforhold,*
> *noget nemt at gå til agtigt nyere køkkener"* (Bilag 5: 17).

Camillas eksplicitte udtalelse bevidner ligeledes om, at der også eksisterer en forventning til en høj boligstandart, med faciliteter der svarer til det økonomiske niveau.
Når vi har spurgt ind til hvem der bor i kvarteret og hvem der ikke bor der har der ikke været konsensus herom. Nogle informanter fortæller, at kvarteret har en social

diversitet, hvor de henviser til ungdomsboligerne og de kommende almene familieboliger, der er er ved at blive færdigbygget. Som fx Jonas der siger at, de kommende almene boliger kan medføre at kvarteret også får beboere med sociale udfordringer (Bilag 4: 5). Modsat italesætter andre informanter som Camilla eksplicit, at det er velhavere der bor i kvarteret.
At en social diversitet italesættes kan være funderet i et ønske om at konstruere en fortælling om Østre Havn, der også repræsenterer dette. Der kan være et udtryk for at imødekomme det der pt. er på agendaen i det danske politiske landskab, hvor en social blandet beboermasse er et vigtigt punkt på dagsordenen.

AT FLYTTE IND I ET NYETABLERET KVARTER – ILLUSION VS. VIRKELIGHED

Østre Havn er som sagt et nyt kvarter, der stadig er under udvikling. Det empiriske materiale bærer præg af, at det er et forhold der fylder i informanternes bevidsthed. Interviewene i Østre Havn kom derfor også til at omhandle deres forhåbninger, holdninger og oplevelser af at bo et sted der endnu ikke er færdigetableret. Det kommer til udtryk på flere forskellige måder, hvor nedenstående viser et udsnit heraf:

"Det er blevet for tæt […] Det er smadderærgerligt […] Også køber man jo efter de her grønne områder, og man får også af vide, at det bliver ih og åh så grønt også videre" (Bilag 5: 5).

"Men efterhånden har jeg også fundet ud af, at man siger et og gør noget andet ofte […] Jeg er et noget positivt menneske, heldigvis. For der er også nogen, de er flyttet herfra igen" (Bilag 5: 10).

Camillas udtrykker herover, at det at flytte ind i et nyetableret kvarter ikke har opfyldt hendes ønsker og forventninger til kvarteret. Elisabeth italesætter ligeledes en utilfredshed med kvarterets planlægning da der, ifølge hende, ikke er tænkt på at skabe liv mellem husene (Bilag 6: 11). Det at bo et sted, hvor der stadig bliver bygget, var ikke noget Jonas havde tillagt en større rolle før indflytningen. Hvor han svarer følgende da vi spørger ind til det: "*Æh, både ja og nej. Ja, på den måde, at*

selvfølgelig sker der rigtig mange ting, men vi havde nok ikke lige tænkt dybere over at hold kæft, der er meget larm. Der er sindsygt meget larm" (Bilag 4: 5). Laura, der i modsætning til de andre informanter ikke udtrykker sig negativt om at bo i et område hvor der stadig bliver bygget, fortæller, at hun har *"hørt mange sige "vi bor på en byggeplads". Sådan tænker jeg slet ikke, og det er så forskelligt hvordan vi mennesker tænker […] Jeg tænker hele tiden, at det også skal være skidt før det bliver godt, og det bliver da godt"* (Bilag 8: 13-14).

Som tidligere beskrevet belyser Stender (jf. kapitel 3), at det fysiske rum ikke er nok til at skabe en fortælling, da det sociale og symbolske også har en rolle for, at en fortælling kan konstrueres og reproduceres. I det lys er Østre Havn interessant, da det fysiske rum endnu ikke er færdig etableret, og derfor ifølge Stender, er det et område hvor fortællingen har svære kår for at rodfæstes. Det kan være en af årsagerne til, at det fysiske rum fylder så meget i det empiriske materiale, netop fordi det endnu ikke er færdigetableret endnu. Stender italesætter, som sagt, at det sociale liv har en betydning. Ifølge Elisabeth er det fysiske rum i Østre Havn ikke indrettet til at kunne imødekomme etableringen af et socialt liv:

> *"Hvis jeg så skal sige noget om bebyggelsen dernede, så er det jo noget med, at det ikke er gennemtænkt i forhold til brugen af udearealer. Det appellerer jo ikke til, at man skal have et fællesskab […] Vi kan ikke komme direkte ud i det fælles gårdrum, altså vores haverum, direkte fra vores lejlighed vel […] Nå men, jeg siger det fordi det er noget med, at det påvirker ens glæde ved at bo et sted"* (Bilag 6: 3-4).

Watt og Smets (jf. kapitel 3) belyser, at et lokalt forankret socialt fællesskab er med til at skabe en stedtilknytning, der ikke eksisterer for Elisabeth på grund af de fysiske rammer. Camilla udtrykker derimod om sit forhold til sine naboer, at *"det er rigtigt, rigtigt godt synes jeg. Jeg har fundet mig en kæreste og han bor ude i Vestbyen, han synes det er som om det er som en stor familie [i Østre Havn]"* (Bilag 5: 7). Selvom hun også udtrykker en utilfredshed med de fysiske rammer er hun blevet en del af et tilsyneladende stærkt fællesskab med naboerne. Camilla fortæller endvidere, at hun har været initiativtager til at få etableret fællesskabet:

"Men de har fået det udviklet fordi det første år, jeg kan ikke engang sige vi, for der inviterede jeg dem alle sammen på gløgg. Fordi jeg tænkte, vi er så mange nye, der er så meget beton og der er så grimt. Og siden, da der her vi bare sådan på kryds og tværs hjulpet hinanden" (Bilag 5: 7).

Med afsæt i Elisabeth og Camilla eksisterer der forskellige holdninger til om hvorvidt der findes et socialt fællesskab og naboskab i Østre Havn. Det interessante heri er, at Camilla, der er initiativtager til at få etableret et fællesskab, faktisk anvender det, at de alle er nye tilflyttede og det 'grimme beton' som afsæt for at få det etableret. Så det der først italesættes som en ulempe, forsøger hun i stedet at gøre til en styrke for kvarteret.

UDVIKLERNES ROLLE I FORTÆLLINGEN OM ØSTRE HAVN

Stender har som sagt undersøgt stedsidentitet ved nyetablerede steder, hvor hun konkluderer, at de designede fortællinger, herunder også branding af et område, ikke nødvendigvis bæres videre af beboerne som de er tiltænkt.

I Østre Havn har man fra udviklernes side, herunder kommunen, developere og entreprenører, arbejdet med at udvikle et område, med en profil hvor fokus har været at skabe et område med højhuse og en urban fortætning – hvilket er nyt i en aalborgensisk kontekst. Dette har blandt andet været funderet i et ønske om at videreføre bebyggelse i en højde der svarer til de gamle siloer. Med dette afsæt har italesættelsen, blandt andet i medierne og fra politisk side, været at brande Østre Havn som et 'Mini-Manhattan' (aalborgkommune.dk C). Med afsæt i Stender er det derfor interessant at undersøge om denne branding har rodfæstet sig. Jens, der er bosat i Østre Havn, er den der udtrykker sig tydeligst herom:

"Ha ha. Altså jeg synes jo, at det er latterligt. Jeg kan sagtens se det. Det bliver bygget som noget Mini Manhattan. Når den der pieren bliver helt ødelagt af huse, så bliver det da sådan noget Mini Manhattan. [...] Og hvor det bare er blevet bygget rigtig tæt og rigtig højt" (Bilag 7: 31).

Med dette afsæt tegner der sig et tydeligt billede af, at denne fortælling om Østre Havn som 'Mini Manhattan' ikke er en del af Jens' fortælling om stedet, og han tager ligefrem afstand fra den. Når de andre informanter er blevet adspurgt om Østre Havns fortælling, er der ingen af dem der nævner 'Mini Manhattan' som en del af denne fortælling. Da Østre Havn et er nyt område og endnu ikke er færdigudviklet som boligområde er det vanskeligt, at sige hvorvidt denne designede fortælling på sigt vil komme til at blive en del af fortællingen om Østre Havn. Ifølge Stender er et vigtigt aspekt hertil, at levende steder ikke kan designes minutiøst, og at det levede liv spiller en væsentlig rolle for hvilken fortælling et sted får. Hvis man anskuer Stenders perspektiv med afsæt i Watt og Smets tredelte sondring kan der argumenters for, at der har været fokus på at udvikle den fysiske dimension, men at det sociale livs betingelser ifølge nogle informanter ikke er blevet indtænkt i samme grad. Elisabeth lægger ligesom Stender vægt på, at dette aspekt er mindst lige så vigtigt:

"Jeg synes bare at fokus er alt for meget på bygningsarkitekturen. Jeg synes, at man bruger alt for meget krudt og energi på at vælge nogle eksklusive materialer i sine bygninger, også sparer man det væk, som faktisk er det der er med til at gøre det til et rart sted. Til at skabe liv" (Bilag 6: 20).

Jonas, der som sagt også bor i Østre Havn, italesætter i modsætning til de andre et potentiale i brandingen af steder:

"[…] men det der med at byggerier hedder noget, det tror jeg er med til at skabe en identifikation i byen og det der med til at skabe en form for landmarks" (Bilag 4: 12).

Han forklarer yderligere hvorfor han ikke har taget brandingen af Østre Havn til sig:

"[…] altså og et eller andet sted det synes jeg også at Mini Manhattan, der er sådan noget komisk over det. Det bliver for søgt, det gør det sgu. Altså det er sjovt at nordens Paris, at Aalborg er nordens Paris. Der har nordens Paris en positiv betydning i den forstand, at Paris

opleves for rigtig mange gode ting og det er en perle kulturhistorisk […] Hvor lille Manhattan, hvad skal man lægge i det?" (Bilag 4: 13).

Det er dermed ikke selve det at brande et sted, Jonas tager afstand fra, men i stedet den konkrete branding af Østre Havn. Da han har svært ved at konnotere 'Mini Manhattan' med noget konkret. Med afsæt i ovenstående, samt Stenders forskning, tegner der sig et billede af, at branding eller designede stedsidentiteter – i Stenders terminologi – i praksis er komplekst at arbejde med, da der er mange forskellige faktorer der skal falde på plads for, at det kan rodfæstes efter hensigten.

KORT OPSUMMERING

Østre Havn er en bydel hvis fortælling bærer præg af en høj kulturel og økonomisk kapital blandt beboerne i området, hvilket blandt andet afspejles i deres forventninger til, hvad området og deres bolig skal kunne bidrage til. Informanterne i Østre Havn anvender blandt andet eufemismer i konstruktionen af deres fortælling. Det er derfor interessant, hvordan de legitimerer deres position i det sociale hierarki og hvordan informanterne anvender eufemismer som symbolske skillelinjer, hvilket undersøges nærmere senere i analysen.

KAPITEL 6

GUG

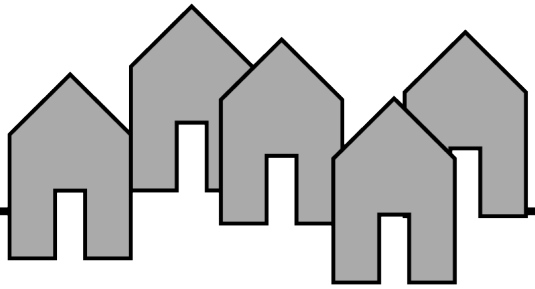

GUG

Antal indbyggere: 10.081

Alder: 27% er mellem 40-59 år, 16 % er børn under 12 år. Resten fordeler sig nogenlunde jævnt over alle andre aldersgrupper

Husstandsindkomst: 68% mellem 250.000 kr. til 998.000 kr. (Den brede middelklasse)

Uddannelse: 30% erhvervsfaglig, 21% MVU, 17% LVU

Boligtype og størrelse.: 64% er enfamilieshus inkl. rækkehuse. 56 % er boliger i str. 100-180 m^2.

Herkomst: 91% er af dansk herkomst

Børn: 35% har et eller flere børn

(Kilde: Geomatic – adgang via Aalborg Kommune)

Gug er en bydel i Aalborg, hvor majoriteten af bebyggelsen består af enfamiliehuse. Parcelhuset, rækkehuset eller villaen er dermed den boligform, der hovedsageligt tegner landskabsbilledet i Gug. Gug ligger placeret på en bakke, hvilket medfører, at der fra flere kvarterer er udsigt over enten Aalborg eller grønne områder. Udviklingen af Gug, som boligområde, begyndte i 1950'erne. En ny bydel er i de seneste år skudt op i den østlige del af bydelen og er stadig under udvikling. Dette område ligger ligeledes på en bakkeskråning med udsigt over rekreative områder (aalborgkommuneplan.dk B).

(Foto: Eget foto)

(Foto: Eget foto)

EN BYDEL MED FAMILIELIVET I CENTRUM

Gug er som sagt en bydel der hovedsageligt består af enfamilieshuse, hvilket naturligt nok medfører, at det er børnefamilier der er stærkt repræsenteret i bydelen, som også Ærø (jf. kapitel 3) italesætter i forhold til boligkarrierens faser. Institutioner, indkøbsmuligheder og fritidsfaciliteter skaber en ramme om den samlede fortælling om Gug ifølge vores informanter. Det er alt noget, der positivt fremhæves i deres fortælling om stedet. Ifølge Jesper, der bor i Gug sammen med sin hustru Maria og deres to børn, er det med til, *"at få et liv til at fungere, med de behov man har som sådan en familie, der har det fuldt ud levet op til vores forventninger"* (Bilag 11: 3). Katrine, der bor med sin mand og ligeledes to børn, fortæller, at *"det er et dejligt sted at være, og der er indkøbsmuligheder tæt på og et godt foreningsliv og en fin skole"* (Bilag 9: 3). Når vi har spurgt de informanter der ikke er bosat i Gug konnoterer det ligeledes parcelhuse og *"børnefamilie der bor derude. Der er nogle udmærkede skoler og gode indkøbsmuligheder"* (Bilag 7: 45). Der ses dog en divergens i forhold til om denne bydel konnoterer positivt eller negativt. Elisabeth, fra Østre Havn, fortæller, at hun forbinder det med den *"rene bolig ghetto"* når hun tænker på Gug (Bilag 6: 24). Jonas, ligeledes fra Østre Havn, trækker på egne erfaringer, da han tidligere har boet i Gug i sin studietid, og forbinder det med *"depression, og lange cykelture ud til universitetet og til Midtbyen"* (Bilag 4: 14). Morten, der bor i Danmarksgadekvarteret, omtaler Gug i et mere positivt lys:

> *"Jeg har både min datter og min søn, som bor derude med sine børn, og det synes jeg er godt. De har skole og jamen de har jo også… Når de kommer hjem, så har de jo også alle muligheder indenfor rimelig rækkevidde […] Så har de, synes jeg, en fantastisk idrætsklub"*
> (Bilag 17: 21-22).

Som Ærø belyser i sin ph.d.-afhandling, kan steder have divergerende fortællinger. Han sondrer mellem beboerne og omverden, hvor omverden kan have en anden fortælling om stedet end dem der bor der, da omverden i højere grad baserer deres fortælling på uvidenhed. Jonas, der bor i Østre Havn, er i denne sammenhæng interessant, da han har en fortælling om Gug der er divergerende fra den

dominerende fortælling. Denne fortælling er ikke baseret på uvidenhed, men derimod funderet i hans egen oplevelse af Gug fra da han selv var bosat der.
Vores informanter, der bor i Gug, fortæller, at deres børn går i skole i bydelen og er aktive i de lokale idrætsforeninger. Det samme er gældende for de informanter, der nu har voksne børn. Da deres børn var små, gik de ligeledes i skole i Gug og var aktive i forskellige idrætsforeninger. Ingrid, som har boet i Gug i 41 år med sin familie, fortæller, at hendes voksne søn har bosat sig i Gug med sin familie, og han spiller stadig fodbold i den lokale klub med sine gamle klassekammerater (Bilag 12: 5).
Ovenstående bærer ligeledes præg af, at informanterne i Gug beretter om et område, hvor man har lyst til at blive – også når man selv bliver voksen og stifter familie – muligvis fordi familielivet og det liv og den tryghed det konnoterer efterstræbes. Katrine fortæller om sin mand, der også er opvokset i Gug, at:

"*Hans far spiller faktisk fodbold nede i boldklubben, og nu spiller han også selv fodbold nede i boldklubben igen. Det er simpelthen så fint. Børnene de træner om onsdagen, og det passer med, at det er der hvor farfar spiller kamp"* (Bilag 9: 14).

Flere generationer mødes på fodboldbanen og er aktive i foreningslivet. Det tyder dermed på, at det er idealer der for denne livsstil klinger positivt og er med til ikke kun eksplicit at skabe en positiv fortælling om bydelen, men også implicit at positionere informanterne som personer, der sætter disse værdier højt og prioriterer dem.
Valget af denne livsstil kan i Bourdieus optik være funderet i habitus, og det er derfor værdier der findes naturlige at fremhæve i sin fortælling om stedet. Jesper og Maria, der begge er opvokset i mindre byer, ser nogle kvaliteter i Gug, der minder dem om de steder, de er opvokset, som de ønsker at give videre til deres egne børn:

"Så vi kommer fra mindre byer, hvor der hele er sådan inden for en overskuelig afstand […] Der er sådan et miljøkvarter, der mindede om det vi selv var vokset op i, hvor der er skole og idrætsforeninger" (Bilag 11: 2).

At Maria og Jesper trækker på deres egen opvækst i deres valg af bosted understøtter, at disse værdier knytter sig til deres habitus. Men er den fortælling, der bygger på en livsstil med familielivet og børnene i centrum, udelukkende funderet i aktørens habitus? For at blive i Bourdieus univers, italesætter han, at strukturerne ligeledes spiller en rolle for aktørernes valg. Så sent som sidste år viste statistikken, at 74% af alle børn i Danmark under 18 år bor i enfamilieshus (Danmarks Statistik). Der tegner der sig et billede af, at den høje procent af børn i enfamilieshuse ikke udelukkende er funderet i aktørernes subjektive ønsker. Det er den boligform, der er lettest tilgængelig for majoriteten af den danske middelklasse. Hvortil der kan argumenteres for, at disse boligrammer rent strukturelt også er med til at skabe en virkelighed, hvor enfamilieshuset anses som dem mest meningsgivende boligform for børnefamilierne. Jonas, fra Østre Havn, sætter ord på dette:

"Det er i hvert fald min erfaring fra tidligere, at de [børnefamilier] gerne vil flytte i hus. Og der er sådan noget med, at der næsten er en naturlov med, at børn de skal på græs" (Bilag 4: 9).

Med afsæt i ovenstående tegner der sig et billede af, at Gug er en bydel med en livsstil hvor familieværdier, børnene og deres velbefindende er i centrum. Ærø belyser i sin ph.d.-afhandling, at den moderne orientering, er baseret på at valget af bosted stemmer overens med den livsstil der haves, og valget dermed også kommer til at afspejle er social position. Savage (jf. kapitel 3) italesætter ligeledes, at et selvvalgte tilhørsforhold, hvor bostedet og den fortælling der knytter sig dertil, kommer til at afspejle sig i den personlige livsfortælling. Med dette udgangspunkt tegner der sig et billede af, at fortællingerne kan være funderet i sociale skillelinjer. Dette vil blive diskuteret senere i analysen.

SOCIAL KAPITAL SOM EN TRYGHEDSFAKTOR

Et andet emne, der ligeledes fylder i den fortælling om Gug, som vores informanter, der er bosat i området, italesætter er naboskabet. Der eksisterer forskellige grader af naboskab. Ingrid og Katrine er bosat på hver sin vej, hvor der eksisterer et særdeles stærkt nabo- og fællesskab, der er blevet en del af deres personlige sociale netværk:

"Det er jo også 10 år siden, til april, at min mand han døde, og det er jo også det der har gjort, at jeg er blevet ikk, fordi jeg har haft det der netværk, der holdt fast i mig. De der mænd, der var på gaden, altså jeg skulle jo aldrig rydde sne, det var jo gjort om morgenen inden jeg skulle på arbejde, så havde de jo lige været ude at klare det. Og ligesådan, hvis jeg kom sent hjem, så var det 'jeg kan se du er kommet sent hjem, vi har spist, vi har lige taget en portion fra til dig du lige kan komme over og hente" (Bilag 12: 8).

Det bevidner om et fællesskab, der rækker ud over den mere formelle form for naboskab, da det medvirker til at skabe trygge rammer og en omsorg i perioder, hvor livet byder på udfordringer. Den høje grad af social kapital, der eksisterer i det nabolag Ingrid bor i, er ifølge hende årsagen til, at hun er blevet boende i Gug, selvom børnene er flyttet hjemmefra og manden er gået bort.
Katrine bor også i et nabolag i Gug, som hun omtaler i meget positive vendinger:

"Nu er vi fem huse som bare har et helt fantastisk nabofællesskab […] Så det er lidt dit barn er mit barn. Det er hyggeligt […] Også vores børn har sådan et fætter-kusine forhold til hinanden. Det er ikke sådan, at de render hinanden over ende. Overhovedet ikke. I kraft af, at de går på samme skole, så er der også bare et fællesskab for dem der. Så det er… Jeg synes virkelig, at vi er havnet på det aller bedste sted i hele verden" (Bilag 9: 5).

Her italesættes der ligeledes et naboskab, der kan minde om familierelationer, hvor børnene er centrum for et stærkt fællesskab. Denne høje grad af social kapital hos både Ingrid og Katrine kan også ses som en eufemisme for, at de er ressourcestærke med et socialt overskud til at drage omsorg for hinanden og kere sig om andres børn.

Jesper og Maria har ikke i samme omfang et stærkt naboskab, som Ingrid og Katrine beskriver det. Men alligevel fortæller de, at den tryghed de oplever ved at kende sine naboer og have et godt forhold til dem er vigtig:

"Det giver selvfølgelig en tryghed, for selvom vi ikke løber hinanden på dørene hele tiden, så er der alligevel sådan en tryghed i, at det her det er vores, men hvis vi lige pludselige har brug for hjælp, så holder vi øje med hinanden og passer på hinanden, og bekymrer os om hinanden uden at vi sådan er omklamrende og er sammen. Så det giver en tryghed" (Bilag 11: 6-7).

Der tegner der sig et billede af, at tryghed, fællesskab og et godt naboskab er et centralt element af fortællingen for vores informanter. Uanset om man bor i et nabolag, hvor der italesættes en høj grad af social kapital eller ej.

Der kan ud fra dette argumenteres for, om ikke tryghedsfaktoren ligesom familieværdier er med til at tilskrive Gug en fortælling med en positiv klang? Når det er vigtigt for Jesper og Maria at italesætte, at det er væsentligt for dem at føle sig trygge kan det i lige så høj grad ses som en fortælling om Gug som et trygt område. Tryghed kan defineres ud fra mange forskellige perspektiver. Uanset om det handler om kriminalitet, viden om andre befolkningsgrupper, færdsel i det offentlige rum eller naboskab er det fælles for dem, at det er en faktor der vægtes højt (Tryg Aalborg.dk). Kvarterer, der konnoterer tryghed, tilskrives en positiv værdi både for aktøren, men også strukturelt, da disse områder ikke kræver samme grad af bevågenhed fra fx politiet, som områder der har sociale udfordringer med fx kriminalitet.

Med dette udgangspunkt tegner der sig et billede af et sted med høj social kapital, der er funderet i et godt og trygt naboskab. Bourdieu italesætter, at det sociale rum består af differentierende mekanismer der kan være med til at skabe værdi. Hvor blandt andet de livsstilsvalg man tager er med til at tilskrive en værdi i det sociale rum. Fx når Ingrid og Katrine italesætter den høje sociale kapital bevidner det om en værdi i det sociale rum. Men det er ikke kun den sociale kapital der tilskriver en værdi, den eufemisme der knytter sig hertil – at være ressourcestærk – er også med til at skabe en værdi i det sociale rum, og en position i et socialt hierarki.

EN BY I BYEN

Beliggenhed er også på agendaen i fortællingen om Gug. Det, at nogle informanter i Gug, italesætter bydelens beliggenhed som tæt på Aalborgs Midtby, anses som interessant, da der eksisterer divergerende fortællinger blandt de informanter der bor i Gug og de informanter der ikke er bosat i området.

Ingrid, der bor i Gug, fortæller, at hvis man mangler noget man ikke kan få i Gug så *"tager man jo ind til byen. Men igen så er der jo fem minutter, ikk oss"* (Bilag 12: 11). Otto, der er gift med Bente og har boet i Gug i 39 år, beskriver, at "*det er blevet nært og vi synes det er byen og tilpas tæt på centrum"* (Bilag 13: 3). Dette syn deles dog ikke med omverden. Elisabeth, der bor i Østre Havn, udtaler, at hun *"føler simpelthen, at det er verdens ende"* (Bilag 6: 24) og Susanne, der bor i Danmarksgadekvarteret, fortæller ligeledes, at hun synes, at *"Gug, det er for langt væk"* (Bilag 14: 19).

Som både Ærø og Seacrease-Dickson (jf. kapitel 3) fremhæver kan der eksistere en diskrepans i fortællingen i forhold til beboerne i det respektive område og omverden. Hvor Ærø fremhæver at diskrepansen ses i forhold til dem der bor der og omverden. Det er derfor nærliggende at spørge om, hvorfor der eksisterer en oplevelse blandt informanterne i Gug om, at det er et bynært område? Det kan fx forklares ved at tage afsæt i, at livet i urbane områder i en nutidig kontekst forbindes med en livsstil, der tilskriver en identitet, informanterne i Gug gerne vil identificeres med. Ifølge Jesper, der bor i Gug, har dette tydeligvis en betydning:

> *"Jeg synes for vores identitet eller selvfølelse, jeg føler vi bor i Aalborg. Altså vi er en del af Aalborg […] jeg har sådan en identitet, at vi bor i Aalborg, og vi bor i en bydel"*
> (Bilag 11: 12).

Årsagen til at informanterne i Gug tilskriver området en mere attraktiv beliggenhed end omverdenen kan være funderet i et ønske om at tilskrive stedet en symbolsk værdi, der rækker ud over familieliv og fællesskab, og som også omfavner et urbant element. Det, at bo i et urbant område, kan tilskrives en værdi i det sociale rum, der konnoterer noget andet end social kapital og gode familieværdier. I stedet konnoterer det værdier, som er mere strukturelt betinget i form af en bevidsthed om at være en del af en såkaldt territoriel elite.

Hvad dette udspringer af kan fx være funderet i den måde henholdsvis urbane og rurale områder omtales på. Som tidligere nævnt italesætter Seacrease-Dickson (jf. kapitel 3), at medierne har en påvirkning på de symbolikker, der knytter sig til steder på grund af den måde, de bliver fremstillet på. Begrebet 'udkantsdanmark' er en betegnelse, der mere eller mindre er blevet en fast bestanddel af det danske vokabularium, og optræder hyppigt i mediebilledet. Heri ligger der en opdeling af urbane og rurale områder, hvor de rurale italesættes med afsæt i en negativ diskurs - for hvor tillokkende lyder det at bo i 'udkantsdanmark'? Pointen med denne diskussion er at argumentere for, at det at bo i et urbant område som Aalborg, tilskrives en symbolsk kapital som nogle af informanterne i Gug aktivt anvender ved at pointere hvor tæt området er på centrum af Aalborg.

SKOLEN SOM SOCIAL MARKØR

I takt med empiri indsamlingen og den efterfølgende analytiske bearbejdning er det blevet tydeligere og tydeligere, at der internt i Gug eksisterer forskellige fortællinger, der opdeler bydelen, og at disse interne fortællinger, indplacerer sig på forskelligt i et socialt hierarki. Der italesættes både en differentiering af den økonomiske kapital, men også den kulturelle og sociale kapital kommer i spil, hvilket tilsammen påvirker den symbolske kapitalvolumen og betinger indplaceringen i et socialt hierarki.

Massey (jf. kapitel 3) italesætter, at divergerende fortællinger om et sted kan forklares ved, at der tages udgangspunkt i forskellige skalaer. Gug kan ses som et eksempel på dette, da der til Gug som helhed udadtil eksisterer en dominerende fortælling, hvorimod der i en mere lokal skala er en anden og mere nuanceret fortælling, der som sagt internt opdeler Gug.

Det der har været et pejlemærke for dette empiriske fund har i første omgang været skolerne. Der er tre skoler i Gug, der alle er folkeskoler. De hedder Seminarieskolen, Byplanvejens Skole og Gug Skole. I det empiriske materiale tegner der sig et billede af, at der i Gug eksisterer et socialt hierarki for skolerne. Selve hierarkiet bliver tydeliggjort via forskellige informanters udsagn, da der

eksisterer en tydelig refleksion omkring hvilken skole deres børn skal gå på. Det fremgår, at det at have adgang til en skole med en høj symbolsk kapital er vigtigt. Lise og Mads fortæller følgende i forbindelse med deres børns skolestart:

"Altså vores børn de går på Byplanvejens Skole. De skulle have været på Seminarieskolen, men det valgte vi fra fordi, vi havde en fornemmelse af, at Byplanvejes Skole var mere os end Seminarieskolen" (Bilag 10: 5).

Mads fortæller endvidere, at på Byplanvejens Skole:

"*...der har man hele paletten […] Vi har ikke nogen der, som er rigtigt, rigtig meget ved muffen, hvorimod, at de har nede på Gug Skole, der kommer de jo i Porsche og Ferrari og sådan noget*" (Bilag 10: 6).

Det er interessant, at Mads ikke kun tager afstand fra Seminarieskolens lave sociale status, men i samme ombæring også italesætter den høje sociale status Gug skole konnoterer, som en negativ markør. Dette kan være en eufemisme for at tilskrive sig selv en social status i midten af det sociale hierarki, og samtidig kan det være en naturlig konsekvens af, at det er det sociale rum, som Mads befinder sig i, og dermed, i Bourdieus terminologi, er den doxa han er bekendt med.
Maria og Jesper, der har to børn, der har gået på Gug Skole hele deres skolegang, fortæller, at det faktisk var afgørende for deres valg af bolig i tidernes morgen, at den var placeret i det område, der via skoledistrikterne gav dem direkte adgang til Gug Skole:

" *...det var helt vildt vigtigt for os det var, at vi skulle bo på sydsiden af Byplanvejen. Fordi hvis vi ikke gjorde så kom vores børn ikke på Gug Skole, så kom de på Byplanvejen, og det ville vi bare ikke have […] Altså det er jo helt vildt fordomsfuldt, det er jeg godt klar over, nu er det vores børn og de skal bare have det bedste af det bedste […]. Alle børn på Gug Skole har sikkert en livsfilosofi, som vi har, så det er det rigtige altså"* (Bilag 11: 9)

Skolerne konnoterer forskellige livsstile der indplacerer sig i et socialt hierarki, hvor Gug Skole indplacerer sig højest, efterfulgt af Byplanvejens Skole og Seminarieskolen som indplacerer sig nederst i hierarkiet. For Jesper og Marias vedkommende har dette en stor betydning for dem. Den sociale position et sted – og i dette tilfælde en skole – kan medvirke til at tilskrive den enkelte, anses som vigtigt for informanterne. Savage belyser med begrebet selvvalgt tilhørsforhold, at denne refleksivitet beror på, at det sted man bosætter sig, kan give adgang til en livsfortælling, der konnoterer den sociale klasse, man gerne vil identificeres med.

Med dette udgangspunkt tegner der sig et billede af, at dette er en faktor, der ikke er til at overse i en analytisk bearbejdning. Det, at en skoles ry er vigtigt for forældrenes skolevalg, er ikke en overraskende og central pointe, men derimod at skolerne i en bydel som Gug fungerer som en social markør. At Mads og Lise vælger at sende deres børn på Byplanvejens Skole bevidner om en smag og afsmag, da de ikke har et ønske om at deres børn skal gå på Seminarieskolen, der konnoterer faktorer, som de ikke ønsker at identificere sig med. Det samme er gældende for Jesper og Maria, der eksplicit har et ønske om at deres børn ikke bare skal gå på *en bedre* skole, men den *bedste skole* i Gug. Ikke med det argument, at fagligheden er højere der, men fordi der knytter sig nogle værdier til de børn og deres familier som de gerne vil identificeres med. Dette er fx funderet i den høje økonomiske og symbolske kapital som Gug Skole tilskrives.

EN SOCIALT DIFFERENTIERET BYDEL

Det blev ligeledes tydeligere i det empiriske materiale, at udgangspunktet for at disse tre skoler indplacerer sig i et socialt hierarki blandt andet knytter sig til den bebyggelse, der er repræsenteret i de forskellige områder. Seminarieskolen er placeret i et område i Gug, hvor der er en koncentration af almene boliger og har en fortælling der konnoterer sociale udfordringer, hvor fortællingen blandt andet er, *"at de stikker med knive hele tiden. Det er i hvert fald fordommen"* som Maria fortæller (Bilag 11: 8). Det område, der knytter sig til Gug Skole er blandt andet det østlige område i Gug, hvor der bliver bygget nye huse af en anden kaliber end de mere

traditionelle parcelhuse der blev bygget i 70'erne og 80'erne, og som knytter sig til Byplanvejens Skole. I blandt vores informanter eksisterer der en tydelig refleksivitet over denne forskel. Jesper, der selv bor i et kvarter med parcelhuse fra 80'erne, forklarer eksplicit denne sociale opdeling:

"Jamen det [Gug] er jo et stort område og jeg synes det spænder over helt vildt meget. Det spænder fra hvis vi skal tage det her nye område med. Det er jo superdyrt, vel noget af det dyreste i Aalborg sammen med Hasseris, ikk […] Det er jo toppen af poppen og højindkomst. Og hele det her område […] indkomstmæssigt er det nok sådan over middel i hvert fald […] Men hvis du så går på den anden side af Gugvej, så har vi lært et forfærdeligt udtryk af en af vores venner […] hun kalder det Slum-Gug […] Så det har sådan lidt ja, og det er mit indtryk at, eller det ved vi, det er lidt billigere huse og de er lidt mindre og ja" (Bilag 11: 7-8).

Årsagen til, at det anses som relevant at fremhæve er, at der i samme ombæring ligeledes bliver tydeligt, at alt dette har en betydning for den fortælling informanterne skaber om deres egen livsstil og dermed også om Gug. I flere af informanternes fortællinger trækkes der især på den økonomiske kapital som det nye område repræsenterer. Som fx Jesper, der sammenligner området med Hasseris, der er Aalborgs pendant til Risskov i Aarhus og det såkaldte whiskybælte i Nordsjælland.

Der tegner sig et billede af, at der eksisterer to forhold i ovenstående. For det første, at Gug har tre områder der er socialt differentieret. Det bliver tydeliggjort i den fortælling om Gug hvor skalaen er lokalt forankret. Det andet forhold der gør sig gældende i denne diskussion er, at der i det empiriske materiale er eksempler på, at det nye område i den østlige del af Gug, med dyre grunde og tilsvarende nye dyre villaer, implicit italesættes som en faktor, der er med til at tilskrive Gug en højere symbolsk kapital. Bourdieu italesætter, at det geografiske rum her en tendens til at manifestere sig i det sociale rum. Blandt andet fordi steder der har ressourcer tiltrækker ressourcestærke beboere. Denne tilskrivning af en symbolsk kapital kan være funderet i en eufemisme for at tilskrive Gug højest mulig værdi i det sociale rum.

Andre udsagn fra vores informanter i Gug kan knyttes til dette. Som fx Jesper der sammenligner bydelen med Hasseris, samt Karen der fortæller, at der er nogle der omtaler det som*, "at det er sådan det nye Hasseris, og at det er 'fattig Hasseris'* "(Bilag 9: 12). Bente og Otto, der bor i nærheden af dette nye område, italesætter at, "*det betyder meget for hele området, at der kommet nogle flere huse. Vi er godt nok positive overfor alt det der bliver lavet her"* (Bilag 13: 5).

En anden eufemisme for at tilskrive Gug en højere symbolsk kapital ses i Mads' udsagn. Han er som nævnt gift med Lise, og de bor sammen i Gug. Han fortæller følgende:

"En af mine bekendte, ham der hedder Mads Peter Veiby. Han har været med til at skubbe udviklingen i gang qua det her Gug Alper og det derude. Så jeg tror helt klart, at fra at være en almindelig forstad ligesom Vejgaard og alt mulig andet, så tror jeg, at det er blevet til noget andet. Noget andet ligesom Hasseris. Hasseris er jo noget helt for sig selv, men det er noget af det samme" (Bilag 10: 10).

Igen bliver der trukket på Hasseris' fortælling, men derudover bringer Mads også en person på banen i form af den aalborgensiske iværksætter Mads Peter Veiby. En person, der er kendt for at have opbygget en større formue på forskellige virksomheder. Veiby har, ifølge Mads, medvirket til, at Gug fx differentierer sig fra Vejgård, der oprindeligt er et af Aalborgs gamle arbejderkvarterer, og nu i stedet i højere grad minder om Hasseris. Denne tilskrivning af en høj symbolsk kapital ved hjælp af Veiby er der også andre informanter i Gug der italesætter. At der inddrages en person der konnoterer en høj økonomisk kapital, med det formål at tilskrive et sted en højere position, er for os et interessant empirisk fund, da hverken det teoretiske udgangspunkt eller eksisterende forskning belyser dette forhold.

Den klassebevidsthed der kommer til syne i Gug, kommer til udtryk ved flere forskellige anledninger. I 2015 var den danske komiker Jan Gintberg i DR-programmet 'Gintberg på Kanten' en tur i Gug. Jesper og Maria udtaler, at de med glæde havde set frem til at se deres bydel portrættet i bedste sendetid.

"Vi blev helt vildt sure af at se det der, for hvad havde han gang i, hvad var det for noget? Johnny Hefty og tanken og jeg ved ikke hvad. Og vores venner de ringede og grinede […] Det har I da aldrig vist os det der, vi troede der var sådan et fedt sted I boede. Altså det er da det I viser os og sådan noget. Og jeg sagde, at det har da ikke noget med Gug at gøre ved Grønlandstorvet, hvad har de gang i?" (Bilag 11: 8).

Jesper og Maria ønsker ikke at blive identificeret med den fortælling, Gintberg beretter i sit program om Gug. Og de bliver ligefrem stillet til regnskab for denne fremstilling af sine venner. Det bevidner om den påvirkning medierne kan have på et steds fortælling, som Seacrease-Dickson italesætter. Samtidig er det et tydeligt billede på, at et sted kan have divergerende fortællinger, som både Ærø og Seacrease-Dickson italesætter.

Derudover vidner det i høj grad om en afsmag for fortællinger, der konnoterer en lavere social klasse. Der tages afstand fra Grønlandstovet – som er en del af området ved Seminarieskolen – da der ikke menes det er en del af den fortælling, som Jesper og Maria identificerer sig med. Ifølge Massey er det som sagt, vigtigt at have for øje, hvilken skala der tages udgangspunkt i. I denne sammenhæng er det et meget lokalt forankret blik Maria og Jesper taler ud fra, hvor de ikke mener, at Grønlandstorvet hører til deres fortælling til Gug, og dermed heller ikke er en del af den eksterne fortælling, som de ønsker knyttet til Gug.

KORT OPSUMMERING

Gug er en bydel, hvis fortælling er centeret om familielivet og de værdier, der knytter sig dertil. Derudover viser det sig også, at der internt i Gug eksisterer forskellige fortællinger, der er funderet i en klasseopdeling, hvor de lokale skoler blandt andet fungerer som social markør. De fortællinger informanterne konstruerer om bydelen bærer præg af en smag og en afsmag for forskellige livsstile, samt et ønske om at konstruere en fortælling om Gug, der konnoterer en høj symbolsk kapital. Da der i den konstruerede fortælling om Gug eksisterer en italesættelse af klasse og klassetilhørsforhold, finder vi det interessant at undersøge disse nærmere i de senere kapitler.

KAPITEL 7

DANMARKSGADEKVARTERET

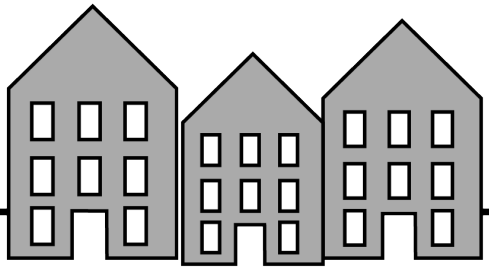

DANMARKSGADE KVARTERET

Antal indbyggere: 4817

Alder: 61% er mellem 17-29 år, 10% er mellem 30-35 år. Resten fordeler sig nogenlunde jævnt over alle andre aldersgrupper

Husstandsindkomst: 30% mellem 252.000-413.000 kr., 24% mellem 183.000-252-000 kr., 17% mellem 413.000-708.000 kr. 140.000 kr.

Uddannelse: 26% erhvervsfaglig, 18% MVU, 17% LVU

Boligtype og størrelse: 95% etagebolig. 38 % er mellem 41-60 m2 og 17% er mellem 61-70 m2 og 13% er mellem 71-80 m2

Herkomst: 80% er af dansk herkomst, 13% ikke-vestlig indvandrer, 5% vestlig indvandrer

Børn: 93% har ingen børn, 5% har 1 barn, 2% har to børn

(Kilde: Geomatic – adgang via Aalborg Kommune)

Danmarksgadekvarteret er et gammelt område i Aalborg Midtby, som er centralt mellem banegården og gågaden. Det arkitektoniske udtryk er præget af forskellige strømninger fra perioden 1850-1920, og bebyggelsesformen består primært etagebyggeri i karréer. Bygningerne bliver anvendt til både beboelse og erhverv. Detailhandlen, der er repræsenteret i kvarteret, er forskelligartet og spænder lige fra en stor møbelforretning med de danske klassiske designere til grønthandlere med indvandrerbaggrund. I 1990'erne blev kvarteret byfornyet, hvor lejlighederne fik et løft i standard. Foruden karrébyggeri er området kendetegnet ved at have flere åbne pladser og torve, hvor Grønttorvet, der er åbent hver onsdag og lørdag, er en fast bestanddel af bybilledet i kvarteret (Aalborgkommuneplan.dk C).

(Foto: Eget foto)

(Foto: Eget foto)

EN LIVSSTIL MED EN HØJ KULTUREL KAPITAL

"Det er let at komme til kulturarrangementer, det er let at komme ned på havnen til alt det, der sker dernede, det er let at komme til Nordkraft. Det er sådan i det hele taget let, altså" (Bilag 15: 3).

Iben, der bor i kvarteret med sin teenagedatter, fortæller ovenstående til spørgsmålet om, hvad der var årsagen til, at de søgte et liv i Midtbyen. Den centrale beliggenhed italesættes også som en faktor der kan være med til at skabe et frirum i hverdagens praktiske gøremål, da alt er indenfor rækkevidde og let tilgængeligt. Susanne beskriver det på følgende måde:

"*Og så bruger vi det til den her nemhedsfornemmelse af, at jeg er aldrig stresset ved at gå ned og handle. […] Altså det tager mig fem minutter at gå i Netto og tre minutter at gå hjem igen. Det gør faktisk meget i en dagligdag, hvor det man altid hører er, at børnefamilier og familier generelt er stresset over at nå det hele. […] Så har jeg glemt noget til i morgen, så kan jeg gå ned og hente det i mit nattøj, og det er fordi man også møder andre i deres nattøj*" (Bilag 14: 5).

Susanne er bosat i en lejlighed i Danmarksgadekvarteret med sin kæreste og deres sammenbragte børn. Hun tilskriver sit valg af bosted og den livsstil, der knytter sig dertil, som noget, der er medvirkende til at skabe en velfungerende hverdag uden stress og jag. Hun distancerer sig dermed fra den normative boligform Ærø (jf. kapitel 3) knytter til børnefamilien. Susanne beretter om et hverdagsliv for en børnefamilie i Danmarksgadekvarteret, der giver nogle friheder som ikke nødvendigvis haves andre steder. Dette er interessant i forhold til de børnefamilier, der ikke er bosat i Midtbyen. Maria, der bor med sin familie i Gug, siger, at *"i forhold til parkering og alt det der, det er fandme så besværligt at komme ind til byen […] Og det koster røven ud af bukserne at parkere"* (Bilag 11: 24). Det er tydeligt, at der eksisterer divergerende fortællinger om et sted, afhængig af hvem der fortæller den. Det, at Susanne italesætter det som en fordel at bo i Danmarksgadekvarteret grundet dens beliggenhed og muligheder, kan være funderet i et ønske om at konstruere en

fortælling med kvaliteter og en symbolsk kapital, som er speciel for hendes livsstil og det sted hun er bosat. I samme ombæring viser Susanne en smag for at bo et sted som børnefamilie, som andre børnefamilier, som fx Maria, nedvurderer. Der kan argumenteres for, at det er et bevidst livsstilsvalg Susanne har taget, som afviger fra en normativ boligkarriere. Ærø har, som tidligere nævnt, italesat at divergerende fortællinger kan knytte sig til en uvidenhed om andre steder end der hvor man selv er bosat. Men der kan også argumenteres for, at det ikke kun er funderet i uvidenhed, men det kan også være funderet i forskellige livsstile. Susanne har en livsstil, der passer til at skabe en liv for en børnefamilie i Midtbyen, hvor Maria, der bor i Gug, har en anden livsstil der bevirker, at hun ser livet i Midtbyen som besværligt.

Der kan argumenteres for, at der knytter sig nogle særlige værdier til at bo i Midtbyen, som konnoterer en livsstil, som passer til livet i centrale byområder. Som fx Iben der ikke har haft bil i mange år, da alting alligevel er lige uden for døren:

"Jeg har i mange år ikke haft bil fordi man bor så tæt på offentlig transport og alting er tilgængeligt, ikk oss. Og min datter har for den sag skyld gået på Kærby Skole og Vejgård Østre og går nu på Hasseris Gymnasium. Hun cykler eller tager bussen og altså hele det der et meget let, ikk" (Bilag 15: 3)

Informanterne i Danmarksgadekvarteret tegner også et billede af, at de er aktive brugere af Midtbyen og dens brede vifte af tilbud, hvor det især er de kulturelle tilbud, der bliver italesat. Der eksisterer en forestilling om, at de andre beboere i kvarteret ligeledes bruger byen og dens kulturelle tilbud. Nikolaj, der har boet i kvarteret i 20 år, forklarer således:

"Når man bor i en gade, som Danmarksgade, vel uanset næsten hvem man er, så går man meget ud. […] For hvorfor fanden skulle man ellers bo inde i byen, hvis ikke det var fordi man gik ud. […] Det er et gæt, men hvis man tager samtlige beboere i Danmarksgade, så tror jeg det er meget blandet, men så tror jeg generelt, at det er folk som bruger deres by på forskellige vis. Hvorfor skulle man ellers bo her?" (Bilag 16: 11).

Iben beskriver ligeledes, at der er en særlig livsstil knyttet til at bo i Midtbyen:

> *"Det er Midtbyen og det er, ja det er jo nok lidt forbundet med den der livsstil med at være bymenneske og bruge de kulturelle tilbud, det tror jeg det er"* (Bilag 15: 29).

Fortællingen, der konstrueres om kvarteret, er dermed funderet i en forestilling om, at der eksisterer værdier, der knytter sig til en urban livsstil. Det at have en livsstil, hvor der er fokus på at være aktiv deltager af byens kulturelle tilbud er essentielt for kvarteret. Den kulturelle kapital kommer også til udtryk på andre måder. Som fx hos Susanne, der har en forventning til hvilken uddannelse beboerne har:

"Der er unægtelig flest med lange uddannelser, men det tror jeg ligeså meget det er… Hvis man så bruger sit hoved, altså sine kræfter på det, så gider man ikke det der hækkeklipning og så vil man gerne bo i lejlighed" (Bilag 14: 11).

I denne sondring berører Susanne et centralt emne, der udover at italesætte høj kulturel kapital via graden af uddannelse også handler om stedets indplacering i et socialt hierarki. Susanne anvender den kulturelle kapital som differentieringsfaktor, hvor den udover at fremhæve en livsstil, også knyttes til en implicit italesættelse af et socialt hierarki, hvor dem der ikke har samme grad af uddannelse har en livsstil, der konnoter have og hækkeklipning, og deraf fx livet i parcelhus. Susanne har, som tidligere nævnt, valgt at bosætte sig i Midtbyen med sine børn, og med udgangspunkt i ovenstående citat kan dette valg være funderet i et ønske om en livsstil, der konnoterer en høj symbolsk værdi i det sociale rum.

GRØNTTORVET SOM PEJLEMÆRKE

Der er ligeledes et fysisk forankret element, som har en betydning for stedets fortælling i Danmarksgadekvarteret. Nogle steder har særlige pejlemærker, der differentierer sig fra andre steder, og som er med til at give området en særlig karakter. I Danmarksgadekvarteret tegner der sig et billede af, at Grønttorvet har

denne status. Grønttorvet er et marked med lokale forhandlere af blandt andet grøntsager, ost, fisk og friske blomster. Alle informanter – uanset om de er bosat i kvarteret eller ej – nævner Grønttorvet, når vi har spurgt dem om hvad der ifølge dem kendetegner Danmarksgadekvarteret. John, der har boet i kvarteret i 10 år, fortæller, at *"Grønttorvet det er i folks bevidsthed, så det er et brand. Det er en fordel at have det"* (Bilag 18: 17). Grønttorvet fungerer som en form for pejlemærke, der tilskriver kvarteret en særlig identitetsskabende værdi. Morten, der har boet i kvarteret i 23 år sammen med sin hustru, fortæller endvidere, at "*derfor blev Danmarksgade jo sådan set kendt på den måde, at man havde det torv dernede som mange mennesker kom til"* (Bilag 17: 4). Den værdi, som Grønttorvet har for informanterne, bliver ligeledes tydeliggjort, når der er blevet spurgt ind til, hvordan de vil beskrive kvarteret til en der ikke kender Aalborg. Her er det igen Grønttorvet, der indgår som en central del af kvarterers fortælling. Som nævnt er denne konsensus også gældende for informanter, der ikke er bosat i kvarteret. Ærø italesætter som tidligere nævnt, at en divergerende fortælling i forhold til dem der bor der og omverden kan være funderet i en uvidenhed. Denne konvergens i fortællingen om Danmarksgade, der tager afsæt i Grønttorvet, kan være funderet i, at det er et fysisk forankret sted, og dermed mere håndgribelig og 'sikkert' at italesætte end fx de sociale skillelinjer der kan knytte sig til et sted.

I blandt informanterne eksisterer der en uforståenhed over for, at Grønttorvet i 2016 blev flyttet fra Ågadetorv til Frederikstorv. Begge torve er beliggende i Danmarksgadekvarteret med cirka 250 meter afstand. Da Grønttorvet, var placeret på Ågadetorvet, fungerede det som et naturligt samlingssted, der, ifølge John, gav en stemning af mere sydlandsk karakter. Han fortæller, at:

> *"Da torvet var her, var der to bænke dernede og der kunne man mødes nede […] Og så var der henne ved den der Bistro 59, han havde fortovscafé derhenne. Der tog man lige en kop kaffe og kiggede på livet derfra. Det var ligesom, at være på ferie i Frankrig eller et eller andet sted."*
> (Bilag 18: 6-7).

Dette sociale liv er, ifølge John, ikke umiddelbart ført videre til den nye placering på Frederikstorv. Hvilket han udtrykker er ærgerligt. Derudover kommer det også til udtryk, at der knytter sig en nostalgi til det at handle på Grønttorvet, hvor formålet ikke er at få overstået dagens indkøb. Susanne fortæller at *"... nu har de det hele i Føtex, men det er sådan mere nostalgien i at gå på Grønttorvet"* (Bilag 14: 6). Ingrid, på 65 der bor i Gug og er opvokset i Aalborg, fortæller om Grønttorvet fra sin barndom:

> *"I min barndom var vi derovre hver lørdag. Min far tog bussen hver lørdag for at gå på Grønttorvet, så min mor fik hendes fresiaer og vi fik vores grøntsager. Og ost, han har altid købt ost derovre, så det var sådan en fast tradition"* (Bilag 12: 18-19).

Det, at Grønttorvet har en symbolsk betydning for kvarteret, og er en væsentlig del af den fortælling informanterne knytter til Danmarksgadekvarteret, kan være baggrunden for den modvilje der er i flytningen af Grønttorvet. Der eksisterer ikke kun modstand imod forandring da der også italesættes ambitioner for Grønttorvets fremtid. John fortæller, at:

> *"Alle byer med respekt for sig selv har sådan en hal der, hvor specialisterne som Jørgen med ost, vil være i for der kommer alle dem der vil give lidt penge for mad.[…] Tænk sig hvis det kunne blive sådan en markedshal. Kvarteret kunne blive kendt for det"* (Bilag 18: 18-19).

John ser et tydeligt udviklingspotentiale i Grønttorvet, som noget der kan blive en endnu tydeligere identitetsskabende faktor for kvarteret. Camilla, der bor i Østre Havn, italesætter ligeledes muligheder for Grønttorvet:

> *"Og der kunne jo også godt være en fast pavillon udover staderne, så kunne den jo åbne op for varm kakao om vinteren eller gløgg eller øl, eller hvad det nu er. For vi er jo blevet en kultur, hvor vi godt kan lide at gå mere på café eller drikke et glas vin"* (Bilag 5: 25).

Grønttorvet har en betydning for kvarteret uanset om du er bosat der eller ej, og spiller derfor en central rolle i den fortælling der knytter sig til kvarteret. Det er et sted der bliver taget stilling til, og den symbolske værdi det har for kvarteret er central, da det fungerer som en værdi for fortællingen og dermed kvarteret.

KVARTERETS HISTORISKE OPHAV SOM EN VÆRDI

Ligesom Grønttorvet bidrager som værdiskabende, er Danmarksgadekvarteret også et historisk kvarter, hvilket har en betydning og værdi ifølge informanterne der bor i kvarteret. Det er også en faktor der bliver italesat som en del af den fortælling der berettes om kvarteret. Det kommer blandt andet til syne når skal John beskrive området til en der ikke kender Aalborg:

"Et homogent opstået kvarter, som har den der styrke, at det ikke bare er blevet klasket op i de senere år. Der er noget, der vokser op gennem en tidsalder, og dermed har det fået et præg. Jeg tror også, at dem der bor her i de ting, de synes, at der er noget historisk ved det" (Bilag 18: 13).

Morten italesætter ligeledes betydningen af det historiske i kvarteret:

"Det er jo en del af Aalborgs ældre historie. På den måde… Altså jeg kan jo godt lide, at der er noget historie der, hvor man bor. Jeg ville jo være rigtig ked af at skulle bo sådan et eller andet sted i karrébyggeri, der var lavet i beton tre-fire kilometer udenfor Aalborg" (Bilag 17: 10).

Susanne tillægger ligeledes kvarterets udtryk en betydning:

"Jeg synes, at det er rart, at man bor et sted, hvor det holder looket. I hvert fald på, at det er noget gammelt vi bor i. For ville jeg bo i noget nyt så flyttede jeg på havnen eller i noget andet nybyggerkvarter" (Bilag 14: 7).

Det historiske fysiske udtryk, der her vises en smag for, kan tilskrives en kulturel kapital i kraft af det historiske element. Dette kan konnotere, noget særegent – der ifølge John, Morten og Susanne står i modsætning til nybyggeri og betonbyggeri – og afspejler en interesse og bevidsthed om Aalborgs historiske udvikling. Med afsæt i Savages (jf. kapitel 3) selvvalgte tilhørsforhold, kan dette være funderet i, at den kulturelle kapital informanterne tilskriver kvarterets fortælling, blandt andet ved at italesætte kvarterets historie, er en måde at positionere sig i et socialt hierarki. I kraft af en høj kulturel kapital, der kan tilskrive en høj position i det sociale rum.

MANGFOLDIGHED OG ETNISK DIVERSITET

Informanterne i Danmarksgadekvarteret beretter også, at de ser det som et kvarter hvor der eksisterer en diversitet og mangfoldighed, hvor der skal være plads til alle, uanset social baggrund. Iben fortæller, blandt andet, at hun godt kan *"lide det der, altså at der er mange aldersgrupper, mange etniciteter, posemænd og posedamer og os andre, der har et ganske almindeligt arbejde"* (Bilag 15: 5). Der kan argumenters for, at dette kan være en eufemisme, for at være i besiddelse af en dannelse og en høj kulturel kapital der har ressourcer til at favne alle samfundets facetter. Værdien ved at bo i et område, med en socialt og etnisk heterogen beboersammensætning kan være influeret af en aktuel politisk bevågenhed, både lokalt og nationalt. Socialt heterogene kvarterer er idealet, hvor det især pt. er boligsociale områder der er på den byudviklingsmæssige og politiske agenda (Bech-Danielsen & Stender 2017: 18-19). Ibens udsagn kan være et udtryk for, at den aktuelle politiske debat har forplantet sig i hendes bevidsthed, idet hun også siger, at *"det er også sundt, hvis vi skal se det i et politisk perspektiv, at der er de der blandede befolkningsgrupper"* (Bilag 15: 1). Dette er den samme diskurs der trækkes på af nogle af informanterne i Østre Havn, hvor de som sagt også italesætter, at der eksisterer en social diversitet, blandt andet på grund af nogle kommende almene boliger.

I ønsket om at italesætte kvarteret som socialt blandet opstår der også nogle modsætningsfyldte udsagn. Susanne fortæller følgende:

"Den er blandet, men fra midten og op. Det er igen et prisspørgsmål. De [lejligheder] er dyre at købe og de er også dyre at bo til leje i […] Der skal nogle penge op af lommen for at få huslejen betalt. Så det ligger sådan en nedre grænse, men ellers så er vi stærkt repræsenteret" (Bilag 14: 10-11).

På den ene side italesættes der, at de er er en socialt blandet beboermasse og på den anden side eksisterer der en bevidsthed om at boligpriserne i Danmarksgade-kvarteret fungerer som en differentieringsfaktor.

At kvarteret repræsenterer en etnisk diversitet er som sagt også noget der er en del af kvarterets fortælling, også i omverdens perspektiv. Jesper, fra Gug, og Camilla, fra Østre Havn, siger blandt andet da vi spørger om hvad de forbinder kvarteret med:

"Det første jeg tænker helt ærligt det er, at det er blevet til sådan et indvandrerkvarter fyldt med… Der er rigtig mange somalier og sådan" (Bilag 11: 23).

"Jamen det er et faktum, at nu bor der alle mulige, det var jo også ved at blive til et eller andet, må man sige det, perker-kvarter" (Bilag 5: 25).

Jesper og Camilla viser en afsmag for et kvarter med en etnisk diversitet, der i deres fortælling er med til at nedvurdere kvarteret, i modsætning til Iben der ser den etniske diversitet som en værdi. At denne faktor har en plads i informantens fortælling om kvarteret, kan ses som lidt af et paradoks. Ifølge de geodemografiske data – der er præsenteret i indledningen af kapitlet – består beboerne i kvarteret af 81% med dansk herkomst og 13% med ikke vestlig herkomst, hvilket ikke stemmer overens med det billede Jesper og Camilla har af kvarteret. Hvad kan dette være funderet i? I Østre Havn, der er et kvarter der, ifølge vores informanter, ikke bliver forbundet med en etnisk diversitet, er fordelingen ligeledes sådan at 81% af beboerne har dansk herkomst, hvor 12% har en ikke vestlig baggrund. Så hvorfor fylder indvandrere i fortællingen om Danmarksgadekvarteret, når de ikke fylder

tilsvarende i Østre Havn? Et bud kunne være at Østre Havn konnoterer en høj økonomisk kapital man ikke traditionelt forbinder med indvandrere. Samtidig er der flere grønthandlere med anden etnisk baggrund i Danmarksgadekvarteret, og tidligere har kvarteret været hjemsted for en moske.

KORT OPSUMMERENDE

Fortællingen om Danmarksgade er centreret om værdier som storbyliv samt social og etnisk mangfoldighed. Derudover har Grønttorvet en central rolle, som et symbolsk tegn på noget autentisk i området. Informanterne kan siges at tilskrive sig selv forskellige værdier gennem den livsstil de italesætter, som konnoterer en høj kulturel kapital. Gennem deres livsstil tilskriver informanterne også et klassetilhørsforhold. Det er ligesom i Østre Havn og Gug interessant hvordan de anvender dette til at positionere sig i et socialt hierarki samt hvordan de symbolske skillelinjer kommer til syne, hvilket er genstand for de tværgående analyse i de næstkommende kapitler.

KAPITEL 8

KONSTRUKTION OG REPRODUKTION AF STEDETS FORTÆLLING

STEDETS SÆRLIGE KVALITETER SOM FUNDAMENT FOR KONSTRUKTIONEN

Et steds fortælling konstrueres i høj grad ud fra de forskellige faktorer, som kvarteret kan tilbyde beboerne, hvilket er anskueliggjort i de ovenstående analyser af fortællingen i de tre kvarterer. Eksempelvis kan Gug tilbyde et velfungerende foreningsliv samt velfungerende skoler, der er fordelagtige og eftertragtede af børnefamilier, mens Østre Havn tilbyder et centralt beliggende kvarter med en unik udsigt. Dette er blot nogle af de kvaliteter ved kvarterene som, af de adspurgte informanter, anvendes som en del af den fortælling de konstruerer.

Hvad er det beboerne i de enkelte kvarterer trækker på, når de konstruerer en fortælling om deres sted, og er dette forskelligt i de tre områder?
Til at belyse dette kan vi, på baggrund af undersøgelsens empiriske materiale, sammenholde hvordan de enkelte aktører trækker på forskellige elementer i deres konstruktion af stedets fortælling. Med udgangspunkt i Watt og Smets (jf. kapitel 3) tredelte sondring mellem den fysiske, sociale og symbolske dimension kan der identificeres, hvilke af disse informanterne anvender i konstruktionen af stedets fortælling. Det interessante er, at det er forskellige dimensioner, informanterne trækker på i de forskellige områder. Der er dermed ikke en konsensus om, at stedets fortælling primært er funderet i én specifik dimension. Som tidligere beskrevet er Østre Havn et kvarter med en unik beliggenhed, hvorfor det særligt er den fysiske dimension informanterne funderer deres fortælling i. Danmarksgadekvarteret er et historisk kvarter, ligeledes beliggende i centrum, hvorfor det er et område, der ligeledes trækker på den fysisk dimension, hvor det historiske element bliver italesat som en værdi. Derimod repræsenterer Gug i langt højere grad den sociale dimension, da det er en bydel hvor der, ifølge flere informanter, eksisterer et godt naboskab og fællesskab blandt andet via skolerne og foreningslivet.

Det interessante heri er, at der tegner sig et billede af, at den fortælling, der konstrueres af informanterne, der selv bor i kvarteret, tages afsæt i faktorer ved kvarteret, der konnoterer positivt. Samme billede ses ikke når blikket kommer

udefra, og det er personer fra de andre kvarterer, der skal identificere fortællingen. Hertil er det i stedet en fortælling, der veksler mellem elementer, der konnoterer negativt og positivt. Gug er et eksempel på dette, hvor informanterne, der er bosat i Gug, som tidligere nævnt, oplever bydelen som værende tæt på Midtbyen, mens nogle informanter der ikke bor i Gug italesætter det som værende en bydel langt fra Midtbyen.

Det, der kan ses som en rød tråd i de tre områder, er, at de alle, som nævnt, er funderet i de positive faktorer ved kvarteret i konstruktionen af stedets fortælling. Eksempelvis kan dette ses i Katrines beskrivelse af sit eget kvarter Gug, da vi beder hende beskrive bydelen til en, der ikke kender Aalborg og kvarteret:

"Så tror jeg, at jeg ville sige, at det er en forstad, som har det hele. Altså der er et godt foreningsliv og de har fantastiske indkøbsmuligheder, der er ikke langt og heller ikke til legekammeraterne. Jeg ville fremhæve naturen omkring og jeg ville fremhæve, at det egentlig bare er gode venner, faktisk" (Bilag 9: 11).

Med afsæt i Bourdieus teoriapparat kan det at fremhæve de positive ting ved ens eget kvarter være funderet i, at sociale rum bliver defineret gennem forskelle. Med andre ord, kan man derfor have et ønske om at tilskrive sit eget kvarter en så positiv fortælling som muligt, så det kommer til at adskille sig fra andre områder der ikke har samme positivt ladet fortælling. At informanterne ikke fremhæver 'fejl og mangler', der kan være med til at 'trække' kvarterets fortælling ned, kan være funderet i dette.

Et eksempel herpå er Danmarksgadekvarteret, hvor Maria og Jesper, fra Gug, som tidligere nævnt, siger, at det er *"et mareridt at komme derind og det koster røven ud af bukserne at parkere"* (Bilag 11: 24). At dette kan være problematisk, er ikke noget informanterne i Danmarksgadekvarteret italesætter. I stedet fremhæver de det positive ved at bo et sted, hvor de har alting lige udenfor deres hoveddør.

Det er interessant, at der eksisterer denne her positive italesættelse af eget kvarter. Afsættet for denne refleksion er også funderet i, at flere af vores informanter ligeledes udtrykker, at selvom de økonomisk havde 'frit valg på alle hylder', udtrykkes der ikke et eksplicit ønske om store forandringer rent boligmæssigt. Det

kommer blandt andet til udtryk i følgende dialog med Morten, der bor i Danmarksgadekvarteret:

"I2: Hvis I ikke havde en økonomisk ramme, hvis der ikke var nogen begrænsning, hvor kunne I så godt tænke jer at bo?
M: Der er altid begrænsninger
I2: Hvis der ikke var nogen – i en fantasiverden
M: Hvis der ingen var. Ja. Det er jo et godt spørgsmål. Jeg tror ikke, at det bliver stort anderledes" (Bilag 17: 21).

Ingrid, der bor i Gug siger, at hun ikke går og drømmer om at bo andre steder end i Gug:

"I1: Så det er ikke sådan, at du har noget med, at hvis du ikke havde en økonomisk ramme, så kunne du godt tænke dig at bo et helt andet sted?
I: Nej, egentlig ikke
I1: Du går ikke og drømmer om et eller andet?
I: En stor kasse herinde i Hasseris? Overhovedet ikke" (Bilag 12: 14).

Der kan argumenters for, at der med afsæt i ovenstående, konstrueres en fortælling om netop det sted de bor som *"det allerbedste sted i hele verden"* (Bilag 9: 5). Det kan være funderet i det Bourdieu omtaler som valget af det nødvendige. Deres økonomiske kapital afstedkommer nogle begrænsninger for, hvor informanterne reelt har mulighed for at bosætte sig. De har ikke frit valg på hele boligmarkedet, og deres smag kan dermed afspejles i deres mulighedsrum. Som nævnt i kapitel 2, var det et fænomen Bourdieu fandt hos underklassen. Selvom det var en anden tid og en anden national kontekst hans undersøgelse tager afsæt i, anser vi det alligevel som et interessant empirisk fund. At valget af det nødvendige også kan ses i en nutidig dansk kontekst, hvor det er middelklassen der udgør undersøgelsesfeltet.

Der er dog informanter, der afviger fra dette. Selvom informanterne i Østre Havn også trækker på nogle helt særlige kvaliteter i konstruktionen af fortællingen om Østre Havn, så italesættes der også de 'fejl og mangler' som stedet har, som medfører frustrationer hos informanterne. I analysen af fortællingen af Østre Havn fremgår det, at informanterne, besidder en høj økonomisk kapital og har en høj placering i det sociale rum. Det kan argumenteres for, at informanterne fra Østre Havn ikke på samme måde har behov for at etablere en fortælling af, at de *bor det allerbedste sted i hele verden*. En forklaring herpå kan være, at de grundet deres korte tid i kvarteret endnu ikke oplever en tilknytning til stedet. Det kan tænkes, at der er et større behov for at fremhæve det positive ved et sted, man har boet i 40 år end et sted hvor man har boet det sidste halvandet år. En anden mulig forklaring er, at informanterne i Østre Havn er i stand til at overskride deres egen position i det sociale hierarki og anvende nedladende strategier om deres egne valg, herunder f.eks. ved at tale negativt om stedet de bor til trods for, at de har givet mange penge for at være bosat netop der. Denne strategi vil blive uddybet i næste kapitel.

AFSMAG SOM EN DEL AF KONSTRUKTIONEN

I konstruktionen af de tre kvarterers fortællinger er der som nævnt flere informanter, der inddrager andre kvarterer i Aalborg, hvorfra der trækkes på en identifikation eller disidentifikation til dem. Bourdieu italesætter, at smagen og afsmagen er en måde at positionere sig selv i et socialt hierarki, ved at tage afstand fra en livsstil, der fx konnoterer en lavere social status, for derigennem af tilskrive sig selv en højere social position. I dette afsnit er det italesættelsen af afsmagen, der tages udgangspunkt i, da det er den, der kommer tydeligst til udtryk i det empiriske materiale.

Der er især to bydele – Aalborg Øst og Nørresundby – der ofte bliver refereret til som steder, der vises en afsmag for (Se bilag 3 for geografisk placering). Kort fortalt er det to meget forskellige områder. Aalborg Øst er en bydel, der blandt andet består af flere boligsociale områder og har tidligere figureret på den såkaldte ghettoliste. Med en fokuseret indsats fra både offentlige og private aktører er det en

bydel, der boligsocialt er under revitalisering. Nørresundby er en bydel, der ligger lige nord for Limfjorden. Det er et stort boligområde med blandet bebyggelse, hvor en bred vifte af Danmarks befolkning er repræsenteret.
Susanne, der bor i Danmarksgadekvarteret og er opvokset i Hasseris, får opsummeret, hvad flere informanter udtrykker:

"Jeg kan ikke se mig selv bo i Aalborg Øst […] Jeg tror, at det er et levn fra gammel tid […] men det jeg er vokset op med er deres brand, det stempel, det har det svært ved at komme af med for indfødte aalborgensere. Og så har jeg… Du får mig heller ikke nordenfjords. Jeg ved godt, at det hedder Aalborg og omegn, men Nørresundby ligger på den forkerte side af vandet"
(Bilag 14: 15).

Aalborg Øst er et område, der er territorielt stigmatiseret og bærer en fortælling, som Susanne viser en afsmag for. Iben, der ligeledes bor i Danmarksgadekvarteret, fortæller i samme dur, at *"jeg har aldrig mødt nogen der har sagt, at jeg vil gerne flytte til Aalborg Øst"* (Bilag 15: 22). At der tages afstand fra Nørresundby kan forklares ved, at Limfjorden er en fysisk og mental barriere, hvor Jonas fra Østre Havn siger, *"forkert postnummer, simpelthen"* (Bilag 4: 4).

For at vende tilbage til Bourdieu italesættes der en afsmag for de to steder, og selvom det er med afsæt i forskellige begrundelser, så er de begge områder, der konnoterer noget, der ikke ønskes en identifikation med. Med dette afsæt sker der i samme ombæring implicit en tilskrivning af en fortælling til det sted, man selv er bosat – at det konnoterer noget andet, end det man har vist en afsmag for. For Aalborg Øst er det konnotationer, der knytter sig til en placering i bunden af et socialt hierarki. Hvorfor Nørresundby konnoterer så negativt, kan være funderet i noget historisk forankret, fremfor sociale skel, men i det empiriske materiale er der ikke noget entydigt svar at finde.

NÅR FORTÆLLINGEN REPRODUCERES

Den konstruerede fortælling reproduceres på flere forskellige måder. Blandt andet i form af den fortælling, som skabes gennem smagen og afsmagen. Derudover er der også andre mekanismer som bruges til at videregive fortællingerne. Det er interessant, hvordan tilflyttere får fortællingerne internaliseret. Mads fra Gug beskriver, at *"det er os der giver de nyankomne de fordomme, ikke?"* (Bilag 10: 24). Fortællingerne lever, ifølge Mads, også gennem det talte sprog, og via de måder, vi taler om stederne på til hinanden. Derudover kan fortællingen også reproduceres med det ønske, at der er nogle specifikke værdier eller konnotationer man ønsker at opretholde. Som tidligere beskrevet har Ærø (jf. kapitel 3) blandt andet beskæftiget sig med, hvordan steder kan være med til at tilskrive den enkelte en social position, hvilket skaber en interessant vekselvirkning i forhold til det at reproducere stedets fortælling. Den konstruerede fortælling, som knytter sig til stedet, kan være medvirkende til, at nogle vælger at flytte dertil. Deraf er disse personer med til at reproducere og fastholde den allerede eksisterende fortælling. Susanne siger følgende om dem der bosætter sig i Hasseris:

> *"Jeg tror, at det er andre profiler, der flytter derud, men det er fordi, de gerne vil have det som området byder på, så jeg tror de flytter dertil og finder pengene, fordi de gerne vil have det der følger med. Der vil altid være nogen der flytter dertil bare for at kunne sige, at de er derfra"*
> (Bilag 14: 25).

Ifølge Susanne kan den enkelte få glæde af de goder, der knytter sig til stedet – *det der følger med* – som fx en høj social position, som fortællingen om Hasseris konnoterer. Dette kan være en grund til at reproducere og fastholde fortællingen, da den netop har været bevæggrund for at søge til dette område.

Der kan argumenteres for, at der sker en vekselvirkning mellem den diskursive fortælling og den der reproduceres af informanterne, hvor der eksisterer en form for gensidigt afhængighedsforhold. Informanterne trækker på de diskurser, der er om stedet. Mads fra Gug siger således:

"Vi snakker om fordomme, ikke også? Så et eller andet sted er det det, det handler om – dem ude fra Hasseris, de er en flok snobber og dem ude fra Aalborg Øst, de stjæler kapslerne fra vores biler" (Bilag 10: 22).

Mads trækker tydeligvis på de diskurser, der knytter sig til områderne og i selvsamme sætning er han ligeledes med til at reproducere og opretholde selv samme diskurser via den fortælling han viderebringer. Seacrease-Dickson (jf. kapitel 3) belyser, at fortællinger ikke nødvendigvis er fastforankrede og at de kan ændre sig over tid. Et område som Aalborg Øst, der bærer et territorialt stigma i sin fortælling, bliver af flere informanter italesat som et område der har mulighed for at træde ud af stigmatiseringens skygge. Et territorielt stigma viser sig når et område bliver territorielt nedvurderet (Wacquant & Larsen 2008: 69). Det er ikke noget, der sker over natten, ifølge Susanne, fra Danmarksgadekvarteret. Hun siger, at *"hvis man først har fået et stempel, så tror jeg faktisk, at det stempel foretager sig først med et generationsskifte"* (Bilag 14: 24). Bourdieu argumenter for, at steder blandt andet bliver differentieret på grund af en ulige fordeling af ressourcer. Aalborg Øst er en bydel der får tilført flere ressourcer i form af et nyt supersygehus. Dette kan med afsæt i Bourdieu være med til at skabe et fundament for, at området bliver mere attraktivt for borgere der måske ikke tidligere var flyttet til det område. I blandt informanterne er der netop en italesættelse af, at det med tiden kan ændre sig i Aalborg Øst. I denne italesættelse kan der argumenteres for, at det første frø er sået som fundament i konstruktionen og reproduktionen af en ny og revitaliseret fortælling om Aalborg Øst.

KAPITEL 9

SYMBOLSKE SKILLELINJER

HVORFOR ER DET SVÆRT AT TALE OM DEN SYMBOLSKE DIMENSION?

Det har vist sig i vores interviews, at det er vanskeligt at indfange steders symbolske betydning. Hvorfor har nogle svært ved at tales om steders symbolske fortællinger og hvorfor er andre i stand til det, endda meget præcist? Det, at italesætte og reflektere over abstrakte emner, kan være en lettere opgave for personer med længere uddannelsesbaggrund, da de derigennem kan have en større faglig forståelse for præmissen for interviewsituationen, og derfor bedre kan bibringe den viden, der efterspørges (Faber 2008: 89). Bourdieu beskriver ligeledes, at disse forskelle også kan:

> "*Vise seg i tiden gjennom talen, gjennom hvilken andel av taletiden en tilmåler sig, og gjennom hvordan en erverver seg denne tiden – på en selvsikker eller en aggressiv måte, på en usjenert eller ubevisst måte"* (Bourdieu 1995: 229).

I dette perspektiv har der ligeledes været forskelligt, hvordan informanterne har ageret under selve interviewet, som også har haft en påvirkning på hvordan interviewet har forløbet.

Det blev i nogle situationer tydeligt, at det at tale om steders symbolske betydning – der både implicit og eksplicit kan lede hen til at italesætte sociale forskelle – blev modtaget forskelligt af informanterne.

Elisabeth, der er flyttet til Østre Havn efter at have boet i Hasseris i en årrække, svarer, at *"jamen, nu kommer jeg jo ikke fra Aalborg. Så derfor har det ikke nogen betydning for mig"* da vi spørger hende om stedernes fortælling har en betydning for hende (Bilag 6: ?). Dette kan være funderet i en form for modvilje mod at udtale sig om steders symbolske betydning og de sociale forskelle det kan afstedkomme. Elisabeth tager hovedsageligt afsæt i de forskellige kvarterers fysiske forhold, som fx infrastrukturen og det arkitektoniske, når hun tager afstand fra et kvarter.

Ægteparret Bente og Otto, der har boet i Gug i 39 år, siger:

"B: Du tænker på sådan noget som Hasseris, hvor det er alle de fine og rige der bor derude

I1: Lige præcis ja

B: Det ved jeg ikke

O: Nej, det ved jeg sådan set ikke. Nej, sådan har vi aldrig tænkt" (Bilag 13: 10).

Til trods for, at der for Bente og Otto eksisterer en tydelig refleksion over, at der til Hasseris knytter sig en specifik fortælling, så er det et emne, de ikke italesætter yderligere, og de undlader, at forholde sig til de forestillinger og den fortælling, de mener knytter sig til området.

Faber og kollegaer belyser, i 'Det skjulte klassesamfund', at det at italesætte sociale forskelle kan være svært for mange, da det kan være forbundet med en vis grad af ubehag, blandt andet fordi det modstrider en lighedsideologi. Derudover kan det muligvis også være forbundet med en frygt for at udstille fordomme, der kan knytte sig til sociale forskelle (Faber et al. 2012: 70-71). De informanter, der har lettere ved at sætte ord på sociale forskelle 'undskylder' det også med, at det bunder i fordomme. Det kan ses som et forsøg på at legitimere deres udtalelser. Et eksempel herpå er Maria, fra Gug. I forbindelse med hende og hendes mands valg af bosted tager hun afstand fra Hellevangen, der ligger i det område i Gug der har en fortælling med sociale udfordringer:

"…men hun fortalte om problematikker, der var i forhold til familier, der boede i Hellevangen. Altså det er jo helt vildt fordomsfuldt, det er jeg godt klar over" (Bilag 11: 9).

På trods af, at sociale forskelle kan være svære at italesætte direkte, ses der alligevel eksempler i vores empiriske materiale, hvor der italesættes skillelinjer, i form af eufemismer eller konnotationer. Dette vil vi komme nærmere ind på senere i dette kapitel.

SYMBOLSKE SKILLELINJER – ER DET BARE ET SPØRGSMÅL OM KLASSE?

Da der både teoretisk og empirisk tegner sig et billede af, at steders symbolske skillelinjer knytter sig til et socialt hierarki, er det nærliggende at spørge om det derfor ikke bare er et spørgsmål om klasse? I vores empiriske materiale er der flere eksempler på at forskellige kvarterer i Aalborg konnoterer forskellige sociale klasser.

At det for flere informanter er lettere at italesætte stedets fysiske og sociale dimension er gennemgående, men på trods af dette, sker der i italesættelsen af forskellige kvarterer i Aalborg alligevel en symbolsk distinktion, der knytter sig til forskellige sociale klasser. Camilla, der er fraskilt og bor i Øste Havn, fortæller om hvor hun ikke kan se sig selv bo:

"Jeg er jo selv enlig mor, men hvis der bliver for meget af det her enlig mor eller socialt boligbyggeri er ikke noget for mig. Hellevangen, og det er ikke for at stemple nogen. Jeg synes bare igen, det er ikke blandet nok" (Bilag 5: 20).

Mads, fra Gug, udtrykker sig således:

"Så et eller andet sted er det det, det handler om - dem ude fra Hasseris, de er en flok snobber, og dem ude fra Aalborg Øst de stjæler kapslerne fra vores biler. Det er måske nok et eller andet sted, så er det nok sådan det er" (Bilag 10: 22).

Hos Jesper og Maria, der også bor i Gug, er der heller ikke nogen tvivl om, at steder kan konnotere forskellige sociale klasser, hvilket de udtrykker i fortællingen om Gug. Men det er ikke kun i den måde vores informanter omtaler stederne, at de sociale skel kommer til syne. Jonas fortæller følgende:

"Vi havde faktisk generalforsamling i tirsdags, og nogen ejerforeninger de vælger jo bare at så kommer man og får en kop kaffe og en øl eller en vand, og så går man igennem det formelle, og så når man har været igennem det, så farvel. Men der har vores ejerforening så taget initiativ til at afholde det nede på Mortens Kro. Og så er der først den formelle del med hele dagsordenen, og så

efterfølgende er der fællesspisning. Og det kan man sige er et forsøg på at gøre noget socialt og få noget fælles fodslag og skabe et miljø" (Bilag 4: 7).

At den ejerforening som Jonas er medlem af i Østre Havn ikke afholder generalforsamling efter de mere 'traditionelle forhold', men vælger at afholde den på en af de dyreste og mest anerkendte restauranter i Aalborg vidner om en distinktion, hvor der tages afstand fra det Bourdieu vil betegne som en mere folkelig smag og handlen. Og dermed tilskriver han sig selv en højere social position. Derudover kræver det en økonomisk kapital at være en del af det sociale fællesskab, der bliver skabt. Hvilket i lige så høj grad viser, at der eksisterer en forventning om, at beboerne i ejerforeningen har en høj økonomisk kapital.

Med udgangspunkt i alle ovenstående citater, tegner der sig et billede af, at klasse kan have en betydning for de symbolske skillelinjer i en stedslig kontekst. Blandt andet når Camilla fortæller, at hun ikke kan se sig selv bo i et område, der konnoterer enlige mødre og boligsociale udfordringer. Dette til trods, at hun selv er fraskilt mor, er det en negation hvor der tages afstand fra et sted, der konnoterer en lav social status og derfor en lav symbolsk kapital.
Det, der er interessant i Mads' udtalelse er ikke, at den er klasserelateret, men at den lider under en negation i de konnotationer han knytter til henholdsvis Hasseris og Aalborg Øst. Denne udtalelse kan også være en eufemisme for, at Mads tager afstand fra begge kvarterer, idet han stiller sig kritisk overfor, det Lamont kalder for en moralsk dimension, der beror på mere personlige egenskaber. Så selvom der i Mads' udsagn implicit sondres mellem en over- og en underklasse, så tager han i sin fremstilling af denne opdeling ligeledes afstand fra begge klasser.

AT ØNSKE SIG EN HØJERE SOCIAL STATUS

Som sagt, så kan det at italesætte sociale skillelinjer være vanskeligt, og derfor kan det være noget der gøres mere eller mindre indirekte, både når det handler om andres og ens egen position. Et eksempel herpå er når vi spørger Bente og Otto fra Gug om, hvordan de ser sig selv i forhold til deres omverden. Ottos svar hertil er,

at de ser sig selv "*som bare helt almindelige, neutrale mennesker i et eller andet omfang*" (Bilag 13: 8). Ottos udtalelse kan være udtryk for nordjysk mådehold, men kan måske også være en måde at sige, at de ser sig selv som mennesker der tilhører midten. Det at tilhøre midten – eller middelklassen – kan forbindes med noget, der repræsenterer gode solide værdier samt en velfunderet god og fornuftig livsstil. Det er også en af grundene til, at majoriteten indplacerer sig selv i middelklassen, da det repræsenterer en almindelighed der efterstræbes og en forestilling om at en social lighed holdes intakt (Faber 2008: 101-102).

Dog er der i det empiriske materiale eksempler på, at det ikke forholder sig sådan for alle vores informanter. Jo længere vi er kommet i processen des tydeligere er det blevet for os, at der hos nogle informanter implicit eksister en refleksivitet om, at stedet også kan være med til at tilskrive en social status.

Iblandt informanterne eksisterer der en konsensus om, at Hasseris er den bydel, der konnoterer den højeste sociale status. Blandet andet på grund af den høje økonomiske kapital stedet repræsenterer. Hasseris er en bydel, som af nogle informanter bliver italesat som det mest eftertragtede sted at bo. Mads, der bor i Gug, fortæller, at "*det korte af det lange så synes jeg faktisk, at Gug er et kedeligt sted, fordi at hvis du tager og sammenligner med Vestbyen og Hasseris, så er der mere hygge synes jeg*" (Bilag 10: 3). Da han bliver spurgt ind til, hvorfor han gerne vil bo i Hasseris forklarer han det med, at da han og Lise var yngre boede de i Vestbyen, som er kvarteret, der grænser op til Hasseris, og derfor føler de en tilknytning til stedet (Se bilag 3 for geografisk placering).
Jesper og Maria, der ligeledes bor i Gug, fortæller, at Hasseris også er den bydel, de helst vil bo i. Maria begrunder det således:

> *"[…] jeg synes ellers ikke jeg er snobbet, men jeg har selvfølgelig nogen idealer for, hvad jeg synes er rigtigt. Og der har du også Jesper. Der vil jeg gerne bo i Hasseris og jeg ville gerne have boet derude i en lækker villa"* (Bilag 11: 13).

Og Jesper udtrykker det på følgende måde:

"Altså Hasseris har jo bare et omdømme som er helt vildt positivt, også sammenligner du med Vejgård. Jeg ved ikke om det er det modsatte, men det klinger ikke. Det ved alle bare" (Bilag 11: 19).

Der knytter sig en fortælling til Hasseris, der konnoter en høj symbolsk kapital, som de gerne vil identificeres med. Dette bliver forstærket af Jespers afsmag for bydelen Vejgård, der er en bydel, der ifølge ham konnoterer en lavere social status. Heri italesættes der implicit en symbolsk vold, i forhold til Hasseris og Vejgårds positioneringer i det sociale hierarki. Der eksisterer også en refleksion om, at stedet kan medvirke til at tilskrive dem en specifik social position. Dette kan knytte sig til det Savage italesætter som et selvvalgt tilhørsforhold. I Bourdieus terminologi kan det også være et udtryk for, at stedet fungerer som en differentieringsmekanisme i det sociale rum, da det tilskrives forskellige værdier baseret på de forskellige kapitaler.

Det, at der hos begge ægtepar eksisterer et ønske om at bo i den bydel i Aalborg, der konnoterer den højeste symbolske kapital, kan også være en eufemisme for at ønske sig en højere social status, hvor stedet kan fungere som en måde at opnår dette. Lise fortæller at:

"Vores venner […] grinte sådan af os da vi købte hus, for nu boede vi i Grønlænderkvarteret, men nej, nej, nej det gør vi ikke, vi bor i det fine Gug. Det er det der wannabe. Hvad fanden er det vi gerne vil? Vi vil gerne noget af det gode, og sådan er vi som mennesker. Så et eller andet sted vil man godt tage et sted for det der med, at der er forskellige sociale lag, for det er sådan det er" (Bilag 10: 23).

Hos Lise eksisterer, der en refleksivitet om, at stedet kan medvirke til at tilskrive en en social position. Dette ses blandt andet i en afsmag for Grønlænderkvarteret på grund af den fortælling der knytter sig hertil, ifølge hende og hendes venner. Når Mads og Lises ønske om at bo i Hasseris begrundes i et tilhørsforhold, kan det også være en eufemisme for et ønske om at bo et sted der kan tilskrive en højere

sociale position.
John, fra Danmarksgadekvarteret, udtrykker sig mere eksplicit, når vi har spurgt ind til det, at steder kan indplacere sig i et socialt hierarki:

"Det har for mellemklassen en absolut høj værdi. Det har jeg set hos mine kollegaer. Det er dejligt at snobbe, og skal man snobbe så skal det sgu være op af" (Bilag 18: 32).

Ifølge Ærø og Savage eksisterer der en refleksivitet omkring den sociale position et sted kan tilskrives, hvor stedet kan afspejle den livsstil man ønsker at blive identificeret med.
Jesper udtrykker, at den økonomiske faktor har en betydning for grunden til, at de ikke har bosat sig i Hasseris, da han *"ikke give det det koster"* (Bilag 11: 20). Mads fortæller, at de *"ville gerne flytte ud til Hasseris, men det var pengene ikke til"* (Bilag 10: 2).

Men hvorfor blev det så Gug i stedet for? Jesper fortæller: *"Jeg tror generelt, det er min personlige oplevelse, at det er Hasseris, og så er det Gug der sådan kommer bagefter ja"* (Bilag 11: 8). Hvormed det bliver tydeliggjort, at Gug i hans perspektiv er det næstbedste område at bo i hvis man ikke bor i Hasseris. Denne holdning deles af flere informanter, som fx John fra Danmarksgadekvarteret der siger, at *"det var det villakvarter som alle gerne ville bo i, fordi Hasseris var blevet for dyrt"* (Bilag 18: 22). Susanne, der også bor i Danmarksgadekvarteret og er opvokset i Hasseris, siger, at det er *"dem der så godt kunne tænke sig Hasseris-fornemmelsen og bygge deres eget"* (Bilag 14: 20). Katrine, der bor i Gug, fortæller, at *"der er også fordomme om, at det er sådan det nye Hasseris, og at det er fattig-Hasseris"* (Bilag 9: 12).

AT LEGITIMERE SIN SOCIALE POSITION

I dette afsnit vender vi blikket mod informanterne i Østre Havn der, som nævnt i kapitel 5, bor et sted med en fortælling, der konnoterer en høj social position, som følge af den høje økonomiske kapital stedet konnoterer.
Iblandt informanterne i Østre Havn ses der en tendens til, at der eksisterer et behov for at legitimere at bo et sted, hvor en høj økonomisk kapital er nødvendig. Dette ses blandt andet hos Laura, der også forsøger at 'tale sig ned i klasse'. Hun

fortæller blandt andet, at selvom hun er bevidst om, at de økonomisk er privilegerede, så er der andre beboere, der befinder sig i anden økonomisk liga. Det kommer til udtryk på følgende måde, hvor Laura fortæller, at:

"Det er ingenting i forhold til, altså vores nabo lejede Musikkens Hus og holdt 70 års fødselsdag og serverede champagne i fem liters flasker og kaviar og sådan noget. Vi er slet ikke med på det niveau. Der er nogle af dem, som har så mange penge, at man tror det er løgn. De skulle leve 10 liv hvis de skulle bruge dem" (Bilag 8: 11-12).

Elisabeth fortæller, at selvom hende og hendes mand har en solid økonomi, er der nogen der tjener flere penge end dem (Bilag 6: 6). Dette kan være funderet i en dansk kultur, hvor der, som tidligere nævnt, eksisterer et kulturbåret lighedsprincip, der blandt andet kan vise sig ved, at man ikke ønsker at udstille sine økonomiske privilegier.

For Jonas derimod tegner der sig et billede af, at det nok ikke i så høj grad handler om at legitimere den sociale position ved at italesætte, at der er andre der er mere velhavende end ham. Han udtrykker en holdning til, at det at være økonomisk velfunderet ikke er et privilegie, der er forundt en udvalgt skare, men at man med hårdt arbejde kan skabe sig til en økonomisk kapital, der kan give adgang til at bo et sted om Østre Havn.

"Jeg synes, når man siger sådan noget kritisk med a la hvorfor skal det hedde noget smart, og hvorfor skal de rige svin også have lov til at bo dernede og alt sådan noget. Jamen, jeg tænker det er sådan noget Ekstra Bladet segment. Noget Nationen som bare går fuldstændig i selvsving, hvor de sidder og piller sig selv i navlen, og hvor man tænker, jamen altså få fingeren ud af røven i stedet for at sidde og skrive alt muligt negativt pis. Så kan det være du har råd til at få sådan en bolig ikke, ha ha" (Bilag 4: 12).

Heri viser Jonas også en afsmag for en livsstilspræference, hvor Ekstra Bladet er det nyhedsmedie man orienterer sig i, som knytter sig til et segment, som han eksplicit italesætter ikke arbejder tilstrækkeligt og i stedet brokker sig. Udover at legitimere sin sociale position, tydeliggøres Jonas sociale klasse som værende den

dominerende, sætter spørgsmålstegn til den dominerede klasses – i Lamonts terminologi – moralske faktor.

HVORDAN ITALESÆTTES DE SYMBOLSKE SKILLELINJER?

Som tidligere nævnt, viser det sig ikke altid lige let at italesætte klasseforskelle, og det bliver til tider en 'dans om grøden' for både os og informanterne. På trods af dette er det, i løbet af den empiriske bearbejdning blevet tydeligere, at klasse italesættes – om end i camoufleret form – blandt andet som eufemismer. Eufemismer muliggør, at der kan tales om emner, der almindeligvis ikke tales så åbent om, som fx klasse (Keyes 2010: ingen sidetal i onlineudgaven). Vi vil i dette afsnit eksemplificere, hvordan det kommer til udtryk gennem et display af citater fra det empiriske materiale. Dahler-Larsen italesætter, at displays er en måde, hvorpå man kan fremstille kvalitative data i en kompakt form (Dahler-Larsen 2008: 41). De symbolske skillelinjer der findes i det empiriske materiale er illustreret i følgende display, og de vil efterfølgende blive uddybet.

Arkitektoniske skillelinjer	Klassekategorier	Bydelenes sociale geografi
"Den rene boligghetto"	"Et indvandrerkvarter"	"Slum-Gug"
"Betonkasser"	"Enlig mor"	"Forkert postnummer"
"Et betonområde"	"Et perkerkvarter"	"Fattig-Hasseris"
"Betonbæ"	"De fine og de rige"	"Småkedeligt forstadskvarter"
"Klasket op i de senere år"	"Snobber"	"På den forkerte side af fjorden"
"Beton der bliver spyttet op"		"Toppen af poppen og højindkomst"
"Patriciervilla"		

Arkitektoniske skillelinjer

Efter en nøje granskning af det empiriske materiale er der et fund, der har vakt vores interesse. Nemlig, at bygningsmaterialet beton bliver nævnt af flere informanter i de forskellige interviews når snakken falder på Østre Havn. Det bliver omtalt i en negativ tone, som det ses i displayet. Beton er et bygningsmateriale der vises en afsmag for og italesættes som noget der bliver *spyttet* eller *klasket op*. For informanterne tegner der sig et billede af, at beton konnoterer hurtigt udført arbejde. Det kan være en eufemisme for dårlig kvalitet og dermed noget, der ikke er efterstræbelsesværdigt at bosætte sig i.

Det der gør dette empiriske fund interessant er, at denne sondring er en form for arkitektonisk skillelinje, hvor det er bygningsmaterialerne, og bygningerne der anvendes til at italesætte skillelinjer. I den forbindelse har det været lettere for informanterne at udtale sig mere eksplicit om arkitektoniske elementer, som de viser en afsmag overfor, og derigennem kan en symbolsk skillelinje spores. At denne negative italesættelse af beton også kommer fra nogle af informanterne der er bosat i Østre Havn er interessant, da bygningerne som vores informanter er bosat i, netop er bygget i dette materiale. Jonas, der bor i en stor lejlighed i Østre Havn med en unik udsigt, der også var en af årsagerne til at han købte lejligheden, siger i samme sætning at han ser kvarteret som *"et tarveligt stykke arbejde […] plasteret til med en masse betonkasser"* (Bilag 4: 4). Det kan ses som et paradoks, at han symbolsk nedvurderer den bebyggelse, han har betalt flere millioner kroner for en lejlighed i. Bourdieu italesætter dette som et strategisk træk, når en person som Jonas, der er økonomisk velfunderet, 'snobber nedad' ved at anvende nedladende strategier (*condenscending strategies*). I kraft af denne strategi opnås der en gevinst ved at vise, at han er i stand til at overskride sin egen position. At kunne gøre dette, kræver at man er sin position bevidst (Prieur 2006: 66).

De arkitektoniske skillelinjer viser sig ikke kun ved en afsmag, men også som noget der konnoterer en smag, der er efterstræbelsesværdig. Det kommer blandt andet til udtryk, når snakken igen falder på Hasseris, hvor de såkaldte patriciervillaer omtales af blandt andet Maria og Jesper som noget, de viser en smag for (Bilag 11:

13). Til trods for, at de arkitektoniske skillelinjer også viser sig via en smag italesættes de hovedsageligt som en afsmag, med beton som en negativ markør.

Ordvalg som trækker på klassekategorier

Klassekategoriske skillelinjer kan være en måde at vise en smag og afsmag for forskellige klasser. Som fx når *de fine og de rige* eller *snobber*, italesættes som personlige karakteristika, der knytter sig til et sted. Eller når et sted konnoterer for meget *enlig mor* eller *indvandrer*, så trækkes der på forskellige klassekategorier der konnoterer forskellige sociale klasser, og derigennem bliver det muligt at skabe en identifikation eller disidentifikation til sociale klasser. Der kan argumenters for, at de klassekategoriske skillelinjer i nogle henseender kan knytte sig til Lamonts italesættelse af moralske skel.

Bydelenes sociale geografi

Sidst med ikke mindst er der i det empiriske materiale også udsagn, der ligeledes italesætter forskellige skillelinjer, der knytter sig til det vi vil betegne som sociale geografiske skillelinjer. Her er der udsagn der knytter sig til steder, der italesætter sociale skel, så som *Slum-Gug* og *Fattig-Hasseris*, men som også tydeliggør, at der er områder, der har en forkert beliggenhed eller et forkert postnummer.

Fælles for alle tre former for skillelinjer er, at de alle er funderet i en negativ undertone. Dette har været kilde til en undren, især med det in mente der er beskrevet i kapitel 8, at det er stedets positive kvaliteter, der fremhæves som en vigtig komponent i den fortælling, der konstrueres. Hvorfor er det så i modsætning hertil faktorer, der konnoterer negativt, når det der italesættes har til formål at skabe en disidentifikation? Der eksisterer ikke et entydigt svar hertil, men der opstår et spændingsfelt mellem det at fremhæve negative og positive faktorer, i forhold til om det er ens eget kvarter elle andre områder, der tales om. En forklaring kunne være, at det er et udtryk for at negationen er lettere at italesætte, når det er emner der kan være lidt svære at tale om som fx sociale forskelle.

FORTÆLLINGER SOM SYMBOLSKE SKILLELINJER

Det er efterhånden tydeligt, at stedet og dets fortælling indgår som en vigtig komponent i de symbolske skillelinjer, og at de er funderet i sociale skel. Men hvordan er fortællingerne med til at skabe de her skillelinjer? Det vil vi dykke ned i i dette afsnit, med udgangspunkt i de fortællinger, der er fortalt af vores informanter om Østre Havn, Gug og Danmarksgadekvarteret.

I Gug sættes familieværdier og fællesskab højt på dagsordenen i fortællingen om denne bydel, hvilket som sagt kan være funderet i en eufemisme for at være ressourcestærk. Der i denne forbindelse er familier, der har tid og overskud til at drage omsorg for voksne og børn i både medgang og modgang. Og når der også fortælles, at det giver en tryghed at kende naboen kan det ligeledes være en eufemisme, for at naboen har en social status, der sidestilles med sin egen, da det man kan spejle sig i giver tryghed – på grund af en fælles doxa. Kulturlivets tilbud, der er lige udenfor hoveddøren, i Danmarksgadekvarteret er som sagt en central del af fortællingen om kvarteret, hvor den brede vifte af tilbud bruges aktivt af vores informanter. Samtidig vægtes det højt, at kvarteret er en del af et historisk område i Midtbyen, fra en tid hvor bygningerne ikke bare var *klasket op.* Dette kan være en eufemisme for at tilskrive sig selv og kvarteret en kulturel kapital, hvor det historiske, dannelse og uddannelse blandt andet er en del af deres livsstil. Østre Havns fortælling er som sagt centreret omkring placeringen ved Limfjorden. Denne herlighedsværdi er som nævnt også en eufemisme for en høj økonomisk kapital.

Fælles for disse fortællinger er, at det der også konstruerer dem, er eufemismer for symbolske skillelinjer der er funderet i sociale skel. Eksempelvis i Gug, ved at tilskrive sig en social kapital og dermed distancere sig fra dem der ikke har de nødvendige ressourcer til at favne denne kapital. I Danmarksgadekvarteret via en kulturel kapital, der qua uddannelse og kulturforbrug samt en historisk bevidsthed skaber en disidentifikation med dem der ikke besidder dette. Sidst med ikke mindst i Østre Havn hvor en høj økonomiske kapital er forudsætningen for at have adgang til at købe en bolig i dette kvarter.

Det kan også være en af grundene til, at stedsforankrede fortællinger og sociale klasser er så tæt forbundet med hinanden, fordi de symbolske skillelinjer også fungerer som en måde at italesætte sit eget klasse tilhørsforhold. Ved implicit at italesætte dette, giver det en mulighed for at gøre stedets fortælling til en del af ens personlige livsfortælling og identitet.

Derfor kan de symbolske skillelinjer, der knytter sig til det sted, man er bosat anvendes som en komponent, der kan være med til at tilskrive den enkelte en placering i det sociale hierarki. Dette sker i kraft af den fortælling det sted man er bosat bærer, via den måde man selv reproducerer fortællingen på og andre steders fortælling, blandt andet via smag og afsmag og brug af eufemismer.

STEDET SOM EN DIFFERENTIERINGSMEKANISME

Direkte adspurgt eksisterer der blandt vores informanter en konsensus om, at steder indplacerer sig i et socialt hierarki, men hvorvidt det opleves som værende positivt eller negativt differentierer. Elisabeth siger:

> *"Jamen jeg tænker, at det jo er naturligt [...] at der bare er nogle steder, der er mere attraktive at bo, og de steder hvor det er attraktivt at bo, der bliver priserne højere. Og derfor er det noget man gerne vil stræbe efter [...]. Altså det er den der bevidsthed omkring, at man bliver trukket med op."* (Bilag 6: 27).

Lise og Katrine, der begge er bosat i Gug, viser dog en form for modvilje mod den 'magt' stedet har og synes, at det er *trist* eller en *skam,* at det forholder sig sådan, at stedet kan fungere som en differentieringsmekanisme. Katrine siger, at det *"nogle gange [er] et rigtig, rigtig ærgerligt prædikat på nogle typer af mennesker"* (Bilag 9: 21). Dette kan igen være funderet i den lighedsideologi der tidligere er omtalt. Med afsæt i den modvilje Lise italesætter er det paradoksalt nok også hende, der sammen med sin mand Mads har et ønske om at bosætte sig i Hasseris. Så selvom hun synes det er trist, så er det også en præmis hun opretholder qua sit ønske om at flytte til

Hasseris. Det bevidner om, at stedet også kan fungere som en livsstilsmarkør, der kan anvendes til at tilskrive sig en bestemt identitet.

Når vi har spurgt informanterne om, hvordan de tænker de tre kvarterer vi undersøger indplacerer sig i forhold til hinanden, er der divergerende holdninger til dette. Dette har været anledning til en undren, da andre bydele som fx Aalborg Øst, Hasseris og Vejgård har været lettere for flere informanter at indplacere i et socialt hierarki. Det kan muligvis være forbundet med en implicit italesættelse af ens eget klassetilhørsforhold.
Mads fra Gug kommer med en udtalelse, der har fået os til at reflektere over, hvorfor der ikke tegner sig et tydeligt billede af hvordan de tre kvarterer indplacerer sig i forhold til hinanden i et socialt hierarki. Han siger følgende:

"Jeg tror, at centrum, hvis man kan sige det sådan, det har sit eget liv, fordi, at det er nogle helt andre mennesker, der er der. Det er derinde de studerende og de unge mennesker, og dem der ikke har brug for have mere flytter ind. Sådan tænker jeg det ikke ind hierarkisk. Det er mere de steder, hvor der er parcelhuskvarter, at jeg tænker det ind i den"
(Bilag 10: 25).

Mads sondrer mellem de forskellige boligformer som de tre kvarterer repræsenterer, som noget der derfor ikke kan indplaceres i et fælles hierarki, da det er forskellige segmenter og livsforløb stederne tiltaler jf. boligkarrieren. Hvor Østre Havn og Danmarksgadekvarteret som sagt repræsenterer ungdomsboligen og seniorboligen, repræsenterer Gug familieboligen. Mads italesætter en opdeling af hierarkierne i forhold til boligformen. Det giver anledning til at reflektere over, om der udover sociale skel også er en boligkarriere, der er med til at skabe forskellige hierarkier? Således at de sociale skel ikke udelukkende går på tværs af boligkarrieren men også eksisterer internt i hierarkier, der er funderet i boligkarrierens forskellige faser.
Dette giver anledning til at dreje blikket mod Danmarksgadekvarteret og Østre Havn, der ifølge boligkarrieren begge er kvarterer, der henvender sig til de unge studerende og seniorerne. Når vi har adspurgt informanterne, der bor i Østre

Havn, tegner der sig et billede af, at de ikke ser Danmarksgadekvarteret som en 'konkurrent' i et socialt hierarki. Den symbolske vold viser sig dog ikke eksplicit, da der iblandt informanterne i Danmarksgadekvarteret ikke eksisterer en tydelig italesættelse af, at Østre Havn er et sted, der tilskriver sig en højere symbolsk kapital end Danmarksgadekvarteret. Der er dog en bevidsthed blandt informanterne i Danmarksgadekvarteret om, at det kræver en højere økonomisk kapital at bosætte sig i Østre Havn, hvilket kan være en eufemisme for, at stedet alligevel kan tilskrives en symbolsk kapital som Danmarksgadekvarteret ikke er i besiddelse af, men dette viser sig ikke eksplicit i det empiriske materiale.

Med dette afsæt kan der argumenters for, at der for vores informanter eksisterer en bevidsthed om, at steder kan være med til at tilskrive et klassetilhørsforhold. Dette tydeliggøres blandt andet det tidligere viste display, hvor informanterne via forskellige symbolske skillelinjer skaber en identifikation eller disidentifikation ved at vise smag og afsmag for forskellige skillelinjer. Stedet indgår også som en komponent i tilskrivningen af ens sociale status og derfor kan det også være en målestok for om man er lykkedes med livet (Andersen 2013: 47).
Når stederne qua deres fortællinger kan anvendes som en måde at italesætte et socialt klassetilhørsforhold på, kan det også være et udtryk for, at stedet kan fungere som en differentieringsmekanisme. Det skyldes, at det kan have en funktion som en social markør og kan medvirke til at tilskrive en social status (Andersen 2013: 45). I løbet af den analytiske bearbejdning er der flere udtalelser, der bevidner om denne stedsligt forankrede differentiering. Fx når Hasseris ifølge Jesper konnoterer noget virkeligt positivt og Vejgård bare ikke rigtigt klinger. Eller når Mads fortæller, at fordommen er, at de stjæler hjulkapslerne på bilerne i Aalborg Øst og at de er nogle snobber i Hasseris. Dermed tegner der sig et billede af, at det ikke kun er de fysiske forhold, der ligger til grund for den fortælling om stedet der bliver konstruereret, men den symbolske dimension har i høj grad en rolle i denne sammenhæng. Den symbolske dimension rummer det, der kan være svært at sætte ord på, men som netop har en stor betydning for, hvordan vi konstruerer fortællinger om steder og for den placering steder får tildelt i et socialt hierarki.

KAPITEL 10

KONKLUSION

Med udgangspunkt i de tre områder i Aalborg, der udgør undersøgelsens cases, er der i analysen taget afsæt i de fortællinger vores informanter har berettet for os om stederne. Det, at vi har anvendt tre cases med forskellige socio-demografiske profiler, har givet os mulighed for at belyse, at der til trods for områdernes forskellige profiler er nogle gennemgående træk i fortællingerne.

Fokuspunktet har som sagt været den symbolske dimension, der knytter sig til stedet. Det har vist sig at være et emne, der kan være vanskeligt at indfange og ikke mindst at italesætte. Som det fremgår af analysen, er disse fortællinger behandlet ud fra flere forskellige perspektiver med det formål at indfange forskellige aspekter af fortællingerne.

Helt overordnet kan det konkluderes, at de symbolske fortællinger, der knytter sig til stedet, overvejende er funderet i klasse. Forstået på den måde, at geografiske og sociale skel er den bagvedliggende faktor i de fortællinger, der bliver konstrueret.

De primære konklusioner fra undersøgelsen kan sammenfattes som følgende:

- Steders symbolske kapital er betydningsfuld for fortællingerne
- Den normative boligkarriere er stadig aktuel og er ligeledes betydningsfuld for konstruktionen af fortællingen
- Fortællinger om steder konstrueres via smag og afsmag
- Geografiske og sociale forskelle synliggøres via eufemismer
- Steder fungerer som en central differentierings- og positioneringsmekanisme i fortællinger om, hvorfor vi bor, hvor vi bor

Steders symbolske kapital er betydningsfuld for fortællingerne

Når fortællinger om stederne konstrueres bliver det tydeligt, at den symbolske dimension i Watt og Smets terminologi er betydningsfuld. Dette synliggøres i informanternes fortælling om det sted, de selv er bosat, hvor der i Bourdieus begrebsverden trækkes på de kapitaler, stedet repræsenterer for at tilskrive stedet en høj symbolsk kapital. Dette er gældende for alle kvarterer til trods for, at

fortællingerne, der knytter sig til de tre kvarterer, er forskellige. Informanter gør dette ved at italesætte de kapitalformer, der har den højeste kapitalvolumen ved de respektive steder. Italesættelsen sker ikke direkte, men via eufemismer, hvilket uddybes senere. I Gug er det den sociale og økonomiske kapital, hvor det i Østre Havn hovedsageligt er den økonomiske og kulturelle kapital, og i Danmarksgadekvarteret er det den kulturelle og sociale kapital.

Den normative boligkarriere er stadig aktuel og er ligeledes betydningsfuld for konstruktionen af fortællingen

Det er iblandt vores informanter tydeligt, at den normative boligkarriere, som Ærø italesætter i sin ph.d.-afhandling fra 2002, er aktuel. Der er en italesættelse af, at de forskellige boligformer knytter sig til specifikke livsfaser. I de tilfælde, hvor der afviges fra den normative boligkarriere, er det funderet i et bevidst livsstilsvalg. Den normative boligkarriere er også med til at konstruere fortællingen om stederne, da de fortællinger, der knytter sig til de tre steder alle er præget af den beboelsesform de repræsenterer. Det vil sige, at der også er nogle strukturelle faktorer, der er med til at konstruere fortællingen, i kraft af de beboelsesformer der er tilgængelige.

Fortællinger om steder konstrueres via smag og afsmag

Når fortællingerne om stederne konstrueres af informanterne sker det også via en italesættelse af en smag eller afsmag. Det vil sige, det at vise en identifikation eller disidentifikation med fx et sted eller en livsstil. I denne italesættelse sker der også en social positionering, i forhold til det sted man viser en smag eller afsmag for og de konnotationer der knytter sig til netop det sted.

Derudover italesættes der også en smag for det nødvendige, eller som Bourdieu udtrykker det, valget af det nødvendige. Heri afspejler smagen det mulighedsrum, der haves af den enkelte, hvor smagen er funderet i det man reelt har mulighed for at identificere sig med.

Geografiske og sociale forskelle synliggøres via eufemismer

At italesætte geografiske og sociale skillelinjer kan være svært i en dansk kontekst, hvor der eksisterer en lighedsideologi. Dette har også vist sig i flere interviewsituationer, men ikke desto mindre er det i analysen blevet tydeligt at de geografiske og sociale skillelinjer eksisterer. De bliver italesat gennem eufemismer, der implicit rummer en smag og afsmag for steder. Eufemismer har vist sig at være en virkningsfuld udtryksmåde hvor steders geografiske og sociale skillelinjer implicit kommer til udtryk. Det kan konkluderes, at vores informanter primært har anvendt tre forskellige typer af eufemismer til implicit at italesætte de geografiske og sociale forskelle, henholdsvis arkitektoniske skillelinjer, klassekategoriske skillelinjer og bydelens sociale geografi.

Steder fungerer som en central differentierings- og positioneringsmekanisme i fortællinger om, hvorfor vi bor, hvor vi bor

Afslutningsvis kan der konkluderes, at stedet har en betydning. Grunden hertil er, at stedet kan medvirke til at tilskrive en social position og dermed fungere som en komponent i den personlige livsfortælling qua de konnotationer der knytter sig til stedet. Derfor er steders symbolske dimension betydningsfuld, da stedet ikke kun er en geografisk lokation. Stedet fungerer også som en differentierings- og positioneringsmekanisme, der kan tilskrive en én social position betinget af den symbolske fortælling der knytter sig til stedet.

Bidrag til By- og Landskabsforvaltningen i Aalborg Kommune

Afslutningsvis ses det naturligt at inddrage hvordan forvaltningen kan anvende den viden undersøgelsen har tilvejebragt. I en by som Aalborg hvor byudviklingen er sat på 'fast forward' med en vision om, at byen skal være for mennesker, er det netop relevant at inddrage stedets fortællinger i en fremtidig byudvikling. Blandt andet med afsæt i den viden, at steder fungerer som mere end et fysisk forankret sted, da det også er med til at differentiere og skabe sociale skel. Dette sker blandt andet via de fortællinger, der knytter sig til stederne. Hvorfor fortællingerne tydeligvis er betydningsfulde for beboerne – med afsæt i vores undersøgelse.

Derudover bevidner boligkarrieren om, at de strukturer som forvaltningen også er medvirkende til at skabe, er betydningsfulde, både for fortællingen, men også for hvordan et normativt livsforløb defineres og reproduceres.

LITTERATURLISTE

Aalborgkommune.dk A (lokaliseret den 29. januar 2018):
https://www.aalborg.dk/om-kommunen/byplanlaegning/bystrategi/fysisk-vision-2025

Aalborgkommune.dk B (lokaliseret den 15. maj 2018):
https://www.aalborg.dk/om-kommunen/byplanlaegning/byudvikling/østre-havn

Aalborgkommune.dk C (lokaliseret den 24. maj 2018):
https://www.aalborg.dk/media/1178554/Ideoplaeg-workshop-reduc.pdf

Aalborgkommuneplan.dk A (lokaliseret den 15. maj 2018):
http://www.aalborgkommuneplan.dk/kommuneplanrammer/midtbyen/oe-gadekvarteret/14d1.aspx

Aalborgkommuneplan.dk B (lokaliseret den 15. maj 2018):
http://www.aalborgkommuneplan.dk/kommuneplanrammer/oest-aalborg/gug/default.aspx

Aalborgkommuneplan.dk C (lokaliseret den 15. maj 2018):
http://www.aalborgkommuneplan.dk/kommuneplanrammer/midtbyen/aalborg-midtby/11d7.aspx

Andersen, Ane Juel (2016): *Byplanlægning i Aalborg Midtby. Fra gadegennembrud til tæt byudvikling.* Aalborg: AK Print

Andersen, Hans Skifter (2010): *Når telepælene rykkes op. Geografisk mobilitet i Danmarks og dens årsager.* Hørsholm: Statens Byggeforskningsinstitut

Andersen, Hans Thor (2013): "De nye klassers geografi? Herskabeliggørelse og forarmelse i den moderne by". *Samfundsfagnyt,* Bind 192, Nr. december 2013: 41-49

Antoft, Rasmus et al. (2012): "Kvalitativ sociologi: Renæssance, særegenhed, mangfoldighed", i Antoft, Rasmus et al. (red.): *Håndværk & Horisonter – tradition og nytænkning i kvalitativ metode.* Odense: Syddansk Universitetsforlag

Antoft, Rasmus & Salomonsen, Heidi Houlberg (2012): "Det kvalitative casestudium – en introduktion til en forskningsstrategi", i Antoft, Rasmus et al. (red.): *Håndværk & Horisonter – tradition og nytænkning i kvalitativ metode.* Odense: Syddansk Universitetsforlag

Bech-Danielsen, Claus & Stender, Marie (2017): *Fra ghetto til blandet by.* København: Gads Forlag

Bourdieu, Pierre (1986): "The Forms of Capital" in Richardson, John T. (ed.): *Handbook of Theory and Research for the Sociology of Education.* Westport, CT: Greenwood

Bourdieu, Pierre (1994): *Af praktiske grunde.* København: Hans Reitzels Forlag

Bourdieu, Pierre (1995): *Distinktionen. En sociologisk kritik af dømmekraften.* Frederiksberg: Det lille forlag.

Bourdieu, Pierre (1996): *Symbolsk makt.* Oslo: Pax Forlag

Bourdieu, Pierre (1999): "Understanding" in Pierre Bourdieu et al.: *The Weight of the world. Social Suffering in Contemporary Society*. Cambridge: Polity Press

Bourdieu, Pierre (2005): *Udkast til en praksisteori*. København: Hans Reitzels Forlag

Bourdieu, Pierre (2008): "Habitus – en praktisk orienteringssans". *Praktiske Grunde*. Tidsskrift for kultur- og samfundsvidenskab. Nr. 2, 2008: 72-78

Bourdieu, Pierre (2013): "Symbolsk kapital klasse og socialklasser". *Praktiske Grunde*. Tidsskrift for kultur- og samfundsvidenskab. Nr. 3, 2013: 37-43

Bourdieu, Pierre & Wacquant, Loïc (1996): *Refleksiv sociologi*. København: Hans Reitzels Forlag

Bryman, Alan (2016): *Social research Methods. 5th Edition*. New York: Oxford University Press

Dahler-Larsen, Peter (2008): *At fremstille kvalitative data*. Odense: Syddansk Universitetsforlag

Danmarks Statistik – "Danske børn bor i enfamilieboliger" (Lokaliseret den 28. april 2018):
https://www.dst.dk/da/Statistik/nyt/NytHtml?cid=23793

de Vaus, David (2001): *Research Design in Social Rescearch*. London: SAGE

Faber, Stine Thidemann (2008): *På jagt efter klasse*. Aalborg Universitet: Institut for sociologi og socialt arbejde, Aalborg Universitet

Faber, Stine Thidemann et al. (2008): "Aalborg symbolske geografi", i Henriksen, Lars Skov et al. (red.): *Sociologien Rum. Festskrift for Jens Tonboe*. Aalborg: Aalborg Universitetsforlag

Faber, Stine Thidemann et al. (2012): *Det skjulte klassesamfund*. Aarhus: Aarhus Universitetsforlag

Fangen, Katrine (2010): *Deltagende observasjon. 2. utgave*. Bergen: Fakbokforlaget

Flyvbjerg, Bent (2010):"Fem misforståelser om casestudiet", i Brinkmann, Svend & Tanggaard, Lene (red.): *Kvalitative Metoder*. Købehavn: Hans Reitzels Forlag

Gehl, Jan (2010): *Byer for mennesker*. København: Bogværket

Geomatic – adgang via Aalborg Kommunes brugeradgang (lokaliseret den 27. Maj 2018):
http://www.geomatic.dk

Indenrigs- og Socialministeriet (2009): *Mental byomdannelse. Midlertidig anvendelse som kick startet for en omdannelsesproces*. København: Indenrigs- og Socialministeriet

Järvinen, Margaretha (2007): "Pierre Bourdieu", i Andersen, Heine & Kaspersen,

Lars Bo (red.): *Klassisk og moderne samfundsteori. 4. udgave*. Købehavn: Hans Reitzels Forlag

Järvinen, Margaretha (2013): "Pierre Bourdieu", i Andersen, Heine & Kaspersen, Lars Bo (red.): *Klassisk og moderne samfundsteori. 5. udgave*. Københavns: Hans Reitzels Forlag

Jensen, Jesper Ole (2002): *Livsstil, boform og ressourceforbrug*. Ph.d.-afhandling. By og Byg, Statens Byggeforskningsinstitut

Juul, Søren & Pedersen, Kirsten Bransholm (2012): "Hvorfor videnskabsteori" i Juul, Søren & Pedersen, Kirsten Bransholm (red.): *Samfundsvidenskabernes videnskabsteori – En indføring*. København: Hans Reitzels Forlag

Jørgensen, Anja et al. (2016): "Zones of belonging". *Geoforum Perspektiv*, Vol. 29

Kristiansen, Søren & Krogstrup, Hanne Kathrine (1999): *Deltagende observation*. København: Hans Reitzels Forlag

Keyes, Ralph (2010): *Euphemania: Our Love Affair with Euphemisms*. New York: Little, Brown and Company

Kvale, Steinar & Brinkmann, Svend (2009): *InterView. Introduktion til et håndværk. 2. udgave*. København: Hans Reitzels Forlag

Larsen, Troels Schultz (2012): "Med Bourdieu i felten – almene boligområders storhed og forsømmelse" i Andersen, John et al. (red.): *Byen i bevægelse. Mobilitet – Politik – Performativitet*. Frederiksberg: Roskilde Universitetsforlag

Ljunggren, Jørn et al. (2017): "Geografiske klasseskiller. Fordelingen av goder mellom Oslos bydeler" i Ljunggren, Jørn (red.): *Oslo - Ulikhetenes by*. Oslo: Cappelen Damm AS

Massey, Doreen (1995): "The conceptualization of place", in Massey, Doreen & Jess, Pat (ed.): *A Place in the World?* New York: Oxford University Press

Mazanti, Birgitte (2002): *Fortællinger fra et sted.* Hørsholm: Statens Byggeforskningsinstitut.

Mikkelsen, Jacob Bjerre (2017): *Limfjordens Vande: Fortællinger om steder mellem vand og land*. Aalborg: Aalborg Universitetsforlag

Nielsen, Flemming (2017): *Aalborgs Historie 7. På vej mod den ny Aalborg Kommune 1970-2006*. Aalborg: Aalborg Stadsarkivs Forlag

Overgaard, Susanne & Nielsen, Per Fischer (årstal ukendt): *Stedsidentiteter – En analyse af 4 skandinaviske landsbyer*. Via University College / Fleika – Center for fleksibel læring

Pedersen, Kirsten Bransholm (2012): "Socialkonstruktivisme" i Juul, Søren & Pedersen, Kirsten Bransholm (red.): *Samfundsvidenskabernes videnskabsteori – En indføring*. København: Hans Reitzels Forlag.

Prieur, Annick (2006): "En teori om praksis", i Prieur, Annick & Sestoft, Carsten (red.): *Pierre Bourdieu. En introduktion*. København: Hans Reitzels Forlag

Prieur, Annick & Sestoft, Carsten (2006): "Bourdieus epistemologi og sociologiens håndværk", i Prieur, Annick & Sestoft, Carsten (red.): *Pierre Bourdieu. En introduktion*. København: Hans Reitzels Forlag

Prieur, Annick & Skjøtt-Larsen, Jakob (2016): "Pierre Bourdieu", i Schiermer, Bjørn (red.): *Kulturteori og kultursociologi*. København: Hans Reitzels Forlag

Rasmussen, Poul – foto af Østre Havn (Lokaliseret den 27. maj 2018): http://kulturnataalborg.com/din-ide/ostre-havn-nar-forandringen-sker/

Rosenlund, Lennart & Prieur, Annick (2006): "Det sociale rum, livsstilenes rom – og La Distinction", i Prieur, Annick & Sestoft, Carsten (red.): *Pierre Bourdieu. En introduktion*. København: Hans Reitzels Forlag

Sabiers, Sune Enevoldsen & Larsen, Helene Bækkelund (2014): *De sociale klasser i Danmark 2012*. København: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd

Savage, Mike et al. (2005): *Globalization and Belonging*. London: SAGE

Seacrease-Dickson, Cassandra L. (2012): *Symbolic transformation of place: Incarceration, liberation, and leisure at "The Rock"*. Ph.d.-dissertation. Department of Communication and Culture, Indiana University

Stender, Marie (2014): *Nye steder med liv og sjæl? Stedsskabelse i tre danske boligbyggerier*. Aalborg: Aalborg Universitetsforlag

Stender, Marie (2015): "Kan steders identitet designes?" *Byplan*, Nr. 67, 2015: 39-47

Tonboe, Jens (1993): *Rummes sociologi*. København: Akademisk Forlag

Trygaalborg.dk (Lokaliseret den 27. maj 2018):
https://tryg.aalborg.dk

Vie, Hanne Kathrin (2014): *Stedsidentitet i forstaden: et casestudie av Indre Arna*. Ås: Norges miljø- og biovitenskapelige universitet

Villesen, Kristian & Lavrsen, Lasse (2005): "Aalborg din gamle havneluder". *Information* den. 5. marts 2005

Vuorela, Mikkel & Hjort, Daniel (2014): "En gammel havneluder er gået i udbrud". *Politiken* den. 2. april 2014

Wacquant, Loïc (2004): *Body & Soul. Notebooks of an Apprentice Boxer*. New York: Oxford University Press

Wacquant, Loïc & Larsen, Troels Schultz (2008): Ghettoer og anti-ghettoer. En diagnostik af den nye urbane fattigdom. *Praktiske Grunde*. Tidsskrift for kultur- og samfundsvidenskab. Nr. 2, 2008: 65-71

Watt, Paul & Smets, Peer (2011): "Introduktion", in Watts, Paul & Smets, Peer (ed.): *Mobilities and Neighbourhood Belonging in Cities and Surburbs*. London: Palgrave Macmillan

Ærø, Thorkild (2002): *Boligpræferencer, boligvalg og livsstil*. Ph.d.-afhandling. By og Byg, Statens Byggeforskningsinstitut

ABSTRACT

Where you live is not just a matter of geographical location — your place of residence is also indicative of who you are. Indeed, your preferences and general lifestyle appear to be deducible from your chosen place of residence. This connection between place and personal characteristics enables others to draw certain inferences about who you are, based on the ideas they have about the residential area. Interestingly, these ideas and characterizations are at least to some extent based on the specific stories that are linked to a given district or neighborhood.

These stories, and in particular their symbolic dimension, are the focus of this thesis. The symbolic dimension pertains to the kind of connotations, for example in the form of stories, which are affiliated with a given place. This symbolic dimension has gained attention in the context of city development, where it plays a role in renovation and in the foundation of new neighborhoods. Our thesis is made in collaboration with 'By- og Landskabsforvaltningen' in the municipality of Aalborg, who are looking to expand their knowledge of the stories connected to places of residence. The objective of the present investigation is thus to answer the following research questions:

Which stories are linked to the three residential neighborhoods in question? How are geographical and social distinctions constructed and reproduced through these stories? Which symbolic, dividing lines are brought out through the stories?

These questions are explored through a qualitative case study of three residential neighborhoods in Aalborg, namely Østre Havn, Gug and the district of Danmarksgade, which differ from one another with respect to location, history, and type of residence. The empirical data consists of twenty interviews with residents of the three areas. We draw on French sociologist Pierre Bourdieu's theoretical apparatus, particularly his concepts of forms of 'capital,' 'habitus,' and 'distinction,' to facilitate a better understanding of the three cases. In addition, research whose subject matter pertains to the research questions at hand is included in the study.

Based on the empirical findings, it is possible to conclude that factors like class and social distinction affect the content of the stories constructed by the informants. These symbolic distinctions are formulated, inter alia, through the use of euphemisms, presumably because issues like class and social differentiation tend to be somewhat taboo and therefore not explicitly addressed. Taken together, our findings allow us to conclude that place, or location broadly understood, can assume the function of a social differentiation mechanism, as it becomes a factor in ascribing the individual a certain rank or position in the social hierarchy.

BILAG

Bilag 1: Interviewguides

Interviewguide til fem pilotinterviews afholdt i december 2017

Indledning

- Fortælle kort om specialet og samarbejdet med Aalborg Kommune
- Er det okay vi optager?
- Anonymitet i specialet?

Baggrunds spørgsmål

- Arbejde
- Alder
- Bor du alene? Børn?

Din historie til stedet

- Hvor længe har du boet her i kvarteret?
- Hvorfor flyttede du hertil? – Hvad trækker?
- Tegn området på et kort
    - Mental og fysisk afgrænsning
- Hvad synes du om at bo her? Positive og negative sider

Om det fysiske sted

- Hvilke mødesteder bruger du i kvarteret?
    - Er det både formeller og uformelle steder?

Om det sociale

- Deltager du i nogle lokale fællesskaber?
    - Hvilke?
    - Hvorfor?
- Hvad er dit forhold til dine naboer?

Om det symbolske

- Hvad tænker du om kvarteret?
- Hvis du skulle beskrive det til en der ikke kender Aalborg, hvordan vil du så beskrive det?
- Hvilket omdømme tænker du det har?
- Hvordan tror du det er opstået?

Revideret interviewguide til 15 interviews afholdt i foråret 2018

Indledning

- Vi fortæller kort om specialet og samarbejdet med Aalborg Kommune
- Er det okay vi optager?
- Anonymitet i specialet?

Baggrunds spørgsmål

- Alder
- Beskæftigelse/uddannelse
- Bor du alene? Børn?
- Hvad laver din ægtefælles/samleverske?
- Hvor er du opvokset?
- Hvor har du boet tidligere?

Din historik til stedet

- Hvor længe har du boet her i kvarteret?
- Hvorfor flyttede du hertil? – Hvad trækker?
- Tegn området på et kort - Mental og fysisk afgrænsning
- Hvad synes du om at bo her? Positive og negative sider
- Føler du dig hjemme i området?

Om det fysiske sted

- Hvordan bruger du området/kvarteret?
- Hvilke steder bruger du ikke?
- Hvilke mødesteder bruger du i kvarteret?
    - Er det både formelle og uformelle steder?
- Hvis du skulle fremhæve noget det er pænt i dit kvarter, hvad er det? (Her tænker vi æstetik, udtryk og arkitektur)
- Hvis du skulle fremhæve noget der ikke er pænt, hvad er det?

Om det sociale

- Deltager du i lokale fællesskaber?
    - Hvilke?
    - Hvorfor?
- Hvad er dit forhold til dine naboer?

Om det kulturelle

- Hvad er det for nogle typer mennesker, der bor i området?
- Hvem bor her ikke?
- Hvordan ser du dig selv i forhold til dem?
- Hvilken betydning har det for dig?

Om det symbolske

- Hvad tænker du om kvarteret?
- Hvis du skulle beskrive stedet til en der ikke kender Aalborg, hvordan vil du så beskrive det?
- Hvilket omdømme tænker du det har?
- Hvad tror du ikke man forbinder det her sted med?
- Hvordan tror du det er opstået?
- Inden for byplanlægning er det blevet så populært at tale om branding. Hvilket 'brand' tænker du dit kvarter har?
- Hvilke tanker gjorde du dig om området/kvarteret inden du flyttede her til? (Ift. stedets fortælling)
- Hvordan tænker du dit valg af bosted passer ind i din livsstil? (Føler du at den måde du lever på og dine præferencer passer ind i det her sted og de andre der bor her?)
- Hvilke steder/områder/kvarterer her i Aalborg kan du ikke se dig selv bo?
    - Hvorfor/hvorfor ikke?
    - Er det i forhold til beboerne, den fortælling der knytter sig til stedet?
    - Hvad er det der gør det?
- Hvis du ikke skulle bor her i X, hvilke andre steder her i Aalborg kunne du se dig selv bo?
    - Hvorfor/hvorfor ikke?
    - Er det i forhold til beboerne?
    - Eller fortælling der knytter sig til stedet

- Hvad er det der gør der?

Om det økonomiske

- Hvis en økonomisk ramme ikke var en begrænsning hvor ville du så bosætte dig?
- Hvordan er huspriserne i forhold til andre områder?
  - Synes du de er fair?
- Synes du, at dit kvarter får tildelt de ressourcer som du synes der er brug for? (Fx skoler, indkøb, infrastruktur)

Om de andre områder: Gug/Østre Havn/Danmarksgadekvarteret

- Hvad tænker du når vi siger Gug/Østre Havn/Danmarksgadekvarteret?
- Hvem bor i X? Hvilken fortælling har stedet? Hvordan tror du, at fortællingen er opstået?
- Hvis du skulle beskrive X til en der ikke bor i Aalborg, hvordan vil du så beskrive det?

Afslutningsvis

- Man kan læse flere stedet at nogle steder får tildelt forskellige værdi i et socialt hierarki, hvad tænker du om et? (Er du enig i det udsagn)
- Hvordan tænker du at dit område indplacerer sig i et socialt hierarki?
  - Hvorfor?

Bilag 2: Oversigt over informanter

Navn	Område	Alder	Uddannelse	Civilstand	Børn	År i kvarteret
Jonas	Østre Havn	42	Lang videregående	Samlevende	Ingen	1,5 år
Camilla	Østre Havn	52	Mellemlang videregående	Fraskilt	2 (udeboende)	1 år
Elisabeth	Østre Havn	56	Lang videregående	Gift	4 (udeboende)	1,5 år
Jens	Østre Havn	63	Mellemlang videregående	Gift	3 (udeboende)	7 måneder
Laura	Østre Havn	67	Lang videregående	Gift	3 (udeboende)	2,5 år
Katrine	Gug	35	Mellemlang videregående	Gift	2 (hjemmeboende)	5 år
Lise & Mads	Gug	46 / 45	Erhvervsuddannelse / Mellemlang videregående	Ægtepar	3 (hjemmeboende)	14 år
Maria & Jesper	Gug	48 / 51	Erhvervsuddannelse / Lang videregående	Ægtepar	2 (hjemmeboende)	15 år
Ingrid	Gug	65	Kort videregående	Enke	2 (udeboende)	41 år
Bente & Otto	Gug	68 / 70	Erhvervsuddannelse / Erhvervsudda	Ægtepar	2 (udeb	39 år

			nnelse		oende)	
Susanne	Danmarksgadekvarteret	45	Lang videregående	Samlevende	2 (hjemmeboende)	4 år
Iben	Danmarksgadekvarteret	53	Mellemlang videregående	Fraskilt	1 (hjemmeboende)	14 år
Nikolaj	Danmarksgadekvarteret	61	Erhvervsuddannelse	Fraskilt	2 (udeboende)	20 år
Morten	Danmarksgadekvarteret	68	Kort videregående	Gift	2 (udeboende)	23 år
John	Danmarksgadekvarteret	73	Kort videregående	Gift	2 (udeboende)	10 år

Bilag 3: Kort over kvarterer i Aalborg

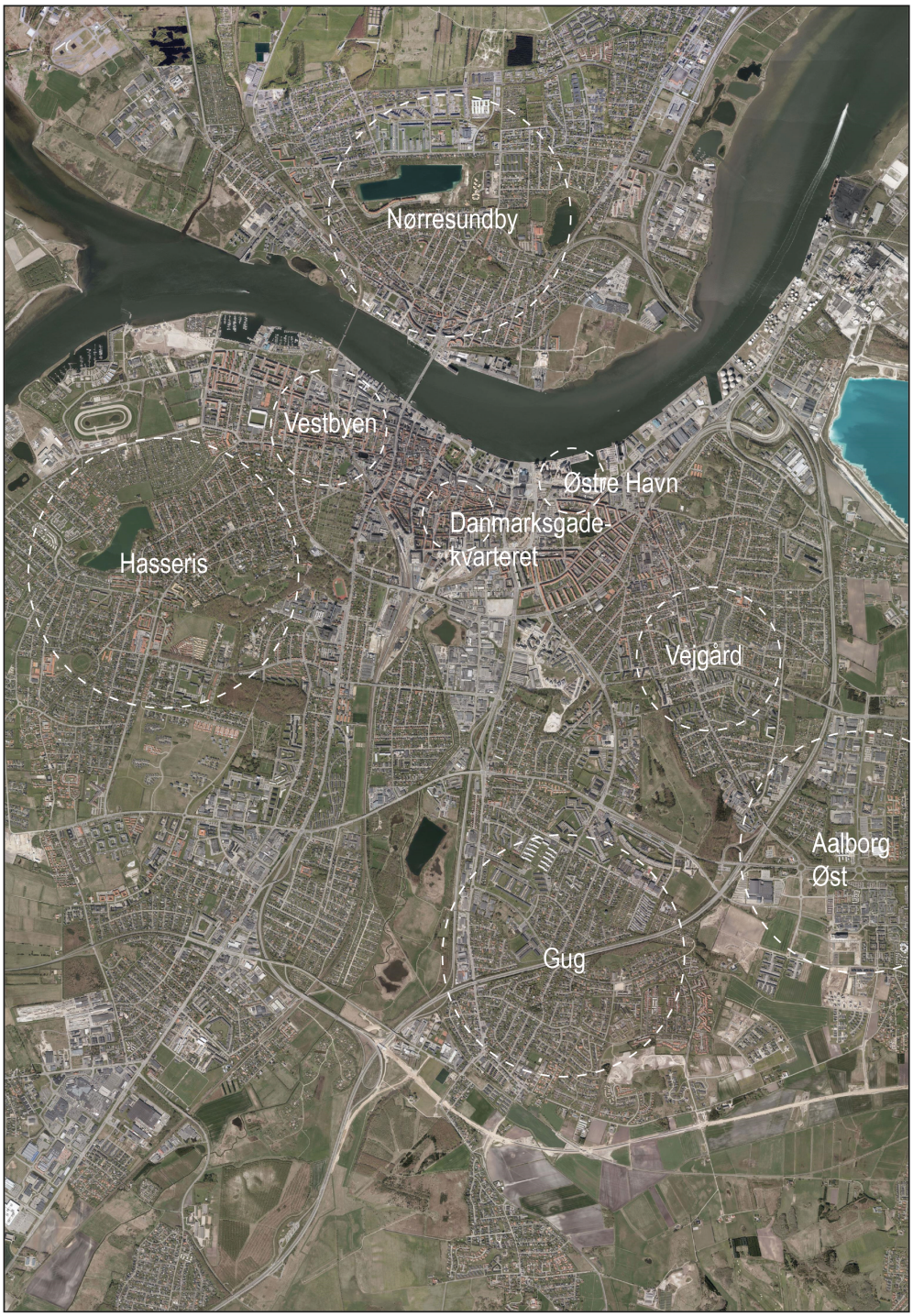

Bilag 4-18: Transskriberinger af interviews

Alle nedenstående bilag er på vedlagte USB

Bilag 4: Jonas

Bilag 5: Camilla

Bilag 6: Elisabeth

Bilag 7: Jens

Bilag 8: Laura

Bilag 9: Katrine

Bilag 10: Lise & Mads

Bilag 11: Maria & Jesper

Bilag 12: Ingrid

Bilag 13: Bente & Otto

Bilag 14: Susanne

Bilag 15: Iben

Bilag 16: Nikolaj

Bilag 17: Morten

Bilag 18: John